

Št. 176 (14.572) leto XLIX.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostili. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Govcu pri Gorenji Trebuli, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600

GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382

ČEČAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

1300 LIR POSTNINA PLACANA V GOTOVINI
SPED. IN ABB. POST. GR. 1/70

NEDELJA, 4. JULIJA 1993

JULIJSKA

Palma de Mallorca
datumi odhodov:
6. julij, 13. julij, 20. julij, 27. julij

Z letališča v Ronkah
Hotel 3 zvezde Sol. - Magaluf
L. 800.000.-
dodatni teden L. 418.000
cena vključuje/CEA, vpisnina,
prevoz TS/Letališče/TS na avtobusu

PONUDBA

Largo
Barriera
Vecchia 15
tel. 040/636757
Brezplačno
novi katalog

UVODNIK

Obveza za danes in jutri

BOJAN BREZIGAR

Petdesetletnica izida Partizanskega dnevnika ni samo priložnost za proslavo. Je predvsem priložnost za pogled nazaj, za oceno razvojnega poti Slovencev v tem prostoru, ki sta jo skozi pet desetletij iz dneva v dan beležila najprej Partizanski dnevnik in nato Primorski dnevnik.

Partizanski dnevnik je nastal predvsem iz potrebe po povezanosti med Slovenci, ki so se po dvajsetih letih fašizma znašli v kleščah nacističnega vojnega stroja. Tem ljudem je bil dve desetletji odvzet materin jezik in vsako-dnevni časopis, ki so ga skrivaj brali ob sveci je bil v tistem trenutku za večino izmed njih edini stik z materinim jezikom in edini stik z zunanjim svetom. Bil je tudi žarek upanja v konec vojnih grozot, ki je vsak dan skrivaj posijal skozi okno.

Iz Partizanskega dnevnika je nastal Primorski dnevnik. Zgodovina mu je dodelila vlogo glasnika tistega dela slovenskega naroda, ki ga je meja na Primorskem ločila od matice. To vlogo sedaj opravlja že 48 let, vzporedno z razvojem dogajanj in torej z evolucijo družbenega in političnega življenja Slovencev v teh krajih, a vedno na njihovi strani.

V razdrobljenosti slovenske manjšine je bil Primorski dnevnik, kljub kritikam in delnim mnenjem, pomemben, če ne celo najpomembnejši mobilizacijski in združevalni dejavnik. Skrb za slovensko manjšino v celoti, za življenje slehernega njenega pripadnika in za uravnotežen razvoj so bili vedno v ospredju našega razmišljanja in našega hotenja. Ne da bi samega sebe določil za razsodnika, kaj sele, da bi si pripisoval vlogo, ki mu ne pripada, vendarle ostaja Primorski dnevnik odraz želje po čim večji enotnosti in tudi čim večji odločnosti manjšine. Njen boj za svoje pravice je tudi naš boj. Tako je vedno bilo in tako tudi bo.

Sicer pa, kaj bi govorili o boju. Danes je praznični dan; pol stoletja, dan za dnem, to ni kar tako. Dejstvo, da imajo slovenske družine na Primorskem že petdeset let vsak dan v rokah slovenski časopis in da je ta časopis dejavnik krepitve njihove zavesti, je vodilna nit, ki nas veže s tistim jesenskim, boja deževnim dnem, ko je stari ciklostil v Zakrižu natisnil skromen listič, ki mu je pogumni urednik poleg naziva »Partizanski«, ki prica o njegovem izvoru in o njegovih ciljih, z besedi-co »dnevnik« dodal tudi obvezo ki jo uredništvo Primorskega dnevnika z veliko požrtvovalnostjo izpolnjuje iz dneva v dan.

OBLETNICA / DANES VELIKO LJUDSKO SLAVJE NA VRHU

Začetek proslav ob 50. obletnici Partizanskega dnevnika

Sinoči odprli razstavo o ilegalnem tisku med 2. svetovno vojno

DOBERDOB - Na Vrhu bo danes popoldne veliko ljudsko slavlje ob 50-letnici Partizanskega dnevnika. Ob tej priložnosti prikazujejo v tem kraju veliko obiskovalcev iz zamejstva in matične domovine, bivših partizanskih borcev, članov kulturnih in sportnih društev, pa tudi narocnikov in bralcev Primorskega dnevnika, naslednika Partizanskega dnevnika. Uvod v današnje slavlje je bilo sinočno odprtje (foto S. Ferrari (KROMA) vsebinsko

zaokrožene razstave, ki jo je pripravil Odsek za zgodovino pri NSK v Trstu. Najzanimivejši del razstave so vsekakor originalni tiski iz številnih partizanskih (ilegalnih) tehnik pa tudi publikacije iz obdobja pred drugo svetovno vojno. Fotografije in razni dokumenti iz predvojnega ilegalnega delovanja ter fotografski posnetki iz obdobja narodnoosvobodilnega boja smiselno dopolnjujejo razstavo, katere osnovni namen je poudariti pomen in moč tiska-

ne besede v boju proti potujočemu primorskim ljudem med vojnama i v prizadevanju za krepitve oboroženega odpora proti okupatorjem med vojno. Kakšno moč ima beseda, se je dobro zavedal zlasti nemški okupator, ki je skušal uničiti partizanske tehnike in onemogočiti širjenje partizanskega tiska. Koliksen obseg in pomen je ta dejavnost imela v protifašističnem boju prica ze podatek, da so partizanske tehnike na Primorskem v obdobju od

aprila do decembra leta 1944 natisnile nad dva milijona izvodov raznih publikacij in časopisov, ki so pršli do borcev v partizanskih edinicah, do ljudi v vseh krajih. Edinstven dosežek te dejavnosti, je na sinočni predstavitvi dejal Milan Pahor, je rojstvo Partizanskega dnevnika, 26. novembra 1943 v Zakrižu in njegova nadaljnja rast, ko je iz ciklostiliranega časopisa prerasel v edini (ilegalni) tiskani dnevnik v osrčju okupirane Evrope.

SOMALIJA / TRIJE RANJENI ITALIJANI V DOMOVINI

V ponedeljek pogreb žrtev Mogadiš: spet streljanje

Na obrazu Italijanskega vojaka v Somaliji se razbere zaskrbljenost (Telefoto AP)

RIM - »Grozno je trditi, da je treba nadaljevati, vendar bi bilo prav tako grozno misliti, da bi zaradi našega trpljenja zapustili tamkajšnje prebivalstvo.« je med drugim dejal predsednik republike Scalfaro, ko je govoril o treh italijanskih vojaki, članih mirovnega kontingenta, ki so predvčerajšnjim izgubili življenje v Mogadišu. Pogreb žrtev bo v ponedeljek v Rimu.

Včeraj so v domovino pripeljali tri med najhuje ranjenimi vojaki, medtem ko jih je v Somaliji ostalo še 19, vendar se njihovo zdravstveno stanje izboljšuje.

V Mogadišu je včeraj vladala velika napetost. Oboroženi Somalci so postavili barikade in cestne zapore, v večernih urah je bilo slišati eksplozije in streljanje.

Medtem je rimski »Osservatore Romano« ob kritiki voditeljem somalskih skupin obsodil tudi ameriško vmešavanje v odločitve OZN.

RIM / SINDIKATI IN DELODAJALCI PRISTALI

Prodrli vladni osnutek sporazuma o ceni dela

Podpisali ga bodo potem ko ga bodo odobrili delavci

RIM - Sindikati in predstavniki delodajalcev so včeraj dosegli načelni dogovor o ceni dela. Sprejeli so osnutek sporazuma, ki jim ga je predsednik vlade Carlo Azeglio Ciampi skupno z ministrom za delo Ginom Giugnijem ultimativno izročil predvčerajšnjim z zahtevo, naj se o njem dokončno izrečejo najpozneje v soboto popoldne. Kot rečeno, so zainteresirane strani včeraj dale pozitiven odgovor, vendar bodo sporazum podpisale šele 22. t. m., to pa na zahtevo sindikatov, ki se nameravajo pred tem še posvetovati s svojo bazo. Kako bo to posvetovanje potekalo, bodo vodstva CGIL, CISL in UIL natančneje določila jutri popoldne na skupni seji.

Pogajanja o ceni dela so se vlekla kar dve leti. Pomembno etapo na poti do dokončnega sporazuma je predstavljala dogovor o ukinitvi premične lestvice in o zamrznitvi dopolnilnih delovnih pogojev, ki je bil sklenjen 31. julija lani in vzbudil veliko polemik, zlasti v delavskih krogih. Sedanjí dokončni sporazum, ce bo na posled res sklenjen, prinaša marsikatero novost. Delovne pogodbe bodo vsedržavne in podjetniškega značaja. Normativni del pogodb bo imel veljavo starih let, njihov ekonomski del (place) pa dve leti. Poviski plač bodo vezani na storilnost in na kakovost dela, kakor tudi na

gospodarsko zdravje podjetij. Novost predstavlja t. i. »kratka« premična lestvica: v primeru, da bi vsedržavna delovna pogodba ne bila obnovljena, bi se 3 mesece po njeni zapadlosti place avtomatično povisale za 30 odstotkov programirane letne inflacije, 6 mesecev po njeni zapadlosti pa za 50 odstotkov. Zanimivo novost predstavlja tudi možnost začasnega najetja delovne sile v terciarnem sektorju.

Vse zainteresirane strani so včeraj popoldne takoj po odločilnem skupnem sestanku v Palaci Chigi pozitivno komentirale doseženi dogovor, pa čeprav z različnimi poudarki. Glavni tajniki CGIL Bruno Trentin, CISL Sergio D'Antoni in UIL Pietro Larizza so poudarili, da je poleg luči v zaključnem vladnem dokumentu ostala tudi marsikatera senca in da bodo zdaj vsekakor imeli odločilno besedo sami delavci. Predsednik Confindustrie Luigi Abete je izrazil zadovoljstvo nad sporazumom, ki naj bi predstavljal zgodovinski preokret v sindikalnih odnosih, toda podčrtal je, da bi ga lahko se izboljšali, ko bi imeli več casa. Posebno zadovoljen pa je bil predsednik vlade Ciampi, ki se bo zdaj lahko udeležil skorajšnjega vrha sedmih najrazvitejših držav G7 v Tokiu z dvignjeno glavo. »Zmagala je Italija, ki se noče vdati težavam in ki se ne boji prihodnosti.« je včeraj izjavil.

■ DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Sardos Albertini predstavil upravo

Predsednik tržaške pokrajine je včeraj predstavil novo pokrajinsko upravo. V njej ni ravnatelj gledališča Verdi Goffredo de Banfielda in tudi ne duhovnika Maria Vatte, ki se je politično ogradil od nove pokrajinske koalicije.

..... stran 3

Danes finalni del festivala v Števerjanu

V Števerjanu bo drevi finalni del 23. festivala narodnozabavne glasbe. Prvi del se je odvijal sinoči. Za tekmovalce se je prijavilo trideset ansamblov iz Slovenije. Nocoj bodo proglasili najboljše in podelili priznanja. Festival je priredilo PD F.B.Sedej.

..... stran 5

Steffi Graf petič prva v Wimbledonu

Nemka Steffi Graf je včeraj osvojila svoj peti wimbledonski naslov (tretji zaporedni). Novotna je v tretjem, odločilnem setu vodila že s 4:1 (dvakrat je odvezla servis Grafovi), imela več priložnosti za vodstvo s 5:1 in nato s 5:2, toda strah pred velikim uspehom je storil svoje in z neverjetno serijo napak je srečanje dobesedno podarila Grafovi. Danes bo v Wimbledonu moški finale med Američanom Samprasom in Courierom.

..... stran 13

POLETJE '93

Srečanje gledališča
z našimi ljudmi

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽASKA KREDITNA BANKA

Kultura, naše bogastvo

NOVICE

Begunci iz Bosne prihajajo v Italijo

TRST - Preko mejnega prehoda pri Raboju bo danes, ob 9. uri, prekoracilo slovensko-italijansko mejo 45 beguncev, ki prihajajo iz Bosne in Hercegovine. Begunci prihajajo iz Sarajeva, Zvornika, Prijedora, Sanskega mosta, Srebrenice in Bugojna. Svojo pot bodo nadaljevali do Vittorie (Ragusa), kjer jih bodo sprejele nekatere družine. Celotna operacija se uokvirja v operacijo »Poženi kolesa miru«, ki je stekla prav v našem mestu. Konvoj bo nato nadaljeval svojo pot proti ronškemu letališču, kjer se bodo begunci vkrcali na letalo, ki jih bo odpeljalo na Sicilijo. Na osnovi kampanje »Poženi kolesa miru« je doslej v Italijo prisloilo okrog 600 beguncev iz Bosne in Hercegovine, ki so sedaj gostje raznih družin, ali pa struktur, ki so jih dale na razpolago krajevne ustanove.

Kržarka ZDA pred pomolom Bersaglieri

TRST - Včeraj popoldne je v trzasko pristanisce priplula kržarka Richmond Turner, ki bo v mestu ostala do 8. t.m. Posadko sestavljajo 400 oficirjev, podoficirjev in mornarjev; poveljuje ji komandant John Allin, ki se bo v teh dneh skupaj s predstavnikom konzulata ZDA v Trstu srečal s predstavniki krajevnih vojskih in civilnih oblasti. Sinoci so na krovu ladje proslavili 217. obletnico neodvisnosti Združenih držav Amerike; na njej je generalni konzul ZDA v Milanu Sharon Mercurio prebral poslanico ameriskega predsednika Clintona.

Požar v tovarni povzročil veliko škodo

VIDEM - Včeraj zjutraj je požar povzročil veliko škodo v obratu podjetja Seil v kraju San Nicolò pri Manzanu. Plameni so izbruhnili v silosu z opiljki in so se hitro razširili v skladišče, kjer so bili leseni polizdelki. Po mnenju gasilcev škoda znaša več kot sto milijonov lir. V toku je preiskava, ki naj bi pojasnila vzroke požara. Vsekakor zgleda, da ga je povzročil kratki stik v silosu, ki je služil za skladišče.

Spilotros mora ponovno pred sodnika

FOLIGNO - V zvezi s smrtjo malega Simoneja Allegrettija, ki so ga umorili pred nekaj meseci v Folignu, bodo znova zaslišali Stefana Spilotrosa. Sodnik za predhodne preiskave se namreč ni strinjal s stališčem javnega tožila, ki je zahteval arhiviranje primera. Nasprotujejo si stališče med pravništvom in javnim tožilcem izvirja iz dejstva, da slednji hoče se poizvedovati o vlogi, ki jo je Spilotros morda odigral pri Allegrettijevi smrti.

KLJUB PETKOVEMU POKOLU PADALCEV

Scalfaro: Italija ostaja v nesrečni Somaliji

»Rim mora sodelovati pri koordinaciji akcije OZN«

LIZBONA - Predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro je iz Lizbone, kjer se je mudil na zasebnem obisku, potrdil, da se italijanski vojaki ne bodo umaknili iz Somalije. Trije mladi padalci - je poudaril - so umrli pri prizadevanjih za vzpostavitev miru in sožitja v tej nesrečni afriški državi. Stališča tistih, ki predlagajo takojšen umik italijanske vojske misije, so do neke mere razumljiva, ker so custveno obarvana, tudi v teh težkih trenutkih pa je treba vztrajati pri izvajanju sprejetih obvez in nalog. Umika italijanskih vojakov bi se veselili le tisti, ki so povzročili

li petkov pokol in ki nočejo, da bi v Somaliji zavlada sprava med raznimi etničnimi komponentami.

Scalfaro je pred odhodom iz portugalskega glavnega mesta znova zahteval, da mora tudi Italija neposredno sodelovati pri koordinaciji oziroma pri vodenju vseh vojskih akcij pod okriljem OZN v Somaliji. To zahtevajo tudi vsi italijanski vladni in strankarski predstavniki, od katerih le redki javno zahtevajo umik vojakov iz Somalije. Vojska misija OZN mora vsekakor ohraniti mirovni značaj, ker v nasprotnem primeru stvarno tvega, da bi v

Somaliji nastal nov Vietnam. Predsednik italijanske republike je tudi povedal, da je pri portugalskih gostiteljih naletel na veliko razumevanje nad tragedijo, ki je v petek prizadela Italijo.

Scalfara pa v domovini ne čakajo samo slabe vesti. Zadnja javnomnenjska raziskava, ki jo je opravilo podjetje Cirm, pravi, da vse več ljudi zaupa predsedniku republike. Pred dvema mesecema je Scalfaru zaupalo le nekaj nad 43 odst. Italijanov in Italijank, njegova popularnost pa je v zadnjem času močno narasla, tako da mu sedaj polno zaupa več kot polovica državljanov.

Dobro kaže tudi ministrskemu predsedniku Carlu Azegliu Ciampi. Ko je bil izvoljen, je bivšemu guvernerju Narodne banke zaupalo le nekaj več kot 20 odst. ljudi, sedaj pa je na njegovi strani skoraj 40 odst. ljudi.

Cossiga in istrski begunci

TRST - Združenje istrskih beguncev je pozvalo nekdanjega predsednika republike Cossiga, naj opozori hrvatske oblasti o neršenih vrašanjih vračanja dobrin in nepremičnin nekdanjim beguncem. To naj bi Cossiga naredil ob bližnjem prejemu visokega hrvatskega priznanja. Italijanski predsednik je bil prvi tuji državnik, ki je obiskal Zagreb po proglasitvi samostojne Hrvatske. Združenje obtožuje Slovenijo in Hrvasko, da kršita pravice Istranov, ki so po vojni pod silo razmer zapustili rodne kraje. To prihaja do izraza predvsem pri vprašanju vračanja dobrin (v glavnem his) nekdanjim beguncem. Združenje meni, da je italijanska vlada premalo odločna v Ljubljani in Zagrebu.

Predsednik Scalfaro med obiskom v Lizboni (telefoto AP)

GOSPODARSKI PROBLEMI

»Novi« recepti za slovensko manjšino?

BRANKO JAZBEC

TRST - V predvečernem objavljenem pismu uredništvu deželni tajnik SSK pojasnjuje, kako je v Ljubljani izjavil, da SSK ne soglasa in ne sodeluje pri skandalističnem obravnavanju »gospodarske baze« v zamejstvu, in kako je obenem govoril o gospodarskih osnovah, o katerih naj bi soddoločila celotna manjšina. To, da bi o gospodarstvu odločali vsi, zveni za današnji čas nekoliko nenavadno. Čeprav nam pisec ne pove, kaj ima v mislih, upam, da ni to neke vrste zakasnelo podružabljenje proizvajalnih sredstev, kar po preizkušenem modelu samoupravljanja, pardon soddoločanja. Ali pa ni morda bliže verjetnosti, da se SSK zavzema za ideološko bolj nevtralnno, tako rekoč pragmatično, vendar prav tako zapoznelo različico soddoločanja, ki se ji pravi lozacija, saj vendar živimo v Italiji - domovini skorumpiranega strankarstva? Mogoče pa nam pripravljajo kar nov, se nepreizkušen recept, nekakšno tretjo pot?

Poudariti želim, da se te avtohtonosti pravzaprav ne zavedajo ali je zaradi kratkovidnosti in ozkih strankarskih računov nocoje priznati celo nekateri politiki iz vrst nase skupnosti. Če je navedba iz pisma uredništvu točna, je predsednik Kucan govoril o »skupni materialni bazi vse manjšine«. »Zamejski« gospodarstveniki so seveda del italijanskega gospodarstva in kot taki nimajo svojega gospodarskega sistema. Kljub temu pa ima »vsa manjšina« svoj gospodarski potencial, ki je vse prej kot zanemarljiv, čeprav je težko izmerljiv. Bolj kot o »materialni bazi« bi bilo torej umestno govoriti o finančnih resursih in podjetniških ter organizacijskih zmogljivostih »vse manjšine«, ki nudijo možnost slovenskemu človeku v »zamejstvu«, da se uveljavlja kot popolna osebnost. Upoštevati je seveda tudi treba, da smo del pravno-formalno urejenega sistema, ki pozna več vrst gospodarskih subjektov: posameznike, družbe, druge. Vrzeli ali pa nedorečenosti v tem sistemu ni. Prav v tem se bistveno razlikuje od sistema, ki je v veljavi v Sloveniji. So torej posamezniki in so tudi druž-

be, ki do svojega okolja in skupnosti gojijo družbeno odgovoren odnos. Kolikor jim omogočajo fiskalna pravila, zakonski okvir in uspešnost poslovanja, ki so od sektorja do sektorja različni, podpirajo kulturne dejavnosti, so sponzorji sportnih društev, uvajajo mlade, ki so zaključili izobraževalni proces, v svet dela. So seveda tudi nekateri posamezniki in družbe, ki takega širšega poslanstva ne opravljajo, kar po lastni izbiri ali ker ga ne »cutijo«. V njih pa se kljub temu uveljavlja slovenski človek kot podjetnik, strokovnjak ali namescenec. Ne glede na dazeljnost do okolja in skupnosti, ki je lahko večja ali manjša, tvorijo torej »gospodarsko osnovo« manjsine individualne in pravne družbe, ki se prepoznavajo v slovenskih strokovnih združenjih kmetov, obrtnikov, trgovcev, gostincev, bancnikov, zunanjtrgovinskih operaterjev in svobodnih poklicev v Trstu, Gorici in Cedadu.

Prav poučen se nam zdi zadnji del Kucanovega razmišljanja: ni da bi se »zamejci« zgledovali po izkusnjah iz pretekle slovenske zgodovine, za katere plačuje Slovenija težak davek. Prav nasprotno, v preobrazbi svojega družbenoeconomskega sistema se Slovenija s te zavo, a vendar približuje razmeram gospodarjenja, ki so »zamejcem« dobro znane. Slovenski gospodarstveniki v Italiji doslej niso klonili poskusom vmesavanja politike v upravljanje gospodarskih struktur. Upam, da ne bodo na te ingerence pristali prav v trenutku, ko imamo pred očmi porazne posledice javnomoralne krize, ki je zajela Italijo zaradi pogubnega prepletaja političnih in gospodarskih interesov.

Ivu Jevnikarju svetujem, naj slovenske gospodarstvenike zbere okoli sebe, ce jim ima kaj povedati. Prislunhili mu bodo. Vendar naj se ne preda in naj jih ne kliče k sebi, ce jim nima kaj ponuditi. Lahko bi namreč ocenili, da po nepotrebnem izgubljuje čas. Kajti ve se, v gospodarstvu je treba nekaj dati, da od tega nekaj imas - ali pa izgubiš. Tudi to se lahko zgodi.

Zelim mu vsekakor vso srečo.

IZOBRAŽEVANJE / PROGRAM SDZP

Glavna pozornost za informatiko

Izbira tečajev je iz leta v leto bogatejša

VLASTA BERNARD

TRST - Pretekli teden se je z zadnjimi izpiti in podelitvijo kvalifikacijskih spričeval končalo solsko leto 1992/93 Slovenskega deželnega zavoda za poklicno izobraževanje, njegovo vodstvo pa seveda že misli na jesen, ko bo treba spravit v pogon novo garnituro vedoželjnih tečajnikov. Izbira je iz leta v leto bogatejša in bolj specializirana, saj se je zavod v skoraj poldrugem desetletju obstoja in se zlasti, odkar je njegovo krmilo vzele v roke ravnateljica Tamara Blazina, znal prilagajati potrebam tečajnikov na eni in delovnega trzišča na drugi strani. Tečaji splošnejše vrste so tako morali prepušiti prostor vse bolj specializiranim, najboljši dokaz pa je nedvomno kar ossem tečajev z informatijskega področja na skupnih 17, kolikor jih je Zavod pripravil za prihodnje solsko leto v Trstu (v Gorici jih bo 11). Toda pojdemo po vrsti.

Predvsem velja opozoriti, da se tečaji delijo na dve osnovni vrsti: na tiste, po koncu katerih slušatelji prejmejo potrdilo o obiskovanju, in na poklicne tečaje (ponavadi so dvehletni), ki se končajo s kvalifikacijskimi izpiti in torej s spričevalom o kvalifikaciji, ki se vpíše v delovno knjižico in v potem velja tudi za dostop na javne natečaje. Taka sta npr. dvehletni kuharski tečaj, ki ga je SDZP priredil v sodelovanju s SDGZ, in prav tako dvehletni tečaj za uradnike, medtem ko je vrtnica v gumbnici Zavoda tečaj master za kandidate, ki imajo višješolsko diplomno. Tega, ki ga je SDZP priredil v sodelovanju z bančno sekcijo SDGZ, je letos opravilo 17 slušateljev, ki so prejeli spričevalo o specializaciji, veljavno za udeležbo na javnih natečajih. Trajal je 500 ur, tečajniki pa so tako kot pri ostalih poklicnih tečajih - opravili tudi tritedensko prakso v slovenskih denarnih zavodih in podjetjih.

Toda pogledimo, kakšen je program tečajev za prihodnje solsko leto. Tečaj za uradnike in za kuharje je namenjen v prvi vrsti kandidatom, ki so končali obvezno solanje in ne nameravajo nadaljevati studija na višji soli, ali pa so višješolski studij opustili že na začetku. Omenili smo že celo vrsto tečajev s področja informatike, ki so v prvi vrsti namenjeni izpopolnjevanju zaposlenih oseb, razen tečaja iz osnov informatike za prizadete, ki ga po

prvi zelo uspešno izkušnji tokrat prirejuje za drugo. Po dvehletnem premoru bo jeseni spet stekla gledališka sola, ki jo SDZPI prireja v sodelovanju s SSG in z namenom, da bi nasli kak nov gledališki talent in ga morebiti navdušili za akademski studij, saj nasemu gledališču primanjkuje mladih igralcev. Sledijo nato gostinski (v sodelovanju z gostinsko sekcijo SDGZ), kmetijski (v sodelovanju s Kmečko zvezo) in animatorski tečaj (v sodelovanju z ZSKD) ter tečaj ruskega jezika, ki je bil izbran zaradi oživljenega povpraševanja po osnovnem znanju tega jezika pri podjetjih, ki poslujejo z evropskimi vzhodom.

Posebno poglavje pa bo v prihodnjem solskem letu tečaj master, ki ga ni v seznamu tečajev, odobrenih od deželnega odbora FJK. S svojimi 500 urami bi namreč močno skril razpoložljivost za ostale tečaje (Dezela po sili razmer iz leta v leto krči denar za poklicno izobraževanje), zato so se pri Zavodu odločili, da se za finansiranje tega tečaja obrnejo na Evropski socialni sklad. Ko bo finansiranje odobreno, bodo tečaj priključili ostalim, vendar bo tokrat - za razliko od prejšnjega - brezplačen.

Druga novost, na katero je opozorila Tamara Blazina, izhaja iz dejstva, da ministrstvo za zunanjo trgovino (po zakonu za kooperacijo z državami srednje in vzhodne Evrope st.121/92) finansira pobude za izobraževanje v teh državah, zato sta SDGZ in Gospodarska zbornica Slovenije v sodelovanju pripravili dva projekta: za usposabljanje vodilnega osebja v podjetjih in za knjigovodje. Ti tečaji bodo potovali v slovenskem obsejnim pasu od Nove Gorice do Kopra, organiziral pa jih bo nas Zavod. Skupaj bo torej v prihodnjem solskem letu steklo 28 rednih tečajev, kar je sedem več kot lani, ker so nekateri krajsi, vendar v številu ni vključen master. Ne preostane zato drugega, kot izkoristiti te prilžnosti, ki so v današnjih razmerah več kot dobrodošle, medtem ko ustanova sama se naprej čaka v zascanem (pa čeprav resnici na ljubo zelo udobnem) sedežu v Ul. Revoltela 37) sedežu na dokončanje del za prenovo vile v dijskem domu, v katero se bo po predvidevanjih vrnila pred iztekem leta.

SSK / ZAJAMČENO ZASTOPSTVO

Volilna reforma ne zadovoljuje

Do srede julija dokončno oblikovati skupni osnutek zaščitnega zakona

TRST - Stranka Slovenske skupnosti je izdala dalje tiskovno sporočilo, v katerem pravi, da bo sicer poglodelno ocenjevala volilne izide in razpravljala o volilnih reformah in perspektivah manjsinskega političnega nastopanja v ponedeljek, 12. julija, vendar že zdaj ugotavlja, da sta poslanska zbornica in senat odobrila besedili volilne reforme za parlament, ki nikakor ne moreta zadovoljiti slovenske manjšine. Pri nadaljnji obravnavi v drugi veji parlamenta bodo potrebni koreniti popravki. Določila o okrožjih, ki naj upoštevajo prisotnost manjšin, ki jih je pomagal oblikovati tudi slovenski senator Demokracije stranke levice Darko Bratina, so sicer pomembna, vendar ne dajejo zagotovil glede temeljne zahteve, ki jo postavlja manjšina, in sicer zahteve po zajamčenem zastopstvu. Glede tega vprašanja je bila glavnina političnih sil v parlamentu negativno razpoložena in tudi tiste stranke, ki so pokazale razumevanje za potrebe manjšin, niso tega bistvenega elementa demokracije ureditve postavile v osredje svojega političnega boja za volilne reforme. Izjemo predstavljajo zastopniki manjsinskih strank iz Doline Aoste in Južne Tirolske, ki se od casa Dvodomne parlamentarne komisije za institucionalne reforme dosledno opozarjajo na to vprašanje.

O tem je na zadnji

seji razpravljalo deželno tajništvo stranke Slovenske skupnosti, ki je ob vsem poraznem zdržanju parlamenta ugotovilo vsaj to pozitivno dejstvo, da je stranka z večmesečnim vztrajnim opozarjanjem na nujnost zajamčenega zastopstva v dobi prehajanja na večinski volilni sistem dosegla pozornost italijanskega političnega sveta. Danes si malokdo upa trditi, da zagotavljanje neposrednega zastopstva manjsin ni pomembno vprašanje, vendar so odgovori na to zahtevo se povsem nezadovoljivi.

Slovenska skupnost je ponovno izrazila hvalenost parlamentarcem Južnotirolske ljudske stranke in Valdostanske zveze, a tudi oblastem v Republiki Sloveniji, ki so prislunhile pozivom, naj bi nastopile v obrambo pravice Slovencev v Italiji do zastopstva v izvoljenih telesih.

Stranka Slovenske skupnosti je mnenja, da je treba na to vprašanje opozoriti tudi mednarodno javnost, zato je pozitivno ocenila nastope trzaskega pokrajinskega tajnika Martina Breclja v Strasbourgu.

Na seji, ki jo je vodil deželni tajnik SSK Jevnikar, je bil govor tudi o nujnosti, da bi do srede julija dokončno oblikovali skupni osnutek zaščitnega zakona, glede katerega smo Slovenci v hudi zamudi. Stranka je besedilo nacelno že odobrila in predlagala ostalim komponentam se nekaj tehničnih popravkov.

PODKUPNINE

Compagnon zapustil videmski zapor

VIDEM - Deželni svetovalec Angelo Compagnon, ki so ga aretirali 14. junija pod obtožbo izsiljevanja in kršenja zakona o javnem financiranju strank, je včeraj zapustil videmski zapor. Domnevajo, da si je prostost prislužil zaradi »sodelovanj« s sodniki.

Za rešetkami pa so ostali Maurizio Briga in Maurizio Anolfo (oba PSI) ter Luciano Babos (KD), ki jih obtožujejo korupcije in nedovoljenega financiranja strank v zvezi z gradnjo naprave za uničevanje odpadkov v San Giorgiu di Nogaro. V okviru te preiskave je jamstveno obvestilo prejel tudi poslanec in bivši predsednik deželnega sveta F-JK Adriano Biasutti (KD).

ŠTUDIJSKI DNEVI / SEPTEBRA NA OPČINAH

Draga mladih o izobraževanju

TRST - Draga mladih postajajo skraj za tradicionalni študijski dnevi za študente, mladino in mlade izobražence, kjer se obravnavajo aktualni družbeni problemi. Prvo Drago mladih je na noge postavila slovenska trzaska mladina, drugo Medskofjski odbor za študente, tretja bo potekala pod taktirko Združenja katoliških študentov Amosi iz Maribora. Draga mladih povezuje slovensko mladino iz zamejstva, zdomstva in Slovenije. Izobražujejo se, družijo in povezujejo ter pripravljajo na vloge, ki jih bodo kmalu odgovorno prevzeli v družbi. Takšna bo ostala tudi tretja Draga mladih.

Letos se bodo dotaknili izobraževanja, solstva in novega načina komuniciranja med ljudmi, ki je posledica presenetljivega hitrega razvoja informa-

tike, elektronskih medijev in telekomunikacij. Ob spreminjanju družbenih sistemov, ki je specifično za družbeno preobrazbo bivših socialističnih dežel in tako tudi Slovenije, poteka prilagajanje novim okoliščinam tudi v instituciji kot je univerza - zakladnica narodovega znanja. Kako zagotoviti univerzalnost univerze kot ustanove, ki bi naj bila široko odprta za vse družbene izzive in neobremenjena z ideološkim pristopom k znanosti? Kako zagotoviti avtonomnost univerze kot ustanove, ki se zavzema za posteno znanstveno ustvarjalno delo, ki je nedovisno od volje političnih garnitur ali vplivnih posameznikov?

Na vsa ta in se druga vprašanja bodo skušali najti odgovore na tretji Dragi mladih, ki bo potekala od 2. do

4. septembra v parku Finzgarjevega doma na Opčinah pri Trstu.

Se beseda o gostih tretje Drage mladih. O univerzi bo razmišljal prof. dr. Miha Tisler, rektor Univerze v Ljubljani. O vplivu računalništva, informatike, telekomunikacij in družbenih občil na sodobnega človeka bo predaval mag. Tone Levstik, ki živi na Dunaju in je ravnatelj Slovenskega doma Korotan. O vzgoji in izobraževanju bodo razmišljale tri gostje. Angelca Zerovnik je strokovna sodelavka na Pedagoškem inštitutu pri Univerzi v Ljubljani. Prof. Marta Ivašic Kodric je profesorica zgodovine in filozofije na Klasičnem liceju v Trstu. Alenka Sverc je dokončala študij teologije v Mariboru in zdaj studira mladinsko pastoralo na Pepekni Univerzi v Rimu.

Irena Krajšek

PO DVEH HUDIH SPODRSLJAJIH

Pokrajina je včeraj dobila novo upravo

Don Vatta nima nič skupnega z novimi odborniki

SANDOR TENCE

Odvetnik Paolo Sardos Albertini ni najbolje začel svoje izkušnje na krmilu pokrajinske uprave, saj je v dneh dneh "izgubil po poti" odbornika za kulturo in svetovalca za družbeno vprašanja. Goffredo de Banfield je najprej sprejel odborniški resor in se mu potem iz zdravstvenih razlogov nepričakovano odpovedal, tako da za njegovim sklepom - kot kaže - ni političnih razlogov, čeprav so nekateri prepričani v nasprotno. Ni pa nobenih dvomov, da se je duhovnik Mario Vatta odpovedal sodelovanju s Sardosom Albertinijem iz čisto političnih razlogov, ker se, kot je sam povedal, sploh ne prepozna v novi upravi.

Kakorkoli že, je Sardos Albertini po teh dveh hudih spodrslih včeraj dopoldne končno predstavil javnosti svojo "ekipo", ki bo za prihodnje štiri leta upravljal Pokrajino. Za predsednika odbora je predstavnik Liste za Trst izbral upokojenega sodnika Alessandra Brenčija, ki bo tudi vodil resor za sport in za prosti čas. Brenči nima strankarske izkaznice, ni pa nikoli skrival svojih desničarskih simpatij. Od-

Skupinska fotografija novega pokrajinskega odbora (foto Sergio Ferrari-KROMA)

bornica za socialno skrbstvo in za kulturo je Adriana Carbonera, predsednica trzaskega Rdečega kriza, ki je politično gledano zelo blizu stališčem Listi za Trst.

Za odbornika za urbanistiko je bil imenovan Luca Segariol, član MSI, Paolo Marras, ravnatelj statističnega in volilnega urada Občine Trst, bo skrbel za probleme osebjaja, komercialist Luciano Savino pa je novi odbornik za finance in proračun.

Bivši ravnatelj naravoslovnega muzeja Renato Mazzena bo vodil odborništvu za zaščito okolja, ki ima med drugim pristojnosti tudi za obliko-

vanje projekta o Kraskem parku. Mezzena je v trzaskih znanstvenih krogih znana osebnost, saj je bil svojčas tudi ravnatelj akvarija in botaničnega vrta, bil je tudi v ekipi strokovnjakov, ki so prispevali k oblikovanju "zakona Belci" o tako imenovanih kraskih rezervatih.

Novi predsednik Pokrajine se je na včerajšnjem srečanju z novinarji omejil le na predstavitev novih odbornikov, glede programa nove uprave pa ni hotel anticipirati nicesar. Napovedal je le, da bo program predstavil na prvi seji novoizvoljene skupščine, ki bo v ponedel-

jek, 12. julija. Poudaril je le to, da bo uprava poslovala izven strankarskih shem, zato je pozval javnost, naj jo sodi le po dejanjih.

Sardos Albertini je vsekakor zelo slabo sprejel odpoved don Vatte. Po njegovem je ustanovitelj skupnosti San Martino al Campo klonil pred političnimi pritiski nekaterih krogov, ki so bili očitno za Codego. Duhovnik pa je predsedniku jasno dal razumeti, da se ne strinja s sestavo pokrajinskega odbora in da nima nič skupnega z nekaterimi njegovimi člani, ki pripadajo skrajni nacionalistični desnici.

EDINOST / NOVA PREPOVED

Trg Zedinjenja še »off limits« za Sama Pahorja

Člani društva bodo kljub temu na trgu

Kvestor trzaskе pokrajine je z odlokom z dne 3. julija 1993 ponovno prepovedal redno mesečno manifestacijo družbeno - političnega društva Edinost. V tiškovnem sporočilu društva je rečeno, da je za to novo prepoved seveda kriv Samo Pahor, ki, »čeprav dobro ve, da je pismeno privoljenje pristojnih oblasti za zasedbo javne površine nujno potrebno«, tega dovoljenja kljub ponovnim zahtevam se ni predložil. To pismeno privoljenje pa je, tako pravi kvestor Giliberti, »bistveno za celotno presojo splošnih okoliščin javnega reda in varnosti, ki bi lahko povzročile motnje«.

»Samo Pahor je seveda kriv,« je se rečeno v tiškovnem sporočilu, »ker Biagio Giliberti ne uspe razumeti:

1. da mesečne protestne manifestacije društva Edinost ne predvidevajo nič takega, kar bi občinski pravilnik za zasedbo javnih prostorov in površin obravnaval kot zasedbo javne površine;
2. da družbeno-političnemu društvu Edinost ni mogoče doseči takega dovoljenja, ker občina Trst sploh ne sprejema prošenj o slovenskem jeziku;
3. da odloca o dovoljenjih za zasedbo javnih površin na trgu Zedinjenja Italije sam občinski odbor, ki se ne sestane prav vsak dan. Odlok o prepovedi zborovanja pa seveda ne pomeni, da se člani in pristasi društva ne bodo zbrali v zasebni obliki ob 11.30 na sredini trga Zedinjenja Italije, da se zasebno pomenijo o nadaljnjem delovanju društva.«

Začela se je sezona »Luči in zvokov«

V četrtek se je v Miramarskem gradu začela sezona prireditve "Luči in zvoki", ki v slikovitem okolju prikazuje življenjsko pot Maksimilijana in zene Charlotte. Prireditve organizira krajevna ustanova za turistično promocijo, zvrstila pa se bodo v celotnem poletnem obdobju (do 15. septembra). Vsak večer bosta na sporedu dve predstavi: v juliju ob 21.30 in ob 22.45, v avgustu in septembru pa ob 21. in ob 22.15. Ob torkih bo prva predstava v angleščini, ob četrkih pa v nemščini. Ponovitvi bosta v italijanskem jeziku. Vstopnina za vsako prireditev znaša 7.000 lir.

GLEDALIŠČE / PREMIERA V UŠAJEVI DOMAČIJI

Fantazija in duhovitost v igri dramske skupine Igo Gruden

Mladi igralci nastopili v komediji Arzen in stare čipke

Prizor iz Kesselingove komedije v narečju (f. KROMA)

IVAN VOGRIC

Ali se strinjate, da sta fantazija in duhovitost sol življenja? Na premierni uprizoritvi Kesselingove komedije Arzen in stare čipke ni manjkalo ne enega in ne drugega. Igralska zasedba SKD Igo Gruden je v petek v domačiji Ušaj v Nabrezini poskrbela za humoresko, začinjeno s svežimi dovtipi in zbadljivkami.

Da bi vse skupaj izžvenelo bolj pristno, so igralci in igralki privedli komedijo v domačem narečju, kar je se dodatno pozahtnilo predstavo. Igralska skupina je poskrbela tudi, da je zgodbo delno posodobila oziroma prilagodila

na sodobni čas in bolj domače okolje. Iz vsega tega je nastala tragikomična predstava, polna moralističnega bontona, cinizma in robotosti, vmes pa ljubezenskega dvorenja z zapletji.

Predstavo je režirala Maja Lapornik-Pelikan, nastopili pa so Valentina Visentin, Martina Pertot, Natasa Crociati, Aljosa Tercon, Edwin Bogatec, Tomaz Caharija, Niko Pertot in Ivan Pangos.

Za zvoke in luči je poskrbel Claudio Skerk, za masko Cirila Kralj-Pertot, docim sta kostume pripravili Staska Albrecht in sama igralska skupina.

TRAGEDIJA

Prerana smrt Iztoka Grgiča

Grgič v Gajnem dresu

Na Padricah in na celotnem Vzhodnem Krasu je včeraj bolece odjeknila vest o prerani smrti domaćina Iztoka Grgiča. Njegovo truplo so reševalci odkrili prejšnjo noč nekaj čez polnočjo v več kot 130 metrov globoki kraski jami med Gropado in Bazovico, ki jo je nesrečni Grgič izbral za svojo zadnjo tragično gesto. Alarm je v petek zvečer sprožil domacin, ki je pred vhomod v globoko našel cevje in ocala. Na kraj so takoj množično prisli openski gasilci, karabinjerji, reševalci jamarskih skupin in radioamaterji društva Nord-Est, ki so se ne brez težav spustili v globoko jamo. Ko so končno prisli do Grgiča je bil moski zal ze mrtev. Pri njem reševalci niso našli nobene jamarske opreme.

Pokojni Iztok, ki je očitno dobro poznal jamo, je bil star 39 let in izhaja iz padriške družine "pri Kobietovih". V mladih letih se je ukvarjal s sportom, posebno kot nogometaš padriško-gropajske Gaje, veselila pa ga je tudi atletika, saj je bil perspektiven tekač, posebno na srednjih in dolgih progah. Zaposlen je bil pri trzaski pokrajinski upravi. Najprej kot cestar, nato kot solski sluga. Uzalosceni družini naše iskreno sozljaje.

NOVICE

Dodelitev poklicnega naloga za oskrbovanje na domu

Zgoniska občinska uprava razpisuje javno selekcijo za dodelitev poklicnega naloga za pomoč in oskrbo na domu na celotnem občinskem območju za približno skupnih 36 ur tedensko. Zainteresirani, ki so dopolnili 18 let in obvladajo slovenscino, lahko predstavijo prošnjo na navadnem papirju na občinsko tajništvo do 10. julija letos. Pri sestavi prednostne lestvice bodo upoštevali dokumentirano obiskovanje strokovnih tečajev in prejšnje izkušnje na socialnem področju. -bs-

Konec praznika SKP v Ul. Flavija

Jutri se bo zaključil praznik, ki ga je v zadnjih dveh tednih priredila Stranka komunistične prenovе v Ul. Flavija. Danes, ob 18. uri, bo na sporedu koncert godbe "Refolo", v večernih urah pa bo goste zabaval ansambel "Relax" iz Sezane. Praznik bosta jutri, ob 19.30, zaključila govora senatorja Rina Serrija s strankinega vsedravnega tajništva in tajnika trzaskе federacije SKP Giorgia Cancianija.

Državni natečaj za 109 knjigovodij

Tiskovni urad trzaskе prefekture sporoča, da je bil razpisan javni natečaj za 109 mest za knjigovodje. Pet mest je namenjenih Furlaniji-julijski krajini. Za udeležbo na natečaju je potrebna diploma trgovskega tehničnega zavoda. Prošnje je treba predložiti do 2. avgusta. Za informacije se zainteresirani lahko obrnejo na prefekturo (v sobi št. 23), vsak dan od 9. do 12. ure.

Devin Nabrežina: skrutinatorji lahko dvignejo honorar

Uprava devinsko-nabrezinske občine sporoča, da predsedniki, skrutinatorji in tajniki, ki so bili zaposleni na zadnjih upravnih volitvah, lahko dvignejo honorarje pri občinskem zakladniku, in sicer pri sesljski podružnici Cassa di Risparmio.

Sporočilo Občine o davku ICI

Trzaska občinska uprava sporoča, da stanovalci občinskih poslopjij niso dolžni, da izpolnijo obrazce o občinskem davku na nepremičnine (ICI), ki so jih prejeli od denarnega zavoda Cassa di Risparmio. Omenjeni davek morajo plačati le posestniki nepremičnin, ne pa najemniki.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo trzaskęga tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. - Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796099 - fax 040-773715

Fotostavek: ZIT, Trst
Tisk: VITA, Videm

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI
Slovenija: Studio Vista - Ljubljana
tel. 061-153244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT,
finančni in legalni 120.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.300 LIT - 45 SIT
Naročnina za Italijo: letna 315.000 LIT
za Slovenijo: mesečna 1.300 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-737373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Clan italijanske zveze casopisnih založnikov FIEG

Avtonomna dežela Furlanija Julijska krajina

Deželna ustanova za razvoj obrti

PROGRAM EVROPSKE SKUPNOSTI RENAVAL - OBRT ZA PROIZVODNO PRENOVO JULIJSKE KRAJINE (Tržaška in goriška pokrajina)

ESA obvešča, da lahko na podlagi programa Evropske skupnosti RENAVAL - OBRT ZA PROIZVODNO PRENOVO JULIJSKE KRAJINE (Tržaška in goriška pokrajina) obrtna podjetja, konzorciji in druge organizacije ter svetovalne družbe zaprosijo za prispevke za uresničitev naslednjih aktivnosti:

Svetovanje:
(Prispevek v višini 55 odstotkov dejanskih stroškov)

aktivnosti, ki imajo za cilj utrditev in rast manjših in srednjih podjetij, ki se lahko na ta način lažje poslužijo svetovalnih storitev za izboljšanje organizacije v podjetju, racionalizacijo in prenovu proizvodnih procesov, uvajanje novih tehnologij, izboljšanje razvojne strategije podjetja tudi z raziskovanjem novih trgov.

Pomoč podjetjem pri skupnih storitvah:
(Prispevek v višini 30 odstotkov dejanskih stroškov)

gre za pomoč pri ovrednotenju nekaterih tradicionalnih obrtnih dejavnosti (kot na primer kamnoseštvo in storitve povezane z navtičnim turizmom) z ustanavljanjem konzorcijev, ki opravljajo skupne storitve.

Prošnje za prispevke je treba napisati na uradnem papirju in oddane na ESA - Ulica Uccellis 12/F, 33100 Videm, **najkasneje do 31. julija 1993.**

Zainteresirani lahko dobijo podrobnejše informacije v TEHNIČNI SLUŽBI ESA (Tel 0432 - 593305 - 5931).

ESA - Ustanova za razvoj obrtništva
Ulica Uccellis 12/F
33100 VIDEM

Nagrajena skrb do zapuščenih domačih živali

Vsako poletje ob času dopustov nekateri brezsrčneži prepustijo usodi domače živali. Da bi omejili takšno početje, je »Il Piccolo« razpisal IX. izvedbo vsedravnega natečaja »Dobrosrčnost na cesti«. To je ob enem 2. mednarodna izvedba, saj so pobudo razširili na Slovenijo in Hrvaško. Kdor bo rešil kakšno žival, naj sporoči do 4. septembra na »Il Piccolo«, Trst (34123). Ul. Guido Reni 1. Nagradjevanje najboljših med dobrosrčnimi bo 2. oktobra med javno sl.

3ovesnostjo. Žirija, ki ji bo predsedovala znanstvenica Margherita Hack, je v teh letih nagradila 213 anonimnih varstvenikov.

KONCERT / PRIREDILA GA JE KRAJEVNA ŽUPNIJSKA SKUPNOST V DOBRODELNE NAMENE

Prisrčen večjezičen pevski večer v Devinu

V domači cerkvi Sv. Duha je nastopilo pet krajevnih pevskih skupin, bodisi slovenskih kot italijanskih

V devinski župni cerkvi je bil predsinocnijski lep glasbeni večer. Nastopile so vse krajevne pevске skupine, italijanske in slovenske, in sicer: moški pevski zbor Fantje izpod Grmade, Dekliski zbor Devin, otroški pevski zbor Ladjica, otroški zbor, ki ga sestavljajo učenci italijanskih sol, ter novoustanovljeni mešani zbor R. M. Rilke, ki združuje italijanske pevce iz Devina in Sessljana. V sorazmerno majhnem devinskem božjem hramu so tako zadonele slovenske in italijanske pesmi, ki so jih zbori po-

dali bodisi posamično bodisi v mešanih zasedbah. Prisrčen večer se je zaključil s skupnim nastopom vseh pevcev.

Koncert je priredila devinska župnijska skupnost z župnikom Giorgiom Gianninijem na celi v dobrodelne namene. Med koncertom so namreč zbirali prostovoljne prispevke za bosanske begunce. Vecera se je udeležilo res veliko domacinov, prisotni pa so bili tudi nekateri ugledni gostje, za katere je ob koncu devinski grascak Karel Aleksander priredil krajši sprejem.

DOLINA / KONCERT OB 15-LETNICI

Čudoviti trenutki s pevkami Stu ledi

Otožnost in šegavost »ženske« ljudske pesmi

BREDI PAHOR

Pevska skupina Stu ledi med jubilejnim nastopom v Dolini (Foto: Križmančič/KROMA)

Prijetno srčno popotovanje po ljudskem pevskem izročilu z ženskimi predznamenji: to je bilo prisrčno darilo ženske pevske skupine Stu ledi ob svoji petnajstletnici. Po Večeru na Tabru, kjer so prejšnjo soboto pevke s trzasko folklorno skupino Stu ledi proslavile 20-letnico delovanja tega svojstvenega društva, so v petek zvečer pevke s samostojnim koncertom v cerkvi sv. Martina v Dolini zelele v petju slaviti svojih petnajst let. Zamisel o ženski pevski skupini se je namreč porodila Nadiji Kriščak, ko se je TFS Stu ledi pripravljala na prvo petletno delovanje; njena prva naloga je bila, da bi povezovala razne plesne točke ansambla, kmalu pa se je razvila v povsem samostojen sestav, ki je dosegel zavidljivo kakovostno raven. O tem je pričal tudi petkov koncert v Dolini, ki ga je zdaj že precej številčen sestav pripravil pod vodstvom Tatjane Blokar, medtem ko ga je s primernim tekstom lepo povezovala Damiana Ota.

Petkovo žensko pevsko potovanje Stu ledi se je začelo Tam gori za naslo vasio, ki je tudi bil naslov koncerta. Njegove

glavne postaje pa so bili motivi slovenske ljudske pesmi, ki se seveda predvsem zaustavljajo ob najpomembnejših življenjskih mejnikih, ki so za žensko bili trdno vezani na ljubezen oziroma na družino. Pestrost v program, v katerem je bilo veliko otožnih tonov, kakor je pretežno melanhonična slovenska pesem, je vnesla z narečnimi naglasni obarvana govornica, pevke pa so zapele tudi trzasko italijansko ponarodelo pesem in neznano furlansko uspanko. Svoj nastop so zelele skleniti z veseljsimi in bolj segavimi motivi, saj je vendar slo za praznik.

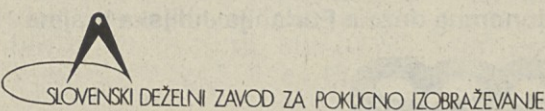
Petnajst let je seveda že kar zaznavno obdobje, če ga ne primerjamo s stoletjem daljšim življenjem, s katerim se lahko ponosa dolinsko kulturno društvo Valentin Vodnik, ki je tokrat gostil pevke Stu ledi v okviru prireditve ob 115-letnici ustanovitve. Ob jubileju se je članicam sestava uresničila marsikatera želja: tako so lahko nastopile v cerkvi, kar so načrtovale že več let, ko so se z Nadjo Kriščak snavale samostojno koncertno dejavnost pevske skupine, ki sicer sama veliko in zelo uspešno nastopa na zborovskih revijah in na raznih prireditvah. Z oblet-

nico pa so ob priljubljenosti, ki jo ženski sestav že od nastanka uživa med občinstvom, prišla tudi uradna priznanja, ki jih za delovanje na amaterskem pevskem področju podeljuje Zveza kulturnih organizacij Slovenije. Gallusove značke, in sicer šest bronastih (za 5 do 15 let petja) in šest srebrnih (za 15 do 25 let) je nagradnim pevkam izročil Ignacij Ota. Vsem in se posebej vodji Tatjani Blokar pa sta sli pohvala in zahvala ZKO Slovenije, Zveze slovenskih kulturnih društev v Italiji in tudi predsednika TFS Stu ledi Marjana Spetice.

ZVEZA

VOJNIH INVALIDOV NOB

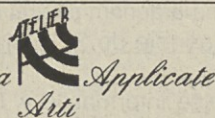
obvešča, da bo odpeljal avtobus na proslavo Partizanskega dnevnika, ki bo danes, 4. t. m., na Vrhu pri Sovodnjah s sledecim urnikom: ob 15.30 - Trst - Trg Oberdan (Dez. palaca); ob 15.45 - »ex dazio« - Naselje Sv. Sergija; ob 16.00 - Dolina »Pri križcu«; ob 16.05 - Boljunec; ob 16.10 - Boršt; ob 16.30 - Opčine (openski tramvaj); ob 16.45 - Božje polje (Skupnost družina Opčine); ob 17.00 - Sesljan - Hotel Posta

priraja v solskem letu 1993/94 v Trstu naslednje tečaje:

- za dodeljeno uradnikemu delu - 1. letnik (1.200 ur).
- za uradnike uvožno-izvoznega podjetja - 2. letnik (1.200 ur)
- za kuharje - 1. in 2. letnik (1.200 ur letno.)
- osnove informatike - MS DOS 5, WINDOWS 3 (40 ur)
- elektronske razpredelnice (60 ur)
- urejanje besedil (60 ur)
- urejanje datotek (60 ur)
- začetniški tečaj rusčine (70 ur.)
- izpopolnjevalni tečaj za gostince (30 ur)
- strojepis z videotipkanjem (150 ur)
- osnovna informatika za prizadete (50 ur)
- gledališka sola (150 ur)
- splošno kmetijstvo (150 ur)
- za animatorje (40 ur)

Vpisovanje in podrobnejše informacije do 30. julija t. l. na začasnem sedežu Zavoda, Ul. Revoltella 37, tel. 394515, vsak dan (razen sobote od 9.00 do 13.00 ure. Za tečaj iz kmetijstva je vpisovanje tudi na Kmečki zvezi v Trstu, Ul. Cicerone 8, tel. 362941.

DRUGAČNE POČITNICE Z IZKUŠNAMI IMPRESIONISTOV NA POLETNEM TEČAJU SLIKARSTVA od 8. do 15. avgusta ob bregovih Tilmenta Informacije: Ul. Rossini 12 - TRST - Tel. 040/639273

Kam po bencin

Danes bodo na Trzaskem obratovalce naslednje crpalke: **AGIP** Trg Caduti per la Libertà (Milje) Largo Pieve Drevored Campi Elisi 59 Sesljan (drz. cesta 14) Largo Sonnino 10 Trg Sansovino 6 **MONTESEHELL** Rotonda del Boschetto Ul. Baiaumonti 4 Riva N. Sauro 6/1 Miramarski drev. 233/1 Istrska ulica 212 **ESSO** Largo Roiano 3/5 Opčine (cesta 202 - križišče) Ul. Giulia 2 **IP** Riva O. Avgusta 2 Trg Libertà 3 Ul. F. Severo 2/7 **ERG PETROLI** Ul. Piccardi 46 **API** Ul. Baiaumonti 48 **FINA** Ul. F. Severo 2/3 **NOCNE CRPALKE** (self service) **FINA** - Ul. F. Severo 2/3 **ESSO** - Trg Valmaura 4 **AGIP** - Istrska ulica **AGIP** - Miramarski drev. 49 **ESSO** - Zgonik (cesta 202) **NA AVTOCESTAH** (odprte 24 ur) **AGIP** Devin (sever) Devin (jug)

Popravek

V včerajšnji številki dnevnika se je v članek Majde Kaucic-Baša o jezikovnih problemih vrnila napaka. Govor je bil namreč o »slovarskih« in ne »slovenskih« problemih manjšinskega jezika.

parket

Ul. S. Zenone 6 Tel. 763429

SKD SLAVEC RICMANJE - LOG

vabi na tradicionalno vasko

ŠAGRO 4. in 5. julija

SPORED: danes koncert Godbenega društva PROSEK in ples z ansambлом KRT; **jutri, 5. t. m.** ples z ansambлом POMLAD in nastop baletne skupine »Club diamante« iz Turjaka.

SŽ GAJA

organizira danes

v športnem objektu na Padricah

ŠPORT IN ZABAVO

z raznimi turnirji in tekmovanji

Za prijetno vzdušje bo poskrbelansambel

HAPPY DAY

Vabljeni!

APOSTOLSTVO SV. CIRILA IN METODA IZ TRSTA

ne bo imelo **jutri, 5. julija**, na sam praznik sv. Bratov mešano mašo za edinstvo v Marijinem domu v Trstu, temveč v svetišču na **VEJNI** ob 16.30 kot priprava na novomašniško slavlje, ki bo v nedeljo, 11. julija ob 17.30 prav tam. **Jutri** bo vozil avtobus s Trga Oberdan ob 15.50. Povratek z **VEJNE** ob 18. uri.

SD Sokol in KD I. Gruden vabita na

PRAZNIK PIVA

ki bo 9., 10., 11., in 12. t. m. na društvenem igrišču v Nabrežini.

Izšla je

Mladika št. 4

z bogatim in zanimivim branjem

ČESTITKI

V Repnu hiša stoji. V njej danes Marjo svoj praznik slavi. Naj ga zdravje spremlja se veliko dni, mu zelijo njegovi dragi vsi.

Danes stopata na skupno življenjsko pot **TATJANA KOKOROVEC** in **ANDREJ DEBELIS**. Veliko sreče in zadovoljstva jima zeli družina Bizjak.

KINO

ARISTON - Poletno predvajanje filmov - 21.30 »Luna di fieles«, r. Roman Polanski, prepovedan mladini pod 14. letom.

EXCELSIOR - 18.00, 20.00, 22.15 »Lezioni di piano«, r. Jane Campion, i. Holly Hunter, Harvey Keitel.

EXCELSIOR AZZURRA - 19.00, 20.30, 22.00 »Tutti gli uomini di Sara«, r. Gianpaolo Tesarri, i. Nancy Brilli.

NAZIONALE 1 - Zaprt zaradi dopusta.

NAZIONALE 2 - Zaprt zaradi dopusta.

NAZIONALE 3 - Zaprt zaradi dopusta.

NAZIONALE 4 - Zaprt zaradi dopusta.

GRATTACIELO - 17.30, 19.05, 20.40, 22.15 »La gatta e la volpe«, i. Jack Nicholson, Ellen Barkin.

MIGNON - 17.00, 19.30, 22.00 »Charlot« r. Richard Attenborough, i. Robert Downey Jr.

LJUDSKI VRT - Poletno predvajanje filmov - 21.15 »Eroe per caso«.

EDEN - Zaprt zaradi dopusta.

CAPITOL - 18.00, 20.00, 22.00 »Proposta indecente«, i. Robert Redford, Demi Moore, prepovedan mladini pod 14. letom.

ALCIONE - 20.00, 22.00 »In mezzo scorre il fiume«, r. Robert Redford.

LUMIERE - 18.45, 20.30, 22.10 »Persone perbene«, r. Francesco Laudadio, i. Massimo Ghini, Elena Sofia Ricci.

GRAD SV. JUSTA - Poletno predvajanje filmov: 21.15 »Casa Howard«.

RADIO - 15.30, 21.30 »Una moglie molto infedele«, r. porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

VČERAJ-DANES

Danes, **NEDELJA**, 4. julija 1993

UROS

Sonce vzide ob 5.21 in zatone ob 20.57 - Dolžina dneva 15.36 - Luna vzide ob 21.08 in zatone ob 5.49.

Jutri, **PONEDELJEK**, 5. julija 1993

CIRIL IN METOD

VREME VČERAJ: temperatura zraka 25,4 stopinj, značni tlak 1020,6 mb narasca, brezvetrje, vlaga 63-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 23,8 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Luca Orsini, Nicholas Hoglevina, Layra Destradi, Kevin Steffi, Carmelo Grillo, Patrik Calzi, Tina Ravbar.
UMRLI SO: 46-letni Paolo Moselli, 87-letna Caterina Grisancich, 50-letna Mirella Zorzenon, 84-letna Maria Sandrinelli, 70-letna Livia Ciacci, 58-letni Stelio Marcusa, 78-letna Maria Buri, 21-letni Andrea Alessi, 57-letna Savina Quebella.

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAZENECV

v Trstu prireja v podaljšku sezone kulturnih večerov **Srečanje s pisateljem Zorkom Simčičem**

Jutri, 5. julija, ob 20.30 v Peterlinovi dvorani, Donizettijeva 3

Izšla je knjiga **BORISA GOMBACA »TRST - TRIESTE«** dve imeni ena identiteta

Kupite jo v **Trzaski knjigarni**. To je prikaz naše preteklosti od irendentizma, preko fasizma do današnjih dni.

ZALOZBA Narodni muzej

LEKARNE

Nedelja, 4. julija 1993

Lekarne odprte ob 8.30 do 13.00

Ul. Giulia 14, Erta S. Anna 10, Ul. Dante 7, Mazzinijev drevored 1 (Milje).

PROSEK (tel. 225141/225340)

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. Giulia 14 (tel. 572015), Erta S. Anna 10 (tel. 813268), Mazzinijev drevored 1 - Milje (tel. 271124).

P R O S E K (225141/225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte ob 16.00 do 20.30

Ul. Giulia 14, Erta S. Anna 10, Mazzinijev drevored 1 (Milje).

PROSEK (tel. 225141/225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta ob 20.30 do 8.30

Ul. Dante 7 (tel. 630213).

Od ponedeljka, 5. do nedelje, 11. julija 1993

Normalen urnik lekarn:

od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. Giulia 1 (tel. 635368), Ul. Zorutti 19 (tel. 766643), Zavlje (tel. 232253).

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Ul. Giulia 1, Ul. Zorutti 19, Korzo Italia 14, Zavlje.

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta ob 20.30 do 8.30

Korzo Italia 14 (tel. 631661).

Za dostavljanje zdravih na dom tel. 350505 - TELEVI-TA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

PRIREDITEV

GODBENO DRUŠTVO PROSEK priredi v petek, 9. t. m., ob 20.30 celovečerni koncert pred cerkvijo sv. Martina na Proseku. Vabljeni.

OBVESTILA

TPPZ P. TOMAZIC - danes ob 18. uri kratka akustična vaja. Pevci, godbeniki in solisti vsi na Vrh in vsi partizani, demokrati Slovenici in Italijani.

SKLAD »M. Cuk« prireja poletne lekcije za popravne izpite. Informacije dobite vsak dan od 10. do 12. ure (razen sobote in nedelje) do 9. julija v uradih Sklada, Narodna ul. 126 - Opčine (tel. 212289).

SKLAD »M. Cuk« prireja KROZEK LATINSČINE za srednjšolce, ki nameravajo na klasični, znanstveni in pedagoški licej. Informacije dobite vsak dan od 13. do 15. ure od 12. do 23. julija (razen sobote in nedelje) v uradih Sklada - Narodna ul. 126 - Opčine (tel. 212289).

ZSKD OBVESCA, da bo od jutri dalje urad v Trstu odprti po sledecem urniku: ponedeljek, sredo, petek od 8.30 do 14.; torek in četrtek od 8.30 do 17.

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAZENECV v Trstu priredi jutri, 5. julija, ob 20.30 v Peterlinovi dvorani v Ul. Donizetti 3, srečanje s pisateljem Zorkom Simčičem.

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV je zace-

la nabiralno akcijo za postavitev nagrobnega spomenika skladatelju U. Vrabcu. Prosimo, da morebitne zadevne prispevke nakažete na t.r. st. 01/7401/22 pri TKB in na t.r. st. 11385 pri HPO.

IZLET

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV TRST prireja 15. julija izlet na Sviščake z možnostjo vzpona na Snežnik. Vpisovanje bo 6. julija, ob 9. uri na sedežu društva v Ul. Cicerone 8.

ŠOLSKA VEST

GLASBENA MATICA TRST - sola M. Kogoj sprejema potrditve vpisov svojih gojencev za solsko leto 1993/94 do 30. t. m. vsak dan razen sobote od 9. do 11. ure na sedežu ul. R. Manna 29.

MALI OGLASI

OSMICO odprejo v ponedeljek v Zgoniku st. 4 pri Igorju Milicu. Postrežba z domačin prigrizkom.

OSMICO so odprli na Opčinah pri Kvrčicevih. Tocijo belo in črno s prigrizkom.

OSMICO je odprl Stanko Gruden v Samatorci. Vabljeni.

OSMICO ima Branko Slavec v Mackoljah st. 133 (cesta za Prebeneg).

OSMICA je v Dolini pri Marju Zerjalu.

OSMICO ima v Zgoniku Janko Kocman do 4. julija.

OSMICA je odprta pri Usaju v Nabrežini.

NUDIM lekcije iz slovensčine. Interesanti naj telefonirajo na st. 220726.

LANCIA DELTA 1300 LX, letnik 86, sivo metalizirane barve, v odličnem stanju prodam zaradi nakupa avta višje kubature. Cena po dogovoru. Tel. st. 040-200377.

PRODAM zaradi selitve leseno kotno kuhinjo 3,4m x 1,35m s hladilnikom in zmrazovalnikom, stedinikom, z dvojnimi pomivalnim koritom, viseco očevalno omario, mizo s stiriimi stoli, v dobrem stanju. Telefon st. 228778.

PRODAMO pet lesenih oken z dvojnimi steklom in navojnicami (rolete). Telefon 0481-78080 ob kosilu ali večernih urah.

RIBOCOJNICA AGROITICA GLINSCICA iz Boljunca nudi kanadske losose vsak petek in soboto od 8.30 do 12.30. Tel. st. 228297.

se zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na zadnji poti, cc. gg. Jakominu in Zupancicu za verski obred in prijatelju Ivanu Buzečanu za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Prisrčna hvala dragim prijateljem, ki zalujejo z nami in ki so nam bili ob velikem oporo in uteho.

Hvala kolegom z Radia Trst A, ki so nam bili ob strani, Natasii Sosic za lepo spominsko oddajo ter vsem ki so pri njej sodelovali.

Zahvala naj gre članom Radijskega odra, ki so z zalno sejo prikazali njegovo umetniško pot.

Zahvaljujemo se vsem, ki so nam izrekli sozaljje in ki so in se bodo na katerikoli način počastili njegove spomin.

Vsi njegovi

Trst, 4. julija 1993

ZAHVALA

Ob izgubi našega draga

gaga

Emila Milkoviča

se toplo zahvaljujemo vsem, ki so ga pospremili na zadnji poti in darovali cvetje. Posebna zahvala g. zupniku dr. Sraki za tolažilne besede ob pogrebnem obredu.

SVOJCI

Trebece, 4. julija 1993

ZAHVALA

Globoko ganjeni ob tolikih izrazih sočutja se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam stali ob strani v težkem trenutku prerane izgube našega draga inženirja

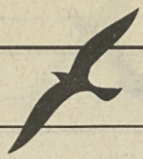
SVOJCI

Trst, 4. julija 1993

ZAHVALA

Ob izgubi našega draga

gaga

POLITIKA / KONČNO PREMIKI NA POKRAJINI

Umestitvena seja sklicana za petek

O sestavi odbora za zdaj samo ugibanja
Jutri važna seja občinskega vodstva KD

VLADO KLEMSE

Pred mesecem dni izvoljeni pokrajinski svet se bo na prvi, umestitveni seja, sestel v petek, 9. t.m. ob 18. uri. Na dnevnem redu seja so samo tri točke: potrditev izvolitve predsednika in pokrajinskih svetovalcev, objava sestave članov odbora in predložitev ter odobritev splošnih smernic upravljanja. Do petka bo morala predsednica in njen stab sodelavcev izbrati šest članov odbora. Približno polovica naj bi bila zunanji, polovica pa iz vrst pokrajinskih svetovalcev. Zato bo v sestavi pokrajinskega sveta prišlo do menjave. Iz vrst pokrajinskega sveta naj bi mesto v odboru prevzela Giorgio Grossi (pokrajinski tajnik Sev. lige) in Cesare Oblach. Imena "potencialnih" odbornikov so se Tirelli (s funkcijo podpredsednika), Lovisoni in Vecchia. Te so informacije, ki so, kljub nasprotnim prizadevanjem, le pricurljale v javnost. Morda pa bo sestava odbora znana že v prihodnjih dneh, se pred sejo pokrajinskega sveta. Prihodnji teden bo torej, glede zamenjave uprave na Pokrajini, bistvenega pomena. Sicer pa se bo v prihodnjem

tednu zvrstilo se nekaj s političnega vidika pomembnih dogodkov. Za jutri je napovedana seja mestnega vodstva kršćanske demokracije, kjer bodo razpravljali o odstopu tajnika Tripanija. Odstop Tripanija je tesno povezan z razreševanjem krize na Občini. Če bo vodstvo stranke odstopu zavrnilo, tako napovedujejo, bo to pomenilo, da so predčasne volitve neizbežne in da so Tuzziu, ki je sicer napovedal svoj odstop do 15. julija, zares steti dnevi. V primeru sprejetja odstavke pa je pričakovati se nekaj mesecev poskusov in iskanja, sicer zelo nerealnih možnosti, kako se izogniti predčasnim volitvam. Predvidoma v petek,

Na Vrh se je sinoci pričelo ljudsko slavlje ob 50-letnici ustanovitve Partizanskega dnevnika. V kulturno-sportnem središču Danica so odprli razstavo o partizanskem tisku, zvrstila so se sportna srečanja, zatem pa družabnost. Osrednje dogajanje pa bo danes ob 18.30, ko bosta, po pozdravnem nagovoru dr. Karla Devetaka, predsednika Goriske SKGZ, govorila predsednik SKGZ Klavdij Palčić in minister za kulturo Republike Slovenije, Sergij Pelhan. Priložnostni kulturni spored bosta oblikovala Trzaski partizanski pevski zbor, igrala bo godba na pihala Kras iz Doberdoba. Za vrhovsko skupnost, za širšo zamejsko in nasploh za narodnostno skupnost bo danesne slave ob 50-letnici Partizanskega dnevnika pomemben dogodek. Na Vrh pričakujejo množico udeležencev iz vseh krajev Primorske in tudi iz osrednje Slovenije.

9. t.m. pa bodo o usodi socialistične stranke na Goriskem, ki je na volitvah doživela izredno hud poraz, razpravljali na srečanju, ki ga pripravlja pokrajinski tajnik stranke. Na zasedanju bo Franco Stacul skupaj s člani vodstva sporočil svoj odstop, vodenje stranke pa naj bi začasnó prevzela komisija garantov. O naslednjih korakih pa se bodo dogovorili prav na omenjenem zasedanju, ki naj bi, po ocenah nekaterih potekalo v zelo napetem ozračju, po ocenah drugih pa zelo umirjeno, sprico ugovoritev, da so nekateri od lokalnih strankinih veljakov že zapustili stranko.

OBVESTILO

Kako ravnati glede ticketa

Konec junija je zapadla veljavnost potrdil o oprostitvi plačevanja samopri-
spevka na storitve javne zdravstvene službe. Zaradi prepletanja določil, vlada na tem področju precejšnja nejasnost. V poskusu, da bi odpravili nepotrebne ali preprečili nadaljnje težave občanom, so se pri goriski KZE odločili posredovati javnosti naslednje:

- potrdila o oprostitvi plačevanja samopri-
spevka (ticketa), ki so zapadla 30. junija, je treba obnoviti naupanstvu v kraju bivanja, upostevajoč dohodek v letu 1992;

- pravico do popolne oprostitve ticketa, ker ne presegajo določene višine dohodkov, imajo upoko-
jenci starejši od 55, oziroma 60 let;

- upoko-
jenci oproščeni plačevanja ticketa, zaradi n izkih dohodkov, imajo pravico v letu 1993 do 16 nalepk za nabavo zdravil; nalepke bodo prejeli na sedežih zdravstvenih okrajov, ob socasni predložitvi potrdila o oprostitvi plačevanja ticketa;

- nalepke veljajo do konca koledarskega leta;
- upoko-
jenci, ki so v letu 1992 presegli zgornjo mejo dohodkov po 1. juliju ne morejo več uporabljati nalepk;

- novi upravičenci prej-
mejo po 16 nalepk.

SREČANJE / AVTOR LUENEBURGOVE VARIANTE

Paulo Maurensig ta čas najbolj znan pisatelj v Italiji

Paulo Maurensig (foto S.R.)

V petek zvečer je bila v Gorici predstavitev knjige goriskega pisatelja Paola Maurensiga. Predstavitev se je v prostorih knjižarne Editrice Goriziana udeležilo ogromno ljudi, tako, da jih je veliko ostalo v soparnem večeru kar na pločniku. Paolo Maurensig je danes v Italiji gotovo najbolj iskan pisatelj, saj je njegova knjiga na vrhu lestvice najbolj iskanih in prodanih knjig. Roman "La variante di Luenburg" je izdala danes gotovo najbolj ugledna založba Adelphi, ki je znana po svoji strogosti

in tudi po tem, da tiska zelo malo italijanskih avtorjev. Maurensig, ki lepo govori slovensko (v Gorici je obiskoval slovensko nižjo srednjo šolo), je namreč napisal pravi bestseller.

Knjiga je imela velik odmev med bralci in dobre kritike s strani literarnih izvedencev, ki v njem vidijo novega Rotha. Na srečanju v Gorici je Paola Maurensiga predstavil prof. Sergio Tavano, ki je imel zelo lep poseg. Maurensigu je najprej čestital in mu zazele se več uspeha z naslednjo knjigo, ali pa

da bi z njo vsaj dosegel uspeh, ki ga doživlja z Varianto. Tavano je dejal, da je Maurensig pisatelj, ki dobro ponazarja gorisko okolje in Gorico samo, kjer sicer ne živi več, ker se je preselil v Feletto Umberto pri Vidmu. V Gorici govorimo vse jezike, od furlanskega, slovenskega, do goriskega italijanskega narečja, čiste italijanske in pa njihce. V tem je tudi Gorica srednjeevropsko mesto, dejansko, in ne samo v glavah literarnih kritikov, ki zadnje case na veliko govorijo o Mitteleuropi. Tavano je Maurensiga postavil ob bok velikim evropskim pisateljem, posebno pa je opozoril na Stefana Zweiga in ne samo na Josepha Rotha, s katerim Maurensiga vsi primerjajo, najbrž tudi zato, ker Zweiga ne poznajo. Ko je Maurensig odgovarjal na vprašanja novinarja, zakaj je napisal knjigo o sahu in o večnem boju med dobrim in zlim, je odvrnil, da ga je to zanimalo od vedno, ker je zelo zagret sahist. Odziv na srečanje s pisateljem, ki je tako nepričakovano zaslovel, je bil izreden, tako da bodo jeseni priredili ponovno srečanje, v primernejšem okolju in predvsem večjem prostoru.

SPONSORIZACIJA / SREČANJE OB IZROČITVI PRISPEVKOV

Posojilnica v Sovodnjah je tudi letos pomagala društvom

Za kulturo i n šport so namenili nad 40 milijonov lir

Sovodnjska posojilnica je v dobrodelne namene, predvsem pa za podpiranje kulturne, sportne in društvene dejavnosti v letosnjem letu ze namenila okrog stitideset milijonov lir. Kreditna ustanova skuša v največji možni meri pomagati društvom na različne načine: z neposrednimi denarnimi prispevki, s financiranjem raznih pobud, s plačevanjem reklame itd. V petek so predstavnikom petindvajsetih društev izročili denarne prispevke v skupnem znesku skoraj devetnajst milijonov lir. Posojilnica je v domaci gostilni pripravila ob tej priložnosti tudi sprejem, ki so se ga udeležili predsednik upravnega sveta M. Hmeljak, podpredsednik Pelicon, ravnatelj in osebje. Prispevke so prejeli: Združenje krvo-
dajalcev, sekcije VZPI/ANPI na Peci, na Vrh in v Sovodnjah, Prostovoljska gasilska skupina z Vrha, društvo Jadro iz Ronk, Mohorjeva družba, Glasbena matica, SD Soca Gospodarska zadruga Vrh, SD Sovodnje, Kraski krti, KD Vipava, KD Sovodnje, KD Skala, KD Rupa Pec, Združenje sportnih ribičev, OK VAL, jadrski klub Cupa, Kulturni dom v Gorici, KD O. Zupancic, PD Standrež, SD Olympia, skavti in taborniki. Kmečko delavska posojilnica je v zadnjem času financirala tudi nakup klavirja za solo GM, umetniškega dela v cerkvi v Sovodnjah ter sprejela obveznost o nakupu publikacije, ki bo izšla ob MRT Sovodnje 1993.

Med petkovim družabnim srečanjem - foto Studio Reportage

ŠTEVERJAN / FINALE FESTIVALA

Domača glasba

Nastop najboljših in podelitev nagrad

Ljubitelji narodnozabavne glasbe so se sinoči zbrali v Steverjanu, kjer se je začel 23. festival. Na letosnjo prireditel se je prijavilo trideset skupin iz Slovenije, popolnoma odstotni pa so ansambli iz zamejstva. Med nastopajočimi je kar precej ansamblov, ki so že stari znanci v Steverjanu in ki radi, vsako leto znova pridejo v ta kraj. Po sinocnem uvodnem delu festivala, ko so nastopili vsi prijavljeni ansambli, bo danes, ob 17. uri, finalni del, ko bodo nastopili le najboljši in ko bodo razgla-

sili zmagovalce in avtorje najboljšega besedila ter, seveda, podelili nagrade in priznanja. Za obiskovalce so prireditelji, prosvetno društvo Francisek Borgia Sedej, pripravili tudi priložnostno brošuro, postregli pa bodo z zlahotno briško kapljico in okusno jedaco. Tudi letosnjo prireditel bo snemala trzaska radijska postaja, ki je skupaj z Brisko gorsko skupnostjo, Svetom slovenskih organizacij in Kmečko banko med sponzorji odmevne manifestacije.

KRONIKA / NEPREVIDNOST, MORDA SPANEC

Pri Gradežu hudo ranjena motorista Avtomobilist zavozil pod tovornjak

V Gradežu se je v petek zvečer, nekaj pred 22. uro pripetila huda prometna nesreča, v kateri sta se težje poškodovala mladeniča, ki stase peljala na težkem motorju. Z yamaha 600 sta namreč prišla na počitnice v Gradež 21-letni Giulio Neriotti iz kraja Minerbe pri Veroni in njegov 22-letni prijatelj Marco Gello iz kraja Povegliano Veronese. Fant sta drvela iz Gradeža proti Ogleju in sta izgubila oblast nad težkim motorjem v ovinku v ulici Zaccaria Gregorio. Motor je zacelo zanasati,

padla sta in pri tem bila težje ranjena. Odpeljali so ju najprej v trziško bolnišnico, kjer pa so ugotovili, da so poškodbe hude in so ju takoj prepeljali v bolnišnico na Katinaro, kjer so ju zadržali na zdravljenju s pridržano prognozo. V soboto zgodaj jutraj se je pripetila hujša nesreča med Morarom in Gradiscem. 22-letni Renato Livon je izgubil nadzorstvo nad avtomobilom in zavozil s ceste ter se pri tem poškodoval. Zdravi se v goriski bolnišnici, ker ima polomljene nosne kosti

in hujše udarce v trebuh. Včeraj ob 4.15 se je pri Skocjanu pripetila nesreča, v kateri se je ranil 24-letni Andrea De Iuri. Z avtomobilom dne 6 je trčil v tovornjak mestnih smetarjev. Ostal je več kot uro vklesčen v pločevino avtomobila, sele gasilci iz Trzica so ga po dolgem delu potegnili ranjenega iz avtomobila in ga predali reševalni ekipi, ki ga je odpeljala v trziško bolnišnico na zdravljenje. Goriski gasilci pa so včeraj posegli na Trzaski cesti, kjer je zagorel avtomobil.

obraz je prical, da se je državni izpit dobro iztekel. Ko smo odhajali, so nas pozdravile cistilke in povedale da se lotevajo generalnega čiščenja. Zaceenjajo se zares počitnice, se prej pa je treba prostore temeljito očistiti. September sploh ni tako dalec, kot se nam zdi, in takrat bodo v prve razrede spet vstopili novi dijaki. Upati je, da bo do takrat občina uredila tistih nekaj malenkosti v telovadnici.

PHILIPS
NAGLUŠNOST
Nova dimenzijaMiniature
akustične proteze

Brezplačni preizkusi
sluha in demonstracije vsak četrtek
zjutraj od 9. do 12.30
v lekarni Providenti na
Travniku 34 v Gorici

INFORMACIJE:
Tel. (0481) 46983

ROBO S.r.l. - GORICA

SISTEMI ZA AVTOMATIZACIJO
AUTOMATISATION SYSTEMS

Ul. SAN MICHELE 334 - Gorica
Tel. (0481) 520015 - 520096 IMPORT - EXPORT
Tel. (0481) 520394 PROIZVODNJA/ADMINISTRACIJA
TELEX: 461188 ROBOGO I - TELEFAX: (0481) 520222

NOVICE

Letovanje dijakov iz Osijeka

V Gradežu, v kampu Tenuta Primero, je nastanjena skupina 46 dijakov iz Osijeka in sest njihovih spremljevalcev. V Gradežu bodo preživeli nekaj dni počitnic, daleč od vojnih strahot, ki se zmeraj trajajo v bližini njihovega mesta. Z dijaki je tudi zupnik Cedomil Vesligaj, upravitelju župnije Svete Družine, s katero je pobratena goriska skofija. Največ zaslug za letovanje osijskih mladincev ima nadškofijska Caritas, pomagale pa so tudi razne druge ustanove, medtem ko so nekateri zasebni gostinci izrazili pripravljenost, da mladim gostom postrežejo s hrano.

Protest kmečkih organizacij zaradi zapostavljanja

Ob nedavnem obisku goriske delegacije v Rimu, vodila sta jo zupan Tuzzi in predsednik Trgovinske zbornice Bevilacqua, ni bilo zraven predstavnikov kmetijskih podjetnikov, pač pa so se srečanja z vlado udeležili predstavniki drugih strokovnih združenj. Predstavnostvo Goriske je bilo tako nujno okrnjeno, ugotavljajo predstavniki Confagricolture, Coldiretti in Confcoltivatori, ki so s posebnim pismom opozorili na zapostavljanje in ki istocasno izjavljajo, da v bodoče hočejo biti enakopravno zastopani. Menda jih v Rim sploh niso povabili.

Zatiranje groznega zavijača

Opazovalnica za rastlinske bolezni priporoča skropljenje vinogradov proti groznemu zavijaču. Priporoča uporabo bioloških sredstev izdelanih na osnovi glivice Bacillus Thuringiensis. Prvo skropljenje naj vinogradniki opravijo takoj, drugo pa v roku sedem do deset dni. Posebej skrbno je treba poskopiti grozdje. Priporočilo: tovrstnega skropiva ni mogoče mešati z bordojsko brozgo. Vinogradniki, ki nameravajo proti zajedalcu uporabiti klasične kemične preparate, naj počakajo na navodila, ki jih bodo objavili v prihodnjih dneh.

S.K.P.D. "FRANČISEK B. SEDEJ" - Števerjan

vljudno vabi na

23. Festival**ŠTEVERJAN '93**

ki bo med borovci v Steverjanu (Trg Svobode, 6)

danés, ob 17. uri.

Napovedujeta

JANEZ DOLINAR in TAJDA LEKSE.

OBVESTILA

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPKOJENCEV priredi v nedeljo, 8. avgusta, izlet in piknik v Masunu pri Ilirski Bistrici. Ob pikniku in oddihu na visoki planoti bo prosta zabava. Vpisovanje samo v sredo, 21. julija, od 10. do 11. ure na sedežu (na voljo je le en avtobus).

ZSKD - Gorica sporoča, da uradi zveze v polnem obdobju poslujejo od 8. do 14. ure.

ZSSDI Gorica sporoča, da je vstopil v veljavo poletni urnik. Urad bo cez poletje odprt vsak dan od 8. do 14. ure, razen ob sobotah, ko bo urad zaprt.

SZ OLYMPIA sklicuje v petek, 9. t.m., ob 18. uri (pb prvem sklicu) 16. redni občni zbor. Zasedanje bo v mali dvorani Katoliškega doma ob 20. uri v drugem sklicanju. **DRUŠTVO PROSTOVOLJNIH KRVODAJALCEV V SOVODNJAH** priredi 18. julija izlet na Planino pri Jezeru. Prevoz s lastnimi sredstvi, hrana iz nahrbtnika, primerna obutev in oprema. Prijave in pojasnila pri tajnici (tel. 882043).

OBČINSKA KNJIZNICA V SOVODNJAH je zaprta do 12. julija. Od 14. julija bo zopet odprta po naslednjem urniku: ponedeljek, sredo in petek od 15. do 18. ure.

ČESTITKE

MICHELA DE CASTRO, MIRAN DEVETAK in GUIDO MICHELON so diplomirali iz klavirja na trzaskem konservatoriju "G. Tartini" z odličnim uspehom. K izrednemu podvigu čestitajo prijatelji in gojenci Slovenskega centra za glasbeno vzgojo "Emil Komel".

KINO

GORICA VITTORIA 16.00-18.00-20.00-22.00 Lezioni di pianoforte. Režija Jane Campion. Zlata palma na festivalu Cannes 93.

CORSO 16.00-18.00-20.00-22.00 Bagliori nel buio

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI
AL MORO (Alesani), Carduccijska ulica tel. 530268
DEZURNA LEKARNA V TRZICU
ALLA SALUTE (Fabris), Ul. Cosulich 117, tel. 711315

PRISPEVKI

Ob prvi obletnici smrti tete Slave daruje Arnaldo Jarc z družino 100 tisoč lir za pevski zbor Jezero.

ROBO

SO MUSLIMANI DRŽAVOTVOREN NAROD?

Države ustvarjajo ljudje, ki jih sreča drugih prav malo zanima

DZEMAL SOKOLOVIĆ

Ko sem pred natanko osemnajstimi meseci v intervjuju za Dugo rekel, da MI nismo državotvorni narodi, sem imel v mislih vse nas. Tedaj ni bila niti se ena izmed nekdanjih jugoslovanskih republik mednarodno priznana. Zaradi tega sem predlagal, da bi vsi kolektivno sprejeli protektorat ZN, in sicer za obdobje desetih let, kolikor je bilo tedaj po mojem potrebno, da bi se politično kultivirali in se usposobili za ustvarjanje držav. Bili smo pred alternativno izbiro: ali v večerne politične sole ali v nočne bojovniške akcije!

Kaze, da države nastajajo na dva načina: bodisi iz duha, tj. filozofije nekega naroda, ali z orožjem tega naroda. Propadajo pa bodisi tedaj, kadar ostanejo brez tega duha oziroma če se jim ga sploh ne posreči izoblikovati. Menda je Platon prav zato menil, da bi državo morali upravljati filozofi. Vendar ne iz kakih cehovskih razlogov, kajti njemu gotovo ni bilo do oblasti, pač pa zato, ker je država SPLOSNA stvar, a s splošnimi stvarmi se lahko ukvarjajo samo filozofi.

Hegel je imel to na umu in je zato menil, da narod lahko ustanovi svojo državo sele tedaj,

kadar ima svojo nacionalno filozofijo. Če je filozofija dovolj močan razlog, ni brez razloga tudi menil, da je Prusija popolna država - navdihovala jo je njegova filozofija. A za južne Slovence je mislil, da niso državotvorni in da so politično se nezreli.

Zdi se mi, čeprav si tega ne bi znal razložiti, da je narod zrel za ustanovitev države sele tedaj, ko ima lastno književnost, opero, predvsem pa - podobno kot je s filozofijo - je ne more narediti brez lastne FILHARMONIJE. Ko sem nedolgo tega ugotovil, da veliko mojih nekdanjih studentov tu v Ljubljani igra in poje, se mi je takoj posvetilo, zakaj ima Bosna težave s konstituiranjem svoje državnosti, in čeprav samo konfederalne. Celo primadona slovenske opere - moja nekdanja studentka - je Bosanka. Tole o svojih nekdanjih študentskih poudarjam zato, ker sem nanje ponosen, a bilo bi mi vsekakor ljubilo, če bi tudi oni do mene cutili podobno. Saj navsezadnje moramo biti ponosni drug na drugega, če že Bosna ni bila ponosna na nas. Nasprotno.

Med bosanskimi konstitutivnimi narodi ni bistvene razlike, kadar gre za odnos do njihove

narodne inteligence. Niti eden kaj dosti ne ceni tistih, ki so njegovi najpametnejši sinovi. Prav zato se vsem dogaja to, kar jih je pač doletelo - ljubši so jim bili tisti ljudje, ki so jim podobni.

Takšen odnos do lastnega duha, odpor do lastne intelektualne elite je nemara najbolj značilen za Muslime. Dokler ne bodo doumeli, da sta Mesa Selimović ali Emir Kusturica največja MUSLIMANA med njimi, sam vrh duha te narodne kulture, in sicer ne glede na to, da se sama celo distancirata od

lastne nacionalne mase, ne bo nič z njihovo državotvornostjo. Duhovne integracijske vloge v narodu ne morejo imeti kakšni diplomirani pravniki, obsedeni s svojimi psevdopolitičnimi idejami, niti agronomi s svojimi

izrazitimi podjetniškimi sposobnostmi, ki pridejo do izraza v razmerah, ko ne veljajo nikakršni pomisleki, pa tudi ne zdravniki, katerih filozofija je danes sočasna, medtem ko je bila do večera soDOBNA, a prežema jo

zelja po oblasti. Dokler se narod ne strne okrog svojega splošnega duha, filozofskega ali filharmoničnega, pač enega ali drugega, naj se raje ne loti ustanavljanja države. Muslimani se zaradi tega ne bi smeli cutiti

manjvredne. Niti eden izmed naših narodov nima lastne nacionalne filozofije. A pametni ljudje, tj. filozofi, niso bili nikoli priljubljeni, niti ne pri narodih z izrazitimi sposobnostmi za ustvarjanje države. Od Heraklita, ki so ga njegovi Efezani najprej sovražili, potem pa ga prosili, naj jim vlada, pa vse do današnjih dni. Muslimani se od drugih ne razlikujejo po tem, da nimajo lastne nacionalne filozofije, medtem ko jo drugi imajo, pač pa so drugačni, ker so zares na nižji stopnji konstituiranja

nja svojega SPLOSNEGA DUHA. Prav zato imajo najmanj razlogov, da razmetujejo svojo pamet.

Prav bosansko značilno je bilo slišati »duhovito«
pripombo enega izmed voditeljev SDA, ki je sicer v samem zacetku zapustil Bosno, češ da se je ta stvar za Muslimane pač morala tako končati, ko pa v SDA ni stopilo deset najpametnejših Muslimanov. Pameten človek bi kajpada sklepal takole: brez njih ni bilo treba niti zaceti!

Z državotvornostjo, oprto na filozofijo MAHALE, etnične mestne četrti, kajpada ni bilo moč računati na državo večjih razmer. Srbska nacionalna filozofija, ki je naredila se en korak in prispela do stopnje PALANKE, podezelskega gnezda, najbrž ne bo dovolj za zamisel o Veliki Srbiji. Kaze, da je orožje, ki ga ima, torej edina prednost v primeri z drugimi, vendarle premajhna, da bi se narod potrdil kot državotvoren. Za Hrvate bi vendarle rekel, da so v primeri z drugimi narodi najbolj državotvorni.

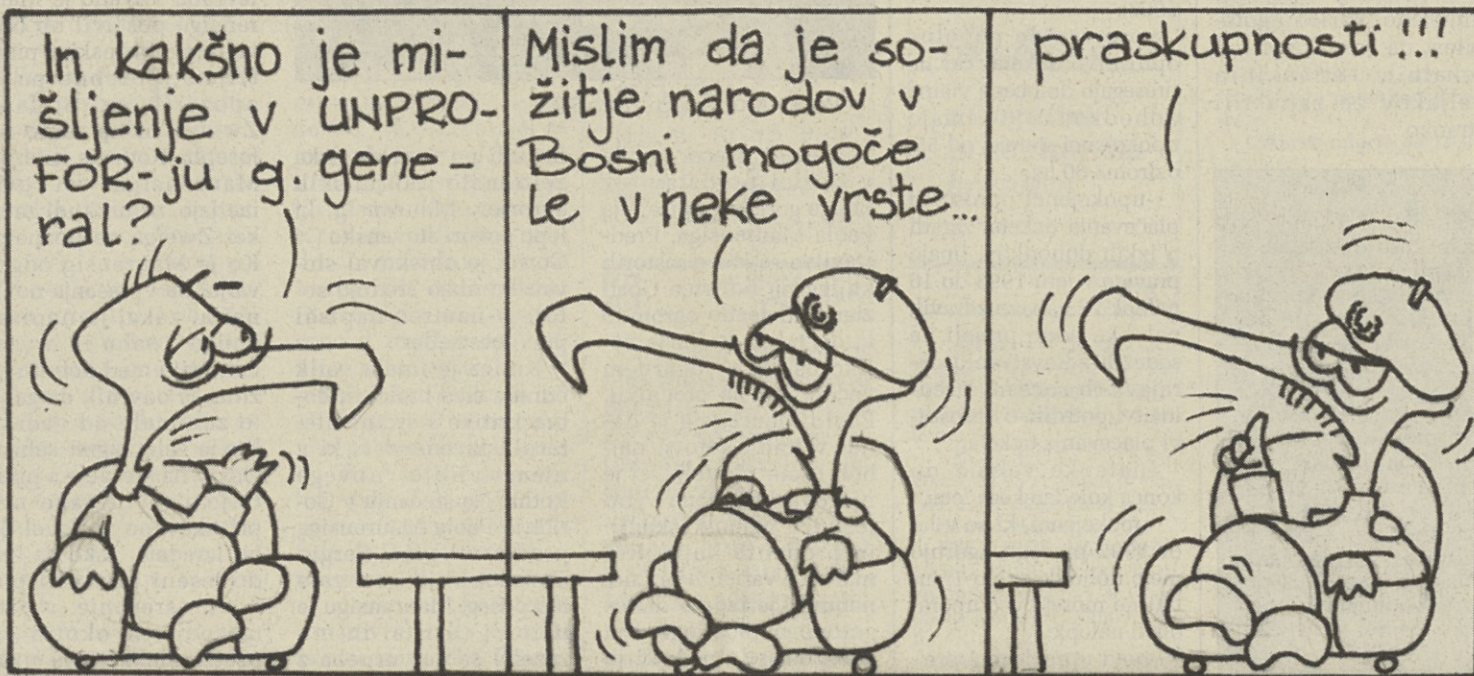
Merilo je enako: njihova filozofija je nadmehalska in nadpalanska. Pretiravati kljub vsemu ne kaze. Hrvati so prišli do ENOBANOVINSKE filozofije. Zgodbe z Istro,

zdaž ze z Dalmacijo, kmalu pa tudi s Slavonijo, to nazorno izpričujejo.

Pa Slovenci? Ej, Slovenci so moji gostitelji!

Muslimani oziroma zadnje case Bosnjaki, kot se radi imenujejo (kar je zelo simpatično, kajti tisti, ki pogosto spremenijo ime, ve, da »ime ni nič«, kot trdi tudi Umberto Eco), morajo poslej torej bolj upoštevati srbsko orožje in hrvaško državotvorno racionalnost. Če seveda želijo ostati v dirki za ustanovitev države. Resda lahko tudi nadaljujejo vojno, kot jih se vedno spodbuja tisti, ki je strateske vede obogatil s teorijo, da sta »za vojno potrebna dva«, vendar bodo tedaj v primeri z drugimi konstitutivnimi narodi ostali brez svoje velike prednosti. Postali bodo državotvorni, pridobili bodo narodno samozavest. Tako kot drugi. In potem bodo izgini-li. Tako kot drugi.

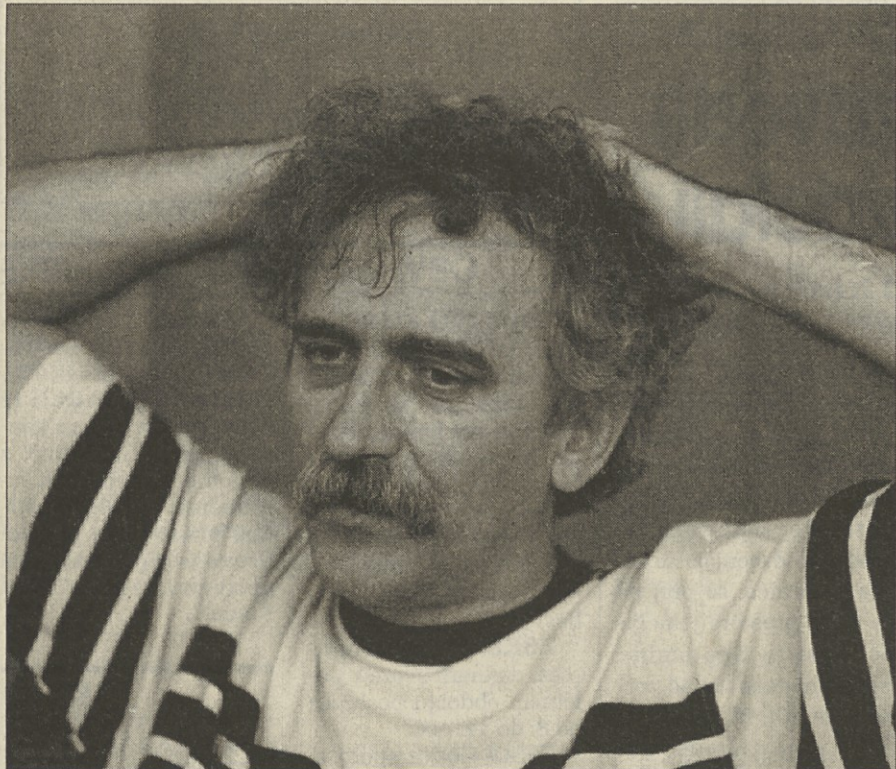
Država je zelo čudna stvar. Ljudje jo potrebujejo, če hočejo biti srečni. A navadno jo ustvarjajo tisti, ki jim sploh ni do tuje sreče. Muslimani so zelo politični, vendar nedržavotvoren narod. Bosnjaki so ljudje, ki ne potrebujejo države, da bi bili srečni. Sicer pa, kaj jim bo država, če bodo zaradi tega nesrečni?

INTERVJU / IZVRŠNI DIREKTOR MAKEDONSKE VEJE OPEN SOCIETY FUND

George Soros je najboljši, kar se je lahko zgodilo Makedoniji v teh črnih časih

Znani ameriški poslovnež madžarskega porekla je pri Makedoniji naredil pomembno izjemo

Vladimir Milcin (Foto: Jože Suhadolnik / TRIO)

O delu makedonske podružnice Sorosove Open Society fundacije smo se pogovarjali z njenim izvršnim direktorjem in znanim makedonskim režiserjem Vladimirjem Milcinom.

Kako je zastavila delo vaša podružnica, katere nacrte ste že izpolnili in kaj načrtujete?

Oktobra lani, v času velike mednarodne blokade Srbije in Crne gore, ki je močno prizadela tudi Makedonijo, je Soros namenil Makedoniji milijon dolarjev za nakup zdravil. Proti koncu tega leta pa smo predložili deloma tudi lasten program dela, ki je na prvo mesto postavil podporo neodvisnim medijem. Tako smo s tehnično opremo pomagali najprej petim neodvisnim lokalnim radijskim postajam (Skopje, Stru-

mica, Kavadarci, Tetovo in Veles), maja letos pa smo zagotovili opremo za deset neodvisnih lokalnih televizijskih postaj. Pripravljamo pa se tudi za na ustanovitev Tiskovno-informacijske agencije, ki bo omenjene postaje povezovala med seboj in s svetom, saj bodo imele postaje tu na voljo brezplačen agencijski servis Reuterja in United Press Internationala. Edina novinarska hiša v Makedoniji, ki uporablja tujo novinarsko agencijo, je Nova Makedonija, ki je naročena na servis France Press.

Zakaj ste se najprej posvetili prav medijem?

Predvsem zato, ker obstaja resna nevarnost, da veliki informacijski sistemi, kakršen je makedonska RTV, v kratkem povsem propadejo. Vlada ne

more in tudi ni pripravljena podpirati gigantov, ki se nočejo preoblikovati, zato bi se kaj takega lahko hitro zgodilo, saj se sami v takem obsegu, v kakršem so delali doslej, na makedonski televiziji je se vedno zaposlenih več kot 2.500 ljudi - niso sposobni financirati.

Del nase informacijske dejavnosti je usmerjen tudi v neposredno sodelovanje z Albanijo. Kolegi iz Tirane, kjer deluje podružnica fundacije, so nam namreč dali vedeti, da so informacije, ki jih dobivajo o Makedoniji s posredovanjem albanskih strank v Makedoniji, mnogo bolj crne od dejanskega stanja. Zato smo se dogovorili za stalinajstnevne izmenjave naših in njihovih novinarjev, ki ne na licu mesta in iz prve roke lahko povčijo o razmerah v sosednji državi in tako prispevajo k oblikovanju pluralnih mnenj svojih bralcev, poslušalcev ali gledalcev. Organizirali bomo tudi izmenjave skupin intelektualcev, seminarje in podobno.

Del nase informacijske

dejavnosti je namenjen povezovanju z drugimi centri fundacije v republikah nekdanje Jugoslavije, saj je nedopustno, da so celo novinarji, ne le navadni bralci, zdaj zelo slabo obveščeni o tem, kaj se dogaja recimo na Hrvaškem ali v Sloveniji, ker od tam ne dobivajo niti časopisov. Vsi centri bodo imeli medsebojno modersko povezavo in bodo lahko komunicirali tudi z londonsko organizacijo Balkan Report. V centrali v Londonu se pri urejanju biltena že zdaj vsaka dva meseca izmenjujejo novinarji iz republik nekdanje Jugoslavije.

Učenje angleščine je bilo naša naslednja naloga, saj nam je bilo jasno, da moramo dvigniti raven znanja ljudi, ki jih želimo poslati na izpopolnjevanje v tujino, pa tudi raven poučevanja tega jezika v naših osnovnih in srednjih solah. Tako bomo to poletje na Ohridu pripravili obsežen program za 150 makedonskih učiteljev angleščine. Strokovno izpopolnjevanje bodo vodili pedagogi iz ZDA in Velike Britanije.

Naslednja naša obvezujoča dejavnost je izdajateljstvo. Prvic smo v makedonscini objavili besedila vseh pomembnih mednarodnih dokumentov o človekovih pravicah. O tej temi govorijo vsi, od predsednika države do zadnjega funkcionarja kakšne politične stranke, dobro pa so o problematiki poučeni le redki. V sodelovanju z zasebnimi tiskarji smo izdali makedonsko-angleski slovar idiomov, leksikon

o menedžmentu, načrtujemo pa se knjigo o Romih, ki bo dvojezična, saj bo v njej najbrž prvič zapisano besedilo tudi v tem, sicer se nekodificiranim jeziku. Pripravljamo se natis gramatike cincarskega jezika, pa izdajo prevoda originalnega zakonika Leke Dukadzinija itd. Namen vseh opisanih dejavnosti je poudariti multikulturalnost Makedonije in tako pri ljudeh zbuditi potrebo po tolerantnosti in vzpostaviti novih mostov med narodi, ki tu živijo. Če se tega ne bomo naučili, grozi Makedoniji državljanska vojna ali pa diktatura.

Organizirali smo tudi nekaj izrazito medetničnih prireditev, kot je bilo srečanje gledališnikov iz Sofije, Beograda, Nove-

dadij. Toda ko je bil tu in videl, da v Makedoniji obstajata tako multietnična politična koalicija kot tudi multietnična vlada, in ko je videl težave, s katerimi se Makedonija srečuje, je menil, da se lahko izjemoma odloči tudi za tako potezo. Ustanovil je skupino, v kateri sodelujejo ljudje iz fundacije, vlade in neodvisni svetovalci iz ZDA in organizacije Demokracy after Communism iz Budimpeste, ki so se lotili revizije studejskih programov makedonskih družboslovnih fakultet. Studijske programe nekaterih fakultet, predvsem pravne, ekonomske, filozofske, novinarske itd., pošiljajo uglednim profesorjem v ZDA in Veliko Britanijo v recenzijo.

Vladimir Milcin se je rodil leta 1947 v Skopju. Po srednji soli je odšel v Beograd študirati režijo, kjer je doživel tudi znane dogodke leta 1968. Ustanovil je dve alternativni gledališki skupini: Gledališče pri Svetem Nikiti Golacu in Gledališko delavnico pri filozofski fakulteti, s katero je večkrat gostoval tudi v Sloveniji. Je eden redkih režiserjev iz nekdanje Jugoslavije, če ne celo edini, ki je uprizoril osem predstav v albanscini. Je profesor na skopski gledališki fakulteti in izvršni direktor fundacije Soros.

gata Sada, Tirane, in kar nas je najbolj veselilo, iz Pristine, odkoder sta prišla dva razreda znanih igralcev Faruka Begolija in Envera Petrovčija, ki tam delujeta tako rekoc ilegalno.

Kot je znano, je Soros pomagal tudi neposredno makedonski vladi s precej obilnim posojilom za nakup nafte.

Soros nacelno ne poma neposredno vladam držav, v katerih delujejo podružnice njegovih fon-

Zaradi velike krize z nafto pa se je odločil Makedoniji priskrbeti tudi ugoden kredit - 25 milijonov dolarjev po enodstotni obrestni meri - za nakup nafte. Kredit je dobila neposredno makedonska vlada, mi pa smo bili le posredniki. Za devet milijonov dolarjev je bila kupljena nafta, ker pa je medtem začela prihajati tudi nafta iz držav ES, se je Soros strinjal, da se ostanek denarja da na voljo zasebnim ali dru-

Open Society Fund, ki deluje tudi v republikah nekdanje Jugoslavije, je George Soros ustanovil leta 1979 za pomoč izobraževanju crncev v Južni Afriki. Leta 1984 je ustanovil podobno fundacijo za pomoč rodni Madžarski in tri leta zatem se eno za takratno Sovjetsko zvezo. Po razpadu SZ in Jugoslavije so republiške podružnice njegove fundacije postale samostojne. Makedonska fundacija je bila ustanovljena v začetku oktobra leta 1992 kot Open Society Fund Skopje, po Sorosovem obisku v Skopju 19. oktobra istega leta pa so jo preimenovali v Open Society Fund of Macedonia. George Soros je tudi ustanovitelj srednjeevropske univerze s sedežem v Budimpešti in Pragi.

zbenim podjetjem, ki imajo dobre izvozne programe in tudi devizni priliv.

No, ta kredit, za katerega se je Soros zavzemal, da se o njem glasuje v parlamentu, je izzval tridnevno zolčno razpravo, ker je v govoru, ki ga je posredoval parlamentu - seje se zaradi slabega vremena ni mogel udeležiti -, omenil multietnično naravo Makedonije in enkrat kritiziral skajno krilo VMRO-DPMNE, čes da nekatere njihove poteze dajejo prav Grkom, ko trdijo, da ima Makedonija ozemeljske zahteve do južne sosedice. Takrat so po Skopju krožile absurde zgodbe o tem, da je Soros Grk, da je komunist, in podobni nesmisli, kar je le potrjevalo njegove teze. Razpravo je prenasala tudi televizija in na koncu je bil zakon o najetju omenjenega posojila z večino glasov sprejet.

Pred kratkim se je omenjena komisija lotila se ene pomembne naloge, namreč usposabljanja strokovnjakov državne agencije za privatizacijo. Sodelovali bodo ljudje, ki so podobne programe že vodili v srednjeevropskih državah. Z našo pomočjo z Makedonijo sodelujejo pomembni mednarodni strokovnjaki tudi pri oblikovanju nove zakonoda-

je, na primer o lokalni samoupravi in drugih obcutljivih področjih.

Zakaj ste se kot uspešen gledališki režiser odločili prevzeti tudi neprav lahko nalogo izvršnega direktorja Sorosove fundacije?

Moje delo in osebna naravnost sta bila od zmeraj usmerjena k razbijanju omejenosti vseh vrst. Gledališče razumem kot vzpostavljajoč mostov med različnostmi. Zato sem precejkrat tudi kot gledališnik prišel v konflikt z aktualno politiko. Tako so našo predstavo Sveti Sava v Beogradu prepredili sešljenci, bil pa sem tudi edini makedonski intelektualci, ki je javno reagiral na znane dogodke v Vevčanih. Moje- ga odprtega pisma Nova Makedonija ni objavila, zato pa je zagrebški Danas objavil intervju - napisal ga je Iso Rusi, ki zdaj pri fundaciji vodi skupino za medije - ki je dvignil nemalo prahu. V tej stavbi - Soros ima sedež v stavbi nekdanjega makedonskega cekaja - sem bil persona non grata. Tako je bilo gledališče zame vedno nekaj, kar je pomembno tudi v širšem družbenem smislu. Sodelovanje s Sorosom je bilo le logično nadaljevanje te moje usmeritve. Tudi on me je vprašal, zakaj se

človek z razmeroma uspešnim poklicem odloča za tako vlogo. Dejal sem mu, da je to vprašanje osebne odločitve in da se mi zdi potrebno storiti vse, kar je v mojih močeh, da bi se ta država resila tegob, s katerimi se zdaj spopada, da je treba storiti vse, da tu ne bi pocilo. Ko je obiskal Skopje, mi je dejal, da mu je jasno, kaj nameravam, in pri tem obljubil vso podporo. Besedo je držal.

Figaro je pred časom zapisal, da je bil Sorosov kredit infuzija državi, ki ji je pomagal preživeti najhujše. Dejstvo je tudi, da je kredit odpravil skoke tečaja nemške marke, ki se je vedno dvignil, ko se je Makpetrol odločil kupovati devize za dobavo nafte. Ne vem, ali je Soros to naredil po intuiciji ali pa je v tem času dobil dovolj ustreznih informacij, toda prepričan je, da bi bila Makedonija, če bo zdržala te nesrečne case, lahko pomemben pozitiven primer, da je tudi na nemirnem Balkanu mogoč obstoj večnacionalne države. Zato se je George Soros angaziral nekoliko intenzivneje kot le z dajanjem denarja. Soros je pravzaprav najboljša stvar, ki se je lahko zgodila Makedoniji v teh črnih casih.

Milos Ekar

Znani podpornik demokratizacije vzhodnoevropskih držav George Soros se je rodil leta 1930 v Budimpešti. Leta 1947 je emigriral v Veliko Britanijo, kjer je leta 1952 tudi uspešno zaključil študij ekonomije. Stiri leta zatem je odšel v ZDA, kjer je poslovno uspešno kralj z ustanovitvijo številnih fundacij za pomoč družbam v prehodnih obdobjih ali novo nastali družbam pri uveljavljanju demokracije.

TURČIJA / V POŽIGU HOTELA V SIVASU UMRLO 40 IN BILO RANJENIH 145 OSEB

Nasilni integralizem

Književnik Aziz Nesin je prevedel nekaj »prekletih« verzov in napovedal, da bo prevedel knjigo v celoti - Zaskrbljenost turške vlade, ki poziva Turke, naj ne nasedajo provokacijam

Aziz Nesin

ANKARA - Prekletstvo, ki ga je nad Satanskimi verzi Salmana Rushdieja izrekel Homeini, je zajelo tudi Turčijo: v protestih v mestu Sivas, kjer se je mudil eden izmed prevajalcev za muslimanske integraliste proklete knjige Aziz Nesin, je umrlo 40 ljudi, ranjenih pa je bilo 145. To je zaenkrat prvi obračun zelo nasilnega protesta integralistov, ki so zažgali hotel Madimak, v katerem se je z drugimi intelektualci nahajal tudi nezajeleni Nesin. Kot je poročala turška televizija, naj bi se z dimom zastrupila tudi pisatelj Nesin in Beziro. Skupina književnikov je prišla v Sivas, mesto približno 380 kilometrov vzhodno od Ankare, da bi se udeležila seminarja o turskem pesniku Piru Sultanu Abdalu. Nesin je »prepredane« verzje prevedel za levicarski časopis Aydinlik in tudi povedal, da namerava »satansko« knji-

go v celoti prevesti. Zato so muslimanski integralisti zahtevali, da obsodba na smrt, ki jo je Homeini leta 1989 izrekel proti Rushdieju, velja tudi za Nesina.

Po petkovih izgrelih je predsednica turske vlade Tansu Ciller pozvala vse Turke, naj ne nasedajo provokacijam, v Sivas je nemudoma odpotoval notranji minister, za dva dni pa so uvedli policijsko uro. Odločno pa je zanikala, da bi slo za obračunavanje med pripadniki različnih muslimanskih sekt. Vzrok za izgrede naj bi med drugim bil Nesinov govor o pesniku Piru Sultanu Abdalu, s katerim naj bi se podžgal njemu sovražne duhove. Vsekakor pa nasilje - je dejala predsednica turske vlade - ne more biti odgovor na nezazeleno besede. Izgrede je obsodil tudi Rushdie, ki pa je dejal, da Nisini ni dal dovoljenja za prevod njegovih verzov.

Posledice divjanja muslimanskih integralistov so vidne (Telefoto AP)

Začelo se je s množičnimi protesti na ulicah (Telefoto AP)

ZDA / SLLEPI IMAM SE JE SAM PRIJAVIL

Policija aretirala šejka Rahmana

NEW YORK - Šejk Omar Abdel Rahman, vodja egiptovskih fundamentalistov, ki že nekaj let živi v ZDA, kamor se je zatekel, da bi se izognil preogno v domovini, se je v petek zvečer izročil ameriški policiji. Kot znano ga Američani dolžijo, da je organiziral atentat na newyorški World Trade Center, kjer je 6 ljudi zgubilo življenje.

Njegova aretacija je povzročila celo vrsto protestov v ZDA, iz Egipta pa so njegovi pristasi zagrozili, da bodo napadli ameriške interese vseh po svetu. Ameriški State department je s tem v zvezi pozval vse ameriške državljanke v tujini, naj bodo previdni, se zlasti tiste na Blaznem vzhodu.

Aretacija šejka Abdela Rahmana (Telefoto AP)

FRANCIJA / PRODAJA ZBUDILA ZAVIST IN PROTESTE KONKURENCE

Od zore v vrsti za nakup hiš in stanovanj s popustom Zanimiva pobuda francoskega gradbenika

PARIZ - Nekateri so kar prespali na odprtem, drugi pa so prišli čakati vrsto že ob šestih zjutraj, vendar se je trud tudi splacal: prodajali so namreč okrog sto stanovanj in hiš po ugodnih cenah. Pod pogojem, da morebitni kupec podpiše pogodbo še istega dne, mu je graditelj nudil od 20 do 40 odstotkov popusta. Do te edinstvene pobude je prišlo v starih občinah na vzhodu Pariza, ki bodo najbrž zaradi tega zasloveli v svetu. Sicer je ta izredna prodaja že izzvala kritike in zavist mnogih graditeljev, ki jih je gospodarska kriza pustila z velikanskimi zalogami neprodanih hiš.

Oce te zanimive pobude je Hervé Jobbè-Duval, ki dejal, da je to »operacija tržega marketinga«

in je po uspehu prodaje pristavil, da koncentriira vse svoje sile v eno samo bitko, kakor Napoleon.

Ne glede na te izjave, pa se graditelj lahko upravičeno veseli, saj se je v enem samem dnevu znebil starih stanovanjskih blokov, ki so bili nenaseljeni že več kot eno leto.

Uspeh prodaje gre nedvomno pripisati predvsem popustom: petosobno stanovanje, vredno skoraj 2 milijona frankov, so na primer prodali po skoraj polovični ceni. Da bi pritegnili zanimanje kupcev, niso opustili prav ničesar. Teden pred prodajo so v vsej pokrajini razdelili milijon in 200 tisoč letakov. Na dan prodaje so kupce sprejemale elegantno oblečene stewardese, tako da je vsaka skupi-

na stanovanj imela svojo stewardeso v kostimu z določeno barvo. Poleg tega pa so poskrbeli tudi za zadostno število uradnikov, da bi omogočili kupcem, da v najkrajšem času dobijo in podpisajo pogodbo.

Ob koncu dneva so bili vsi srečni, tako novi lastniki stanovanj kot seveda Hervé Jobbè-Duval, ki ga niso kritike na njegov račun niti najmanj motile.

Neki graditelj je potožil, da bo moralo preteci šest mesecev, preden bodo drugi mogli kaj prodati. Jobbè-Duval pa je odvrnil, da se njegovo podjetje prilagaja tržnim cenam in dodal, da drugi ne prodajajo, ker so njihove cene višje za celih 30 odstotkov. Svetoval je, naj nizajo svoje cene.

ZDA / ZA SEDAJ GRE ZGOLJ ZA POSKUS

Računalniki pišejo tudi romane Posrečen poskus s Halom

Kompjuter Hal napisal roman v slogu Jacqueline Susann

WASHINGTON - Ameriška založba Birch Lane Press je v teh dneh priobčila prvo literarno delo, ki ga je »ustvaril« stroj oziroma računalnik. Naslov dela je »Just this once« (»Le enkrat«), napisal pa ga je Hal, osebni računalnik znamke Macintosh, ki mu je samouki programer Scott French vtisnil nekaj »umetne inteligence«.

Delo je izšlo v 15 tisoč izvodih, za vsak izvod pa je treba odšteti 19 dolarjev. Hal je v resnici spreten ponarejevalec. Scott French ga je namreč programiral na tak način, da piše v stilu Jacqueline Susann, plodne avtorice best-sellerjev, umrle v letu 1924, ki je po vsem svetu zaslovela predvsem

s povestjo »Dolina lutk«. V resnici zgodba, ki jo pripoveduje Hal v delu »Just this once«, ni posebno izvirna, toda literarni kritik casnika USA Today Thomas Gifford je delo povoljno ocenil. »Funkcionira. »Just this once« je nemogoče razlikovati od drugih del Susannove,« je zapisal.

Z Giffordom se strinja tudi revija Susann Quarterly, ki se deklarirano posveča kultu te pisateljice. »Jacqueline bi bila ponosna na »Just this once«,« beremo na njenih straneh. »V delu je mogoče najti vse značilne sestavine njenega pisanja: denar, grdobija, smrt, oralni seks, tragedija dobro vzgojena dekleta z zalostnim koncem.«

Scott French je star 43 let, preživlja pa se z instaliranjem alarmnih naprav. S projektom »računalniškega pisatelja« se je začel ukvarjati pred kakimi desetimi leti. V osebni računalnik Hal je najprej vložil kopico fraz in prilog, ki jih je kar dobesedno prepisal iz dveh Susannovih del, in jih nato analitično razstavil in sestavil v tisoče »bitov«. French je izračunal in vložil v program npr. tudi pogostost erotičnih snidenj v Susannovih delih. Ta osnovni material pa računalniški pisatelj Hal uporablja pri pisanju romanov na osnovi instrukcij, ki jih prejme od človeka, ki mora na začetku tudi določiti glavne značilnosti zgodbe.

»Za zdaj Hal v resnici ne piše celih odstavkov,« je pojasnil French. »Tega še ni zmožen. Za zdaj oblikuje le po dva tri stavke na enkrat. Bodimo posteni: če bi roman pisal sam neposredno, bi ga zaključil že pred sedmimi ali osmimi leti,« je se pristavil v intervjuju za New York Times.

Od 295 strani obsega očnega romana je Hal neposredno napisal približno četrtno, drugo četrtno je napisal neposredno French, ostalo pa je nastalo v interakciji med obema. Ni pa težko prerokovati, da bo Hal v bodoče imel veliko posnemovalcev, ki ga bodo prej ali slej prekosili, kot se je pac vedno dogajalo v odnosih med učenci in učitelji...

HONGKONG / »REGATA ZMAJEV«

Zmaji iz Italije potonili

V okviru priprav na »regato zmajev« v Hongkongu se je italijanski čoln potopil

NOVICE

Poginili udavi polni mamil

MIAMI (ZDA) - Mamila so zahtevala na stotine življenj na en mah tudi v zivalskem kraljestvu: v miamijskem zoološkem vrtu je v preteklih dneh poginilo 312 udavov, ki so jih brezvestni prekupevalci z mamilami skusali uporabljati kot »sle« iz Kolumbije v ZDA.

Ti ogromni plazilci so pretekli tork priprtovali v 41 zabojih na miamijsko letališče. Bili so se vsi živi, a že na prvi pogled nekam čudno napihnjani. To je zbudilo sum pri carinikih, ki so potem tudi s pomočjo detektorjev ugotovili, da so v udavih bili preservativni z 112 grami kokaina vsak. Približno 24 ur pozneje so cariniki spustili na prostost uboge živali v miamijskem zoološkem vrtu, vendar kmalu so vse po vrsti podlegle drogi.

Na Kitajskem našli jajca dinosavrov

PEKING - Skupina kitajskih paleontologov je v teh dneh objavila vest, da so v osrednji pokrajini Henan ob reki Ksiksia odkrili največje ležišče dinosavrskih jajc na svetu. Kot je povedal prof. Zhao Zikui, član Kitajske akademije znanosti, so jajca stara okrog 100 milijonov let. Nasli so jih v sedmih »gnezdih«, v vsakem od katerih jih je bilo od 12 do 30. Najmanjša jajca imajo premer 40 do 50 centimetrov, največja pa več kot 60 centimetrov. Izvedence je posebno presenetilo dejstvo, da so jajca zelo dobro ohranjena, in računajo, da jih je na tistem območju se na tisoče. Omenimo naj, da so dinosavrška jajca doslej odkrili že v stotinajstih kitajskih deželah, leta 1974 tudi ob toku reke Ksiksia. Znanstveniki menijo, da bodo nova odkritja omogočila boljše poznavanje značilnosti teh prazgodovinskih živali, pa tudi ambienta, v katerem so živele.

Nevesta ubila taščo in jo spravila v peč

TEHERAN - V neki vasi blizu mesta Marand v severovzhodnem Iranu je neka mlada nevesta ubila taščo ter jo s pomočjo svojega brata skusala sezgati v veliki krušni peči. Morilca sta namravala zbežati, toda policija ju je prehitela in zaprla.

Vest je objavil dnevnik Salam, vendar v zadevnem članku ni natančnejših podatkov o istovetnosti protagonistov te dokaj neobičajne zgodbe. Dnevnik piše le, da se je nevesta odločila za zločinsko dejanje iz ne boljše pojasniteljnih »družinskih razlogov«.

Več kot tretjina poljskih družin živi v revščini

VARSAVA - Konec leta 1992 je na Poljskem 39 od sto družin živelo v revščini. Zlasti družine s številnimi otroki in s samskimi materami ter z upokojenci in brezposelnimi člani so se v številnih primerih nahajale v razmerah pod socialnim minimumom. Tako je povedala na tiskovni konferenci Ana Bienkunska-Szukielajc, ki vodi oddelke za življenjske razmere v osrednjem poljskem statističnem zavodu GUS. Bienkunska-Szukielajcova je pristavila, da mnoge izmed omenjenih družin živijo v stanovanjih brez tople vode in brez centralne kurjave. Samo ena družina od vsakih deset ima telefon, medtem ko so v vsaki šesti brezposelni, vsaka peta družina pa porabi praktično vse svoje dohodke za hrano. Kar številni so primeri družin, ki ne plačujejo najemnin, pa tudi ne računov za vodo in elektriko. Okrog 10 od sto družin z upokojenci in brezposelnimi člani pa je v anketi izjavilo, da je podhranjenih.

Princesa Diana ima novega »prijatelja«

LONDON - Kot v teh dneh poročajo britanski tisk, ki je posebno pozoren na prigode kraljeve družine, si je princesa Diana našla novega srčnega prijatelja. Princesa je pred tremi dnevi praznovala svoj 32. rojstni dan in za to priložnost priredila večerjo v londonski restavraciji za skupino prijateljev. Kot je ugotovil poročevalec The Sun, pa je Diana ves večer imela oči in usesa samo za enega izmed povabljenec. Izvoljencu je ime Simon Slater, je pa dokaj mlad in neporočen, sicer pa lastnik več modnih lokalov v britanski prestolnici. Medtem pa Dianinemu (bivšemu) možu rojijo drugačne skrbi po glavi. Zdaj se ukvarja predvsem s patricijskimi hišami po državi, ki so na splošno v zelo slabem stanju, ker njihovi lastniki ne razpolagajo z denarjem za njih vzdrževanje oziroma popravilo. Kot piše dnevnik Today, se je princ Karel obrnil tudi na premiera Johna Majorja, da bi vlada ustrezno ukrepala in preprečila »se eno nacionalno katastrofo«.

Glasbeni inštrumenti

TAX FREE !

pri PASCUCCI

Trst

Ul. Madonna 17 - Tel. 040/726868

NOVICE

Radio Morje praznuje

IZOLA - Te dni mineva leto dni, odkar je vstopil v eter izolski Radio Morje. Oddajanje novega medija od začetka ni potekalo gladko, saj so jim po treh mesecih »dela na črno« vzele status. Tega so si pozneje uredili in od takrat so njihove oddaje pritegnile k stalnemu poslušanju že več kot 22.000 poslušalcev z Obale, njenega zaledja, s Krasa, vse tja do Vipave. Financirajo se sami, predvsem z reklamami, dotacij nimajo. Danes bodo svojo prvo obletnico obstoja proslavili s »festo« v Simonovem zalivu oziroma pri izolskem svetilniku. Ob samem praznovanju bodo zbirali tudi prispevke za graditev nove obalne porodnišnice. K »samoprispevku« pozivajo tudi podjetja, ob tem pa jim ponujajo 15-odstotni popust pri objavi reklam na svojih frekvencah. (B. V.)

Preimenovanje mariborske Pravne fakultete

MARIBOR - Rektor mariborske univerze Alojz Krizman se danes ni udeležil slovesnosti ob preimenovanju Visoke pravne šole v Pravno fakulteto v Mariboru. V pismu dekanici Pravne fakultete Miroslavi Gec-Korošec je pojasnil, da je to storil zaradi izjav Ludvika Toplaka in pisma razsirsjenega kolegija Pravne fakultete, v katerem je bilo med drugim zapisano, da stara volilna struktura še vedno predstavlja pomemben del volilnega telesa v pedagoškem svetu in zeli producirati samo sebe. Zanimivo je, da si take posplošne ocene drzne dati nekdo, ki v 18 letih obstoja Univerze na njej ni redno deloval, je se zapisal Krizman, ki med drugim sodi, da je celoten postopek volitev na Univerzi potekal korektno in v skladu z veljavnimi akti. Po Krizmanovih besedah je javno blatenje sedanjega vodstva le znamenje, da želijo nekateri z nezrelimi dejanji in pritiski se naprej dosegati svoje cilje. (STA)

Skromna udeležba

TRZIC - Nacionalsocialna zveza Slovenije, ki zeli nadaljevati programske usmeritve nekdanje Slovenske nacionalne stranke, je sinoči pripravila svoj prvi zbor. Za precej slabo obiskano zbor, udeležilo se ga je deset ljudi, naj bi bila po mnenju vodstva te stranke kriva premajhna obveščenost in shod, ki ga je dan prej sklical Zmagelj. Kot je povedal predsednik zveze Florjan Pegan, ta stranka zeli nadaljevati boj za razveljavitev zakona o državljanstvu. Zato je v državnem zboru sprožila pobudo za razpis referendumu o zakonu o državljanstvu. Prav tako stranka predlaga ukinitve pokolnin za oficije nekdanje JA. Glede meje Slovenije s Hrvasko se stranka strinja s stanjem, kakršno je bilo 25. junija 1991, vendar zahteva suverenost nad Piranskim zalivom. Hkrati stranka tudi zahteva, naj se meja s Hrvasko zavaruje tudi z vojsko, če bo potrebno. Meja s Hrvasko pomeni mejo z Balkanom. (B. P.)

OB POZIVU KŠRČANSKIH DEMOKRATOV

Bo desnica prevzela vlado?

Pobuda tudi posledica razlik v SKD - V ljudski stranki doslej odklanjali združitev

TANIA STARIC

snejsim privrzcem trse politike stranke. Obenem je s sporočilom SKD zgolj očitno vrnila kritikom v ljudski stranki, ki odklanja združitev in zato kljub dogovarjanju »ni nobenega dejavnega poseganja v slovensko politično dogajanje«.

Združitev bi imela seveda zelo daljnosežne posledice. LDS bi izgubila položaj najmočnejše parlamentarne stranke, združena lista pa bi zagotovo morala iz vlade v opozicijo. Združena kršćansko-ljudska stranka bi diktirala vladno politiko.

Obenem pa bi SKD izgubila najmočnejšega tekmeca in kritika, združena desnica pa bi lahko računala na triumfalni nastop na lokalnih volitvah. Ljudska stranka se uradno še ni odzvala na poziv. Vendar v dneh po sestanku Sveta SKD v SLS ni bilo zaznati sprememb v doslej trdnem vztrajanju, da bo ostala samostojna najmanj do naslednjih volitev. Kar pomeni, da je treba potezo kršćanskih demokratov ocenjevati na dolgi rok in jo obenem lahko razumemo kot se en jasen dokaz, da se nasprotja v vladni koaliciji izza zaprtih vrat počasi selijo na odprto sceno.

Koliko časa se skupaj v vladi? (Foto: Jože Suhadolnik/TRIO)

PO VRNITVI IZ STRASBOURGA

Za tesnejše sodelovanje

Konference SE tudi v Sloveniji

LJUBLJANA - Med Svetom Evrope in Sloveniji, ki je 14. maja vstopila v to evropsko organizacijo kot redna članica, potekajo intenzivni dogovori, da bi v začetku naslednjega leta v Ljubljani zasedal politični odbor pod vodstvom Gerharda Reddemanna, eden najvplivnejših odborov SE, je včeraj povedal Borut Pahor, vodja stalne slovenske delegacije v parlamentarni skupščini SE.

Na tiskovni konferenci po vrnitvi zasedanja parlamentarne skupščine SE je Borut Pahor, ki se je skupaj s članom delegacije Jasem Zlobcem ter namestnikom Miroslavom Mozetičem in Vitodragom Puklom mudil na seji SE, povedal, da bo naslednje leto v Sloveniji mednarodna konferenca SE o razvoju in možnostih sodelovanja obmejnih regij v Evropi.

Tako Pahor kot Zlobec sta menila, da je tvorno sodelovanje Slovenije pri delu SE zelo pomembno, saj se država tako uveljavlja v tej organizaciji 31 narodov, ki oblikuje vrednotna in civilizacijska pravila za novo Evropo (kot je dejal Zlobec).

SE je na tokratnem zasedanju sprejel novi članici Češko in Slovaško, slednjo z velikim

obotavljanjem, saj do zadnjega ni bilo jasno, ali bo Madžarska, ki jo skrbi položaj madžarske manjšine na Slovaškem, uveljavila pravico do veta ali ne. Slovaško so na koncu vendarle sprejeli, pri tem pa so uvedli novost v načinu delovanja SE. Določili so šestmesečni rok, po katerem bo posebna komisija SE preverila, ali sporna država, kakršni sta denimo Slovaška in Estonija, izpolnjuje pogoje za delovanje znotraj organizacije. Zlobec je ocenil, da se prag tolerance s sprejemom novih članic, kot sta Estonija in Slovaška, močno znižuje.

Omenil je tudi Romunijo, ki je naslednja kandidatka za sprejem, vedel pa je, da se je položaj Hrvaske v SE dokončno zaostril, ker je postalo jasno, da odkrito sodeluje s Srbi v etničnem čiščenju Muslimanov. Zlobec je povedal, da je v SE celo slišati predloge, da bi Hrvaški odvzeli status posebne gosta. Zgovorno je tudi dejstvo, da SE na Hrvasko ne pošlje niti komisije za nadzor človekovih pravic.

Za članstvo v Svetu Evrope je minuli teden zaprosila tudi Makedonija, katere prizadevanje je podprl zunanji minister Lojze Peterle. (STA)

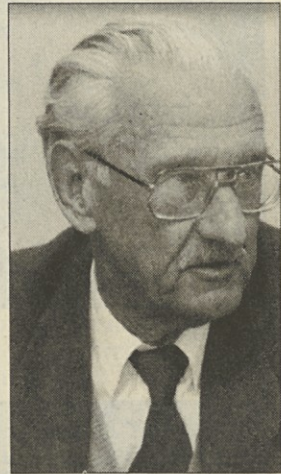
PROSLAVA OB DNEVU BORCA

Bavcon zavrača obsodbe

MARIBOR - Na včerajšnjo proslavo ob dnevu borca na Limbuskem nabrežju v Limbusu je prislo več tisoč ljudi. Slovesnosti se je udeležil tudi predsednik slovenske borbevske organizacije Ivan Dolničar, slavnostni govornik pa je bil predsednik sveta za človekove pravice in svobosćine dr. Ljubo Bavcon. Med drugim je dejal, da z zaskrbljenostjo opazuje nastajanje afer in skandalov, ki od decembrskih volitev dalje destabilizirajo Slovenijo in ji dajejo podoben neresen in neverodostojen drave.

Po Bavconovih besedah je bil zadnji skandal, da je šest pomembnih slovenskih politikov vrnilo odlikovanje predsedniku republike. Zato so avstrijska sredstva javnega obveščanja poročala o tem, kako Slovenija preživlja najglobljo gospodarsko in politično krizo. Poudaril je tudi, da si je Slovenija pridobila ugled dostojne demokratične pravne države predvsem s pomočjo številnih ljudi in civilnodružbenih gibanj, strokovnjakov in politikov, ki so skupaj z Milanom Kućanom pred volitvami in po njih krmarili našo barko tako, da je pristala v za zdaj mirnih vodah, medtem ko daleč od nas divja krvavi vihar. Dr. Bavcon je se opozoril, da za to, da se

ugodna podoba Slovenije podre, niso potrebna leta. »Zadostuje nekaj nepremišljenih potez takih politikov,« je se dejal Bavcon, ki je med drugim po-

Ljubo Bavcon (Foto:TRIO)

udaril, da včerajšnji borci za človekove pravice ne nadomda ne znajo več osnovnih lekcij tega predmeta. »Revolucionarnost, fundamentalizem in fanatizem, s katerim bi hoteli čez noć spreobrniti vse, od gospodarstva do individualne morale ljudi, so značilnost politikov iz petdesetih let,« je se povedal dr. Bavcon.

Proslavo ob dnevu borca so združili z velikim kolesarskim maratonom Pohorski bataljon na 150 kilometrov dolgi progi okoli Pohorja, ki je potekal pod geslom Klic k miru. (STA)

MOST NA SOČI / MNOŽIČNO OBISKANA PRIREDITEV

Noć na jezeru je minila v znamenju velikanske jabolčne pite

Tradicionalno prireditev je obiskalo več kot deset tisoć ljudi - Za izdelavo pite so porabili 350 kilogramov moke in 50 kilogramov marmelade

ROMAN BRIC

MOST NA SOCI - Turistično društvo v tem lepem kraju ob Soči pripravi vsako leto zdaj že tradicionalno (letos že 21. po vrsti) prireditev Noć na jezeru. Kot je povedal glavni organizator Darij Vouk, pričakujejo tudi letos na tridnevni prireditvi, ki se vrstijo že od petka, več kot deset tisoć obiskovalcev. Najprivlačnejši so skoki z mostu in zabavno srečanje ekip šestih jezer - Bleda, Bohinja, Lago di Garda v Italiji, Lugana v Švici, Baškega jezera v Avstriji in domaćinov. Ekipa teh krajev ob znanih jezerih prikazuje vsaka svoje zanimivosti. Med prireditvami je tudi nogometni in kajakski maraton, v katerem nastopi več kot petdeset ekip. Le-

Z ladjico Lucija se lahko popeljete vsak konec tedna (Foto: R. B.)

tos so se s svojimi ročnimi deli predstavili člani Društva za pomoć duševno prizadetim in Centra za izobraževanje iz Tolmina.

Za glavni posledek obiskovalcem Noci na jezeru so poskrbeli v Mlinotestovi pekarni v Tolminu. Spekli so sedem metrov dolgo ja-

bolčno pito, ki je tehtala kar 350 kilogramov. Pito so razdelili na približno 3.500 porcij, za peko pa so peki potrebovali kar petnajst ur, petdeset kilogramov marmelade, 150 kilogramov jabolč in drugih dodatkov. Poseben podstavek in model so izdelali v Tolminskih strojništvih. Za izdelavo in pravilno peko pa je poskrbela tehnologinja Karmen Fon. Obiskovalci prireditve so se z ladjico Lucija (njenj kapitan je Dean Merić) popeljali tudi na krožno vožnjo po jezeru. Sicer pa se lahko s to ladjico popelje vsak obiskovalec, in sicer ob koncu tedna. Med obiskovalci je bilo mnogo takih, ki so bili nad lepoto Posočja resnično navdušeni.

Pridne roke pri peki velikanske jabolčne pite (Foto: R. B.)

DOGODKI, KI SI JIH VELJA ZAPOMNITI

Dolgo, vroće poletje ali politični time out

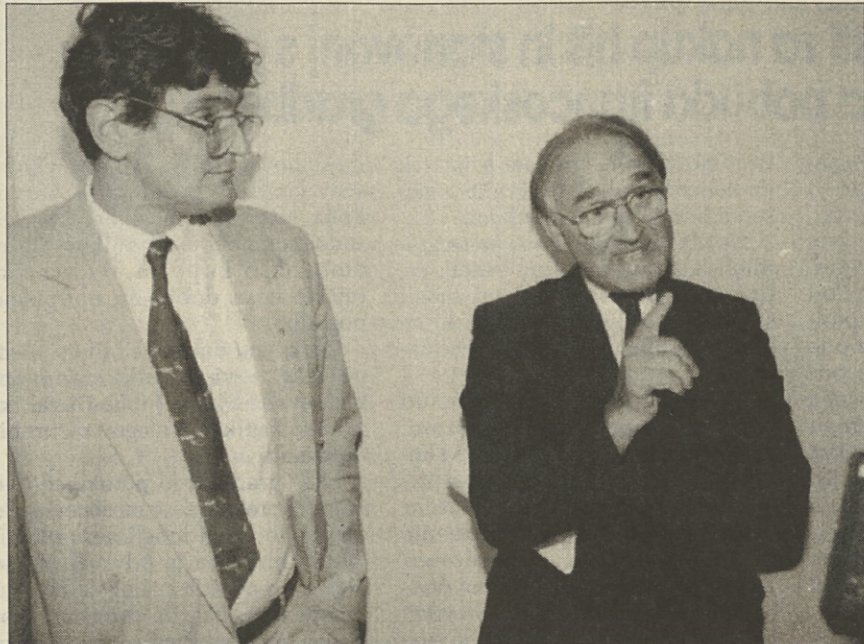
TANIA STARIC

nalog slovenskega državnega vrha, ni samo navidezna. Prilascanje obrata ljubljanske pivovarne Union v Buzetu je v resnici nevaren dogodek, toliko bolj, ker se v naši južni sosedbi dobesedno nič ne more zgoditi brez vednosti in privolitve enega človeka. Čeprav torej uradni Zagreb razglašja spoznanje, kako pomembni so urejeni odnosi med državama, »zaplemba« slovenske lastnine kaže drugačne namene in metode hrvaskega državnega vrha. Zato so v minulih dneh med vladnima palacama v Ljubljani

ni in Zagrebu najprej »intenzivno« zvonili telefoni, potem pa je Slovenija uradno zagrozila s povračilnimi ukrepi. Obljuba, da bosta obe državi v kratkem podpisali sporazum o ureditvi premoženjskih zadev, je tako sicer spodbudna, a ne posebej trdna. Dosedanje izkusnje kažejo, da je »v kratkem« lahko sila ohlapna in nedefinirana časovna kategorija. Zlasti ker je prav ob osnutku sporazuma o prijateljskih odnosih Slovenije s Hrvasko minuli teden izbruhnila nova afera. Očitke poslanca Zmaga Je-

linčica, da gre pravzaprav za konfederalno pogodbo, sicer zunanje ministrstvo zavrača, toda določbe, da bo Slovenija pomagala Hrvaski in sodelovali pri obrambi itd., bodo kljub temu verjetno precej težko dobile potrebno parlamentarno večino.

S prestevanjem poslanskih glasov in s političnimi razmerji sil so v zadnjem času tudi sicer težave. Ta trenutek glasove

Kdaj bodo razkrita politična ozadja afer? (Foto: Tomi Lombar/TRIO)

za in proti prestevala pozicija in opozicija; gre pa za prvega ministra Drnovske ekipe, ki mu grozi »odstavitev« - Miha Kozinca. O interelaciji po parlament odločal v torek, izid pa je že zdaj precej lahko napovedati. Velika koalicija je bila pač sestavljena zato, da vlada v parlamentu ne bi imela težav - tudi če se vsi partnerji ne bodo držali dogovora. Kar je v tem primeru precej verjetno, saj je interelacija Kozincu za kršćanske demokrate precej neprijetna preizkušnja. To se je očitno pokazalo tudi na sredinem zaprtim sestanku sveta SKD, ki je bil po nekaterih informacijah precej buren in polemichen. Neposredni rezultat tega sestanka je nova ponudba o združitvi z ljudsko stranko in doslej najbolj jasna in javna kritika vladnih partneric. Ta poteza verjetno ta trenutek (se) ne bo radikalno premešala kart na političnem prizorišču, zagotovo pa nakazuje smer, v katero se bodo zapletala in razpletala strankarska razmerja že jeseni, ko se bodo začele »nevarno« približevati lokalne volitve. Do takrat bo verjetno treba poiskati tudi krivce in »krivce« afer, ki so postale del slovenske postsocialistične preobrazbe. Obsodba nekdanjega Elanove financnika na stiri letno zaporno kazen kaže, da pravosodni mlini kljub vsemu delujejo. Politični se so zavrteli že zdavnaj prej; dokaz za to so prav afe, ki se brez politične zaslonbe verjetno sploh ne bi zgodile in ki se, po drugi strani, brez politične volje, tudi nikoli ne bodo zares razkrile.

ŠPANIJA / PRED SESTAVO VLADE

Stari premier ostaja

Gonzalezovo vlado bo moral potrditi še parlament

MADRID - »Por el cambio!« (»Za spremembo!«) je pred enajstimi leti po prvi izvolitvi za predsednika španske vlade vzklikal socialist Felipe Gonzalez, ki je tokrat od kralja Juana Carlosa že četrtič dobil nalogo, da sestavi novo vlado.

Tokratno geslo »večnega zmagovalca« (Gonzalez (kot ga imenujejo nekateri), cigar Socialista delavstva stranka se je na zadnjih parlamentarnih volitvah bolj klavrnno odrezala, saj ni dobila absolutne večine, je »Spremembe spremembi!«. Ali mu bo uspelo sestaviti res stabilno vlado, kot obljublja sam, in voditi vlado naslednje štiri leta, bo pokazal čas, nekateri pa že napovedujejo, da vlada ne bo zdržala več kot dve leti.

Premier Felipe Gonzalez, ki bo moral na zasedanju parlamenta prihodnji teden prestat se glasovanje o zaupnici, je že začel pripravljati program nove vlade.

Kot je znano, sta katalonska regionalna stranka Corvengencia i Unio in Baskovska nacionalna stranka, ki sestavlja koalicio z Gonzalezovo Socialistično delavsko stranko (PSOE), se vedno najmočnejšo špansko stranko, sporočili, da bo sta premiera Gonzalez podprli. Zelita si namreč politično ravnotežje v dr-

zavi, čeprav je koalicija s socialisti, za katero so nekateri opazovalci po volitvah menili, da je zgodovinska priloznost za ureditev razmer v gospodarsko izčrpani Španiji, bolj majava.

Opazovalci napovedujejo, da bo premier Gonzalez absolutno večino, za katero potrebuje 176 glasov poslancev (njegova stranka je po volitvah dobila 159 poslanskih mest) dobil brez težav že v prvem krogu glasovanja parlamenta, ki bo zasedal 8. in 9. julija.

Premier Gonzalez je po petkovem srečanju s kraljem Juanom Carlosom, ki se je zadnja dva dni s predstavniki vseh parlamentarnih strank pogovarjal o oblikovanju nove vlade, dejal, da bo prednostna naloga njegove vlade skleniti socialni pakt s sindikati in zmanjšati izjemno visoko stopnjo nezaposlenosti. Ta je zadnji mesec dosegla 22 odstotkov, kar pomeni, da je brez dela že vsak peti za delo sposoben Španec.

V ponedeljek se bo Gonzalez sestal s predsednikom dveh najpomembnejših sindikatov - predsednikom Splošnega delavskega sindikata (-UGT) Nicolasom Redondo in predsednikom Delavske komisije (CCOO) Antoniom Gutierrezom. (Z. P. in agencije)

»Večni zmagovalec« španski premier Felipe Gonzalez (Telefoto: AP)

JAPONSKA / PREDVOLILNA UGIBANJA

Nova vlada bo šibka

Strokovnjaki ugibajo o novih povzračenih strank in politikov

TOKIO - Danes se na Japonskem uradno začena predvolilna kampanja za predčasne parlamentarne volitve, ki bodo 18. julija. Moč in vpliv zadnjih 38 let vodilne Liberalne demokratske stranke Japonske se hitro krhata. Zelo verjetno bodo volilci, naveličani skandalov in korupcije najvišjih strankin in državnih uradnikov, glasove oddali strankam, katerih predstavniki se doslej niso kompromitirali z nečistimi posli, sprejemanjem podkupnin, povezovanjem s podzemljem in podobnim.

Strokovnjaki največ možnosti pripisujejo zvezi treh desnosredinskih strank, Novi japonski stranki, ki je nastala lani, in letošnjima »novorojenčkom«, ki sta prav tako nastala po odhodu njunih utemeljiteljev iz LDP, Japonski obnovitveni stranki in Novi stranki oznanenja.

Pomemben kazalec nezadovoljstva z liberalnimi demokrati je najbrž tudi anketa tiskovne agencije Kiodo, ki je za mnenje povprašala 23 direktorjev najmočnejših japonskih podjetij. Kar osemnajst anketirancev je odgovorilo, da podpira razcep vodilne stranke, kar naj bi bil prvi korak k oblikovanju dvostranskega sistema. Na vprašanje, kaj pričakujejo od predčnih volitev, jih je kar 14 odgovorilo, da so

razmere tako kaotične, da je tvegano dajati kakršne koli napovedi. Pet jih pričakuje nadaljnje razpadanje liberalno demokratske stranke. Preverjeno »posleni« (nekdanji premier Tosiki Kaifu vodi skupino reformistov, ki si bodo politično prihodnost skušali poiskati v povezavi s proti LDP-jevske skupinami in strankami.

Voditelji dosedanjih in novih opozicijskih strank, ki so se v soboto sešli na pogovorih o preoblikovanju dosedanjega »enostrankarskega« sistema, niso našli učinkovite strategije v boju z LDP. Kot ugotavljajo opazovalci omenjenega sestanka, ni videti, da bi se opozicijskim strankam uspelo povezati v učinkovito opozicijo, ki bi združena prav gotovo premagala liberalne demokrate. Po trditvah dobro obveščenih virov blizu pomembne japonske nove stranke, obstaja tudi možnost povezave omenjene stranke z LDP, če bi slednji uspelo se pred volitvami na celo postaviti odločnega borca proti korupciji v strankarskih in državnih vrhovih. Kakršnoli bo že vlada, ki bo izšla iz julijskih volitev, bo nujno šibka, ugotavljajo poznavalci razmer, to pa bo negativno vplivalo tudi na gospodarstvo in upošadnilo japonsko gospodarsko obnovo.

(T. S. B. in agencije)

NOVICE

ZDA podaljšale moratorij na jedrske poskuse

WASHINGTON - Ameriški predsednik Bill Clinton je včeraj podaljšal moratorij na ameriške podzemne jedrske poskuse do septembra prihodnjega leta, ce bodo tako ravnale tudi druge jedrske velesile (Francija, Kitajska, Rusija in Velika Britanija). V svojem rednem tedenskem radijskem nagovoru Americanom je izjavil, da Washington zeli, da se začnejo pogajanja za dokončno prepoved jedrskih poskusov leta 1996 se z drugimi jedrskimi silami. ZDA so zaustavile jedrske poskuse novembra lani, neposredno pred devetmesečnim moratorijem, ki ga je razglasil kongres.(Reuter)

Mirne demonstracije Kurdov

BERN - Več tisoč Kurdov se je včeraj v švicarskem Bernu udeležilo mirnih demonstracij v spomin na pred desetimi dnevi umrlega Kurda, ki je bil ubit med protesti pred turskim veleposlanstvom. Kot je sporočila švicarska policija, je približno pet tisoč demonstrantov nosilo sveče in kurdsko nacionalno zastavo. (Reuter, AP)

Gladovna stavka poslancev SPO

BEOGRAD - Okoli 50 ljudi, med njimi 20 poslancev opozicijskega Gibanja srbske obnove (SPO) je v noči s petka na soboto začelo gladovno stavko za osvoboditev predsednika SPO Vuka Draskovića in soproge Danice. Stavkajoči so se posedli na stopnice kipa konjenika na Trgu republike v središču Beograda, na spomeniku pa so nalepili plakate, na katere so zapisali, da morajo beograjske oblasti takoj izpustiti zakonca Drasković. (STA, AFP)

Neuspešen udar v Burundiju

BUJUMBURA - Burundijska policija je sporočila, da je včeraj ob 5.30 po lokalnem času preprečila poskus strmoglavjenja na prvih večstrankarskih volitvah izvoljenega predsednika Burundija Ndadaya. V poskus vojaškega prevrata je bilo po uradnih virih vpletenih pet castnikov iz enot komandosov, vendar njihovih imen niso objavili. Castniki so pri tem neuspešno poskušali dobiti podporo drugih enot vojske. (Reuter)

FELJTON

Nove države - stare pregrade

Piše :
Jure Senegačnik

Najbližja in najpreprostejša pot v ta del Evrope je seveda z letalom. Vse tri pribaltske prestolnice so po osamosvojitvi vzpostavile z zahodno redne letalske zveze. Največja prednost tega dostopa je, da potniku prihrani neljuba doživetja na mejah nekdanjih sovjetskih republik. Ce hocemo namrec priti tja z vlakom ali osebnim avtom, stvar sploh ni tako preprosta. Mejnih prehodov med zahodnoevropskimi državami je zelo veliko in meja nikjer ne predstavlja večje casovne ovire. Cisto drugace pa je se vedno na vseh mejah nekdanje Sovjetske zveze. Mejni prehodi med Poljsko, Slovasko ali Madžarsko proti vzhodu so namrec kljub velikim vzhodnoevropskim prostranstvom se naprej posejani skrajno redko in tako potopniku ponujajo kaj malo izbire.

V Pribaltik le prek enega prehoda

Najbližja pribaltska država je Litva. Pot v Latvijo ali Estonijo skoraj nujno vodi prek te države. Ce potujemo v Litvo prek Poljske, imamo na voljo en sam cestni mejni prehod med krajema Ogrodniki na Poljskem in Lazdiai v Litvi. To je tudi posledica vec odprtih vprasanj med državama. Med njimi je verjetno najpomembnejše vprasanje poljske manjšine na siršem območju litovske prestolnice. Vilnius so namrec v obdobju predvojne litovske samostojnosti (1920 - 1940) priključili Poljski. Čeprav danasnja Litva od vseh pribaltskih držav do slovanških (ruskih) priseljenecv vodi dalec najliberalnejšo politiko, pa se stvari v zvezi s položajem poljske manjšine zatikajo. Poljska stran odgovarja tako, da na zaenkrat edinem cestnem prehodu Litovcem pusa le priprta vrata v Evropo. Pri prestopu iz Poljske v Litvo cakalna doba sicer ni posebno dolga, pac pa se pri prestopanju iz Litve nazaj na Poljsko lahko caka tudi po dva dni. Na litovski strani ze nekaj kilometrov pred mejo opazimo ob cesti na

vsakih sto metrov nenavadne majhne stavbe, za katere se izkaze, da so sanitarije za cakajoce. Ni kaj, dober izhod v sili! To cakanje sploh ni povezano s kaksnimi dolgotrajnimi obmejnimi postopki. Cakati je treba preprosto zato, ker poljski obmejni organi zlasti ponoci tudi po vec ur ne spustijo cez mejo nikogar. Ravno tako v obeh državah ne moremo najti enega samega kazipota, na katerem bi pisalo ime druge države ali pa vsaj kakšno vecje mesto v drugi državi. Najvec, kar spravijo skupaj, je napis »mejni prehod« ali pa »carina«. Turist bo ze vedel, za katero državo gre! V nacrtnu je sicer gradnja nove moderne cestne povezave Via baltica, ki bi v nasprotju z dosedanjjo smerjo avtocest potekala po pribaltskih državah v smeri sever-jug in bi jih tako povezovala z Evropo. Dokler pa ne bo reseno vprasanje prehajanja poljsko-litovske meje, se tudi gradnja te ceste ne zdi posebno smiselna. Ze zdaj se da vse tri države prečkati od severa proti jugu v enem dnevu. A kaj ti to pomaga, ce potem na meji cakas dan ali dva! Kljub temu da naj bi v teh dneh med državama odprli se en cestni prehod, to cakalne dobe verjetno ne bo bistveno skrajšalo. Seveda pa se zastavi logično vprasanje, zakaj Litovci potem ne potujejo na Zahod raje prek Belorusije in tamkajšnjega prehoda s Poljsko. To pa ni mogoče, ker jim tega ne pustijo Belorusi z obrazložitvijo, da imajo Litovci ze svoji prehod s Poljsko in naj zato uprabiljajo kar tega! Skratka, nekakšna patpozicija. Le kako bi se odzvali na Hrvaškem, ce bi jim Slovenija tako priprla vrata v Evropo.

Vsa ta dejstva smo morali upoštevati pri vodenju letosnje geografske ekskurzije. Udeležencev pac ne moreš pustiti po dva dni cakati na meji. Zato smo se odločili za pot do Litve prek Ukrajine in Belorusije v kombinaciji z avtobusom in vlakom. Prestopanje meja z vlakom se je izkazalo kot bistveno preprostejše. Kljub nekaterim nedavnim tendencioznim poročanjem o razpadu transpor-

Zalozbe, ki izdajajo atlase in karte Evrope, si v zadnjih letih brez dvoma manejo roke. Na politični karti Evrope je namrec v njenem vzhodnem delu zrastlo nič koliko novih meja, ki jih je treba ustrezno kartografsko prikazati. Resnici na ljubo je treba povedati, da tudi nekatere slavne zahodne zalozbe te karte z novimi mejami tiskajo samo kot poseben dodatek pravkar natisnjenim atlasom, kjer pa so vse meje se »po starem«. Sicer pa se je popolnoma umestno vprsat, kako vse te nove meje v vzhodni Evropi (misljene so meje med nekdanjimi sovjetskimi republikami) danes sploh funkcionirajo. Na to vprasanje se ne da preprosto odgovoriti, predvsem pa ne dati odgovora, ki bi imel kolikor toliko trajno veljavo. Ta del Evrope je namrec sredi nekega silno dinamičnega dogajanja, katerega končni cilj se ni popolnoma jasev in katerega intenzivnosti se niti na Zahodu niti pri nas ne zavedamo dovolj. Avtor tega prispevka je imel namrec priloznost obiskati tri »pribaltske Slovenije« (Litvo, Latvijo in Estonijo) lani poleti kot potopnik, letos pa znova med prvomajskimi prazniki kot vodja strokovne ekskurzije Ljubljanskega geografskega društva. Te tri države so v tem casu doživele nekatere pretresljive spremembe, o katerih bo govora v prispevku. Spregovorili pa bomo tudi o razmerah na sami poti do Pribaltika, ki so nasi javnosti skoraj povsem neznane.

Zelezne zavese zdaj postavlja - Zahod

Prvi resnicen šok clovek doživ, ko opravi z madžarsko carino in se po zeleznem mostu cez Tiso zapelje na ukrajinsko stran do mejnega prehoda Cop. Na ukrajinskem bregu Tise namrec se vedno stoji cisto prava zelezna zasleda. Tista, s katero so nas strasili desetletja po vojni in za katero smo mislili, da je za vedno odšla na smetišče evropske zgodovine. Ukrajinski državljani tu nikakor ne more priti do same mejne reke. To mu preperečujeta dve visoki žični ograji, ki sta približno petdeset metrov vsaksebi. Vmes pa je zorana njiva, na kateri se takoj poznajo sledovi clovekovih stopinj. Stvar ni videti skoraj nič prijetnejše kot nekdanji berlinski zid! Pretreslo nas je to, da je bila ta njiva sveže zorana. Lani sem na poljsko-litovski meji opazil, da so ze precej odstranili ostanke nekdanjih ograj in straznih stolpov, na ukrajinski meji pa je letos se vse po starem. Ko sem ob vrtnitvi v zvezi s tem pobaral neko Ukrajinko, ki je bila o tem pripravljena povedati nekaj vec, sem zvedel, da je to pravzaprav cisto razumljivo. V Ukrajini in Rusiji so milijoni taksnih, ki bi radi na Zahod. Menila je, da stevilka sicer ni tako visoka, kot jo radi prikazujejo »strokovnjaki« na Zahodu, a kljub temu to v resnici predstavlja veliko težavo. Ko so Ukrajinci hoteli prvič na široko odpreti mejo, se je nabrala kolo-

Najobetavnejši poklic je - prekupčevanje

Pot nas je vodila najprej z avtobusom prek Madžarske do ukrajinskega Lvova. S pravo vzhodno Evropo smo se prvič srečali na madžarski strani na obcestnem počivališču tik pred mejo. Na parkirišču smo se znasli zgodaj zjutraj, ko so iz desetih parkiranih ukrajinskih in tudi litovskih avtomobilov začeli lesti vecinomamajši moski, ki so noc prespali v avtomobilih. Ti mladi moski so predstavniki edinega »perspektivnega« poklica, ki danes mnogim vzhodnoevropskim moskih sploh se preostane, ce se ze nocejo ukvarjati s čistim kriminalom. Ta poklic se imenuje prekupčevanje. Neproduktivne tovarne, ki nimajo kaj iskati v boju proti premočni zahodni konkurenci, odpuščajo dela voljne delavce. Imel sem priloznost spoznati vec ljudi, ki so mi zatrtili, da se jim to prekupčevanje sicer upira, a predstavlja edini izhod za preživetje.

Se najbolje gre tistim, ki imajo kaj prodajati

NOVICA

PRVIH DESET NASLOVOV MESECA JUNIJA V KNJIGARNI KONZORCIJ NA SLOVENSKI 29 V LJUBLJANI

Da smo Slovenci hudo zaskrbljeni za svojo prihodnost, kaže tudi prodaja pred kratkim izdanega zbornika Slovenci in prihodnost, ki je na prvem mestu prodanih knjig preteklega meseca v knjigarni Konzorcij. Precej zanimanja so kupci pokazali tudi za Tisti čas Svetlane Makarovič, vsekakor pa poleg resne literature mislijo tudi na počitnice in sproščujoče branje na plazi, kjer z veseljem posežejo po kriminalki taksne ali drugačne vrste. Tisti, ki jih preveva taborniški duh, so seveda kupovali smesnice, da jih bodo lahko pravili sotrpinom ob tabornem ognju.

1. Slovenci in prihodnost (zal. Nova revija, cena 3465 tolarjev), 70 izvodov
2. Svetlana Makarovič: Tisti čas (Mladika, cena 2835 tolarjev), 55 izvodov
3. Lynda La Plante: Mafijska vdova (Mladinska knjiga, cena 3654 tolarjev), 50 izvodov
4. Shirley Maclaine: Potovanje vase (zal. Maya, cena 2520 tolarjev), 36 izvodov
5. Slavenka Drakulic: Balkan Ekspres (Rotis, cena 2835 tolarjev), 35 izvodov
6. Bram Stoker: Drakula (Tehniška založba Slovenije, cena 630 tolarjev), 32 izvodov
7. Tone Simončič: Smeh med taborniki (Taborniški odred Rožnik, cena 1250 tolarjev) 31 izvodov
8. Miloš Mikelc: Veliki voz (zal. Mihelac, cena 3465 tolarjev), 30 izvodov
9. Robert Fulghum: Gorela je, ko sem legel nanjo (Mladinska knjiga, cena 2100 tolarjev), 20 izvodov
10. Dr. Doc. L. Tomas: Zmaji so... (Mladinska knjiga, 926 tolarjev), 15 izvodov

(V. S.)

FILM IN GLASBA / MIHA ZADNIKAR O POSEBNI OBLIKI KULTURNEGA DNEVA V CD

Pristna filmska glasba je doma v nemem filmu

Po dveh sezonah in Župančičevi nagradi: visoke teorije niso zapletene, če jih predstaviš sproščeno, z anekdotami in primeri na videu

BESEDILO IN FOTO: TONE D. VRHOVNIK

Ljubljanska nagrada za dosežke na področju filma in TV je letos dokaj nenavadno, a zaslužno pripadla trem plus stiriidesetim umetnikom, ki ze od februarja 1992 v Cankarjevem domu organizirajo posebno obliko kulturnega dneva za srednjeevropske muzika & film. Doslej so Slavko Avenik mlajši, ki na predavanjih skrbi za konkreten prikaz skladanja za film, Miha Zadnikar, ki poskrbi za teorijo in moderiranje, ter dirigent Antun Poljanec s 40-clanskim Orkestrom policije Republike Slovenije poskrbeli, da se je o zvezi med filmom in glasbo počulo nad 10.000 obiskovalcev. Govorili smo z Mihom Zadnikarjem, sociologom in publicistom.

Začelo se je spontano in večkrat se resno pošalimo, da je slo za enega najuspešnejših projektov Marka Crnkovića, ko je bil se v Cankarjevem domu. Posebej se je namreč pogovarjal z mano, naj bi pripravil predavanja, obenem se mu je s podobno idejo ponudil Slavko Avenik, ta čas pa se je tudi zvedelo, da se policijski orkester uci nekaterih komadov in suit iz filmov. Tako smo stopili skupaj.

Kakšna je interakcija med filmom in glasbo?

Ze na samem začetku nemega filma so obstajali poskusi sinhronizacije naprav. Začetni fonografi in kinoprojektorji naj bi spodbudili sočasno projekcijo podobe in zvoka, kakršno poznamo danes. Potem so se filma lotili

pianisti in skoraj za 30 let so zele po sinhronizaciji zastale.

So imeli torej že prvi filmi partiture?

Ne, prva je iz 1908, napisal pa jo je Camille Saint-Saëns, zaradi cesar je filmska glasba pomemben del glasbe 20. stoletja.

Sta film in glasba najbolje sodelovala v musicalu?

Ne, trdim, da je pristna filmska glasba doma v nemem filmu. Takrat je bilo treba zapolniti največ casa, najbolj produktivno koketirati s podobo. Vedeti pa je treba, da sta iz nemega obdobja - od 1895 do 1928 - izgubljeni ali pozabljeni kar dve tretjini filmov. Bili sta dve možnosti: ali so pianisti igrali ob filmu ali pa so obstajale orkestrske partiture. Pianisti so se delili na tiste, ki so improvizirali glede na prizor v filmu ali pa so imeli za posamične komične ali tragične prizore že pripravljen material. Materialu se je reklo kinoteka, kar je drugi pomen besede. Ustvarjali so ga skladatelji nalašč za te ali one situacije. Na notnem listu je pisalo: to je zgled za vihar, za ljubezen na nitki... Pianist je iz kinoteke potegnil uporabne notne liste, jih razporedil po klaviro in odigral. Največkrat je slo za povzetke kakega izmed romantičnih skladateljev, saj bi lahko rekli, da je filmska glasba produktivno nadaljevanje romantike v

glasbi. Po kinotekah najdemo Wagnerja, Čajkovskega, Verdija, Puccinija - uporabni so bili za vsako priloznost. Med evropskimi skladatelji, ki so ustvarjali v prvi polovici 20. stoletja, ni niti enega pomembnega, ki ne bi ustvarjal tudi za film. Celó Schönberg je pisal imaginarno filmsko glasbo, Sostakovič jih ima na primer 28.

Koliko se danasnji skladatelji ukvarjajo z nemim filmom?

Od 1980 se je zelo razmahnilo ustvarjanje novih partitur. Monopol ima ameriški skladatelj Carl Davis, ki je ustvaril že 27 partitur za »nemo klasiko«. Principa sta dva: prvi je ustvarjanje novega razpoloženja, potenciranje glasbenih sposobnosti, ko se skladatelj ne prilagaja starim pravilom, ki veljajo za nemi film, druga sola pa spretno izkorišča stare principe in jih dobesedno lepi na sliko. Pri prvi soli ti pogled kar zdrse s platna h glasbenikom. Tako dela Adrian Johnston, ki je s triom nastopil tudi v Ljubljani. Trije glasbeniki so igrali 53 instrumentov in ni čudno, da ob takšnih bravurah spremljas le njih. Drugačen pa je Carl Davis z absolutnim zlitjem, ki mu sam pravi »zunajpredmetno početje«, vsakokratna wagnerjevska Liebestod, stanje, ko pozabis nase in svoje skladateljske ambicije.

Koliko je v filmski zgodovini nastopal orkester?

Ce so finance dovoljevale, in v ZDA je bilo tega veliko, so filme spremljali tudi do 120-clanski orkestri. Tako je Griffith zahteval ogromne zasedbe, pri Nestrpnosti in Poti na Vzhod celo pevski zborček. Kantata Aleksander Nevski Sergeja Prokofjeva, ki se danes izvaja na koncertih, je filmska glasba za Eisensteinov film. Prav tako Ivan Grozni. Seveda pa film ob distribuciji ni imel priloznosti, da bi ga zapolnili s tolikšno zasedbo. Danes so partiture »sklesane« na največ 50 glasbenikov, Chaplinove Luci velemesta jih imajo na primer 55.

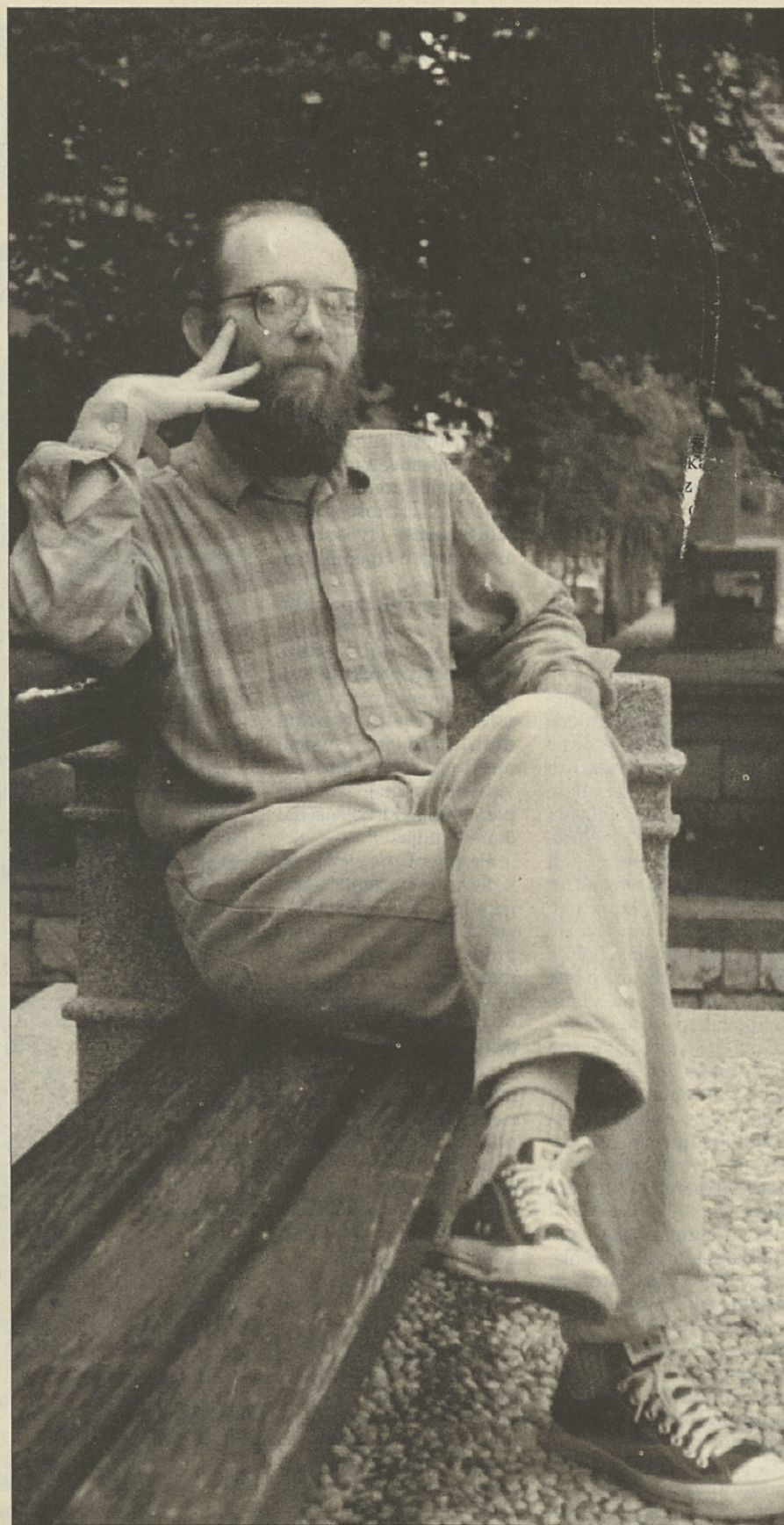
Ali tudi na Slovenskem obstajajo primeri, ko sta se glasba in film srečno ujela?

Na pamet naj povem stiri: Na svoji zemlji, prvi Kekec, Ples v dežju in Cvetje v jeseni.

Kako ste z Avenikom in Poljančcem uspeli s tako visoko teorijo navdušiti tako množično mlado občinstvo?

Ugotovili smo, da teorije sploh niso zapletene, če jih predstavíš sproščeno, z anekdotami in zgledi na videu. Mislim, da se je občinstvo veliko naučilo, ker sta prav film in glasba trenutno najbolj »v«.

Zelo pazljivo vzpostavljamo princip, da smo z Antunom, Slavkom in 40 policisti srečna ekipa in da je sozvitje podobno, kot takrat, kadar se ujamejo režiser, producent in skladatelj.

SLIKARSTVO / GLEDALIŠČE / PLES / GLASBA

EVROAGENDA

FILM / KIPARSTVO / ARHITEKTURA / FOTO

LONDON

Dvor se predstavi

Royal Academy of Arts, Festival Kraljeve akademije umetnosti, 3. - 18. julija, informacije in rezervacije na tel. st. 071 - 494 - 5674 (Festival Box Office)

Triteden festival glasbe, plesa, gledališča, poezije, jazza in drugih glasbeno-gledališko-scenskih umetnosti, ki ga vsakoletno organizira Kraljeva akademija umetnosti, letos ob podpori fundacije Paula Hamlyna in Baringovi fundaciji, bo potekal na treh prireditvenih prostorih, vključen pa bo v okvir dveh centralnih spremljajočih razstav, 25. Likovne razstave, na kateri sodelujejo najsodobnejši angleški umetniki in razstave del impresionista Camilla Pissara (185-1903). Poletni festival, ki enakovredno zastopa vse veje umetnosti, bo danes dopoldan otvorila prva prireditev na prostem z zonglerji, poziralci ognja in akrobati, kratka zabavo, kakršno si je želel imeti Pissaro. Prireditve na prostem se bodo nadaljevale 9. julija na carobnem in veličastnem Akademijemskem vrtu z New Burlington Orcestra, ki bo izvajal glasbo Berlioz in beneskega skladatelja Gabrielija. Med ostalimi dogodki na Akademijemskem dvorišču velja omeniti nastop plesno-bobnarske afriške skupine Adzido in Večer komicne norosti, na katerem se bodo predstavili liki commedie dell'arte s krajšimi skeci, ne bo sta pa manjkala tudi tradicionalna angleška Punch (Pavliha) in Judy. Finale festivala predstavlja nastop multimedionalne skupine Yes/No People, ki v Veliko Britanijo prihaja po turneji v Avstraliji, Irski in ZDA. Izmed ostalih prireditev velja omeniti še nekatere spremljajoče likovne predstavitve, večere poezije in jazza, pripravljajo pa tudi filmske večere, na katerih bodo prikazali nekatere jarmanove filme. (M.T.)

WEIL AM RHEIN

Pisarne brez meja

Vitra Design Museum, Charles Eames-Strasse 1, do 26. septembra: Urad: Ideje in zapiski za novi svet pisarn - Andrea Branzi, Michele De Lucchi, Ettore Sottsass, odprto od torika do petka od 14h do 18h, ob sobotah, nedeljah in praznikih od 11h do 17h.

Urejanje pisarn in uradov je dandanes polno protislovij. Delovne aktivnosti se po zaslugi novih tehnologij hitro spreminjajo, organizacijske metode in delovno okolje pa počejo za pustiti varnih voda uveljavljenih konvencij. Pred dvema letoma je Ettore Sottsass, skupaj z Andreo Branzijem in Michelom De Lucchijem, začel razvijati scenarij, ki bi presegel omejitve sodobne pisarne.

Realistične strategije za arhitekturne in oblikovne spremembe in ne utopična pisarniška sanjarjenja so zdaj na ogled v Vitrimnem muzeju oblikovanja. Okolja, ki so jih ustvarili Sottsass, Branzi in De Lucchi, ne ponujajo dokončnih rešitev, slikajo samo primere, kako lahko presežemo treznost in racionalnost pisarniške kulture tega časa.

Razstavo so finančno podprla številna nemška podjetja. Muzej je sponzoriral izdelavo pohištvenih prototipov, Siemens pa je poskrbel za tehnologijo, ki naj bi bila vgrajena v takšno pisarniško okolje. Vorwerk je izdelal preproge po osnutkih teh treh velikih oblikovalcev in prav te so poglobitveni element pisarniškega interiera. (A. K.)

FRANKFURT

Nove razstave

Felix Hartlaub v Karmelicanskem samostanu, Eduardo Chillida in Antoni Tàpies v Schirn Kunsthalle, inf. po telefonu 9949 69 299882-0

V Frankfurtu so odprli kar trije zanimive razstave. Do 11. julija je v Karmelicanskem samostanu na ogled razstava risb Felixa Hartlauba, ki je bil predvsem pisatelj in je bistveno vplival na nemško povojno literaturo, zlasti v 50.-tih in 60.-tih letih. Razstavljene risbe so vse nastale med leti 1924 in 1928, ko je bil Hartlaub se otrok.

Do 5. septembra si v Schirn Kunsthalle lahko ogledate skulpture Eduarda Chillida, umetnika abstraktnih oblik, ki so menda »vedno povezane z realnostjo človeškega zivljenjskega prostora«. Chillidova ideja je nekakšno »ukvirjanje zraka«, poskus, da bi vizualizirali nevidno materijo. »Skulptura je funkcija prostora«, pravi umetnik, ki ga (zaradi njegovega prejšnjega ukvarjanja z arhitekturo) pogosto imenujejo kar »arhitekt praznine«. Octavio Paz je v pomembnem eseju o umetniku zapisal, da njegove skulpture govorijo »o neizrecnem - vetru, sumih, glasbi, molku«.

Retrospektivo del Antonia Tàpiesa, ki ga skupaj z Edwardom Chillidom, imajo za enega izmed najpomembnejših sodobnih španskih umetnikov, bo na ogled v Schirn Kunsthalle do 5. septembra.

Za njega je slikarstvo meditacija in redukcija, ki se upira odtujenosti sodobnega sveta. »Danes smo se komaj sposobni pravilno videti stvari, ker za to nimamo več casa«, pravi Tàpies. Njegove slike so, kot menijo likovni kritiki, »obsesivno-vizi-onarski sanjski svet«. (A.M.)

LONDON

Še en musical z biblijskimi prizori

Barbican Hall, od 4. do 30. avgusta: Godspell, predstave vsak dan ob 19.30, nedeljske matinee ob 15h.

Nova produkcija muscila iz 70.let, katerega pesmi Day By Day in Prepare Ye The Way of the Lord sta bili prvi uspešnici, napoveduje rojstvo dveh novih zvezd muscila: Andy Crane, voditelj oddaje Motormouth na ITV, bo igral in pel Jezusa, Gemma Craven pa se je v musiclu že proslavila in tudi prejela kar nekaj nagrad. Predstavo je režiral Lindsay Dolan, ki pravi: »Predstava je slavitev biblije za današnje čase. Godspell je bil prvotno zamišljen kot glasbeni cirkus, vodvilski hippy musical. V predstavi za 90. leta pa sodeluje skupina rock glasbenikov, ki ozivljajo biblijo, igrajo zgodbe in prisposobe gospela. Godspell ne bo vsec samo tistim, ki so ga videli že v 70. letih in komaj cakajo, da ga vidijo se enkrat, vsec bo tudi novi generaciji, ki si bo ogledala musical nadcasovne kvalitete, svezega kot takrat, ko je bil ustvarjen. Predvsem pa je zabaven.«

Godspell, z besedili in glasbo Stephena Schwartza, je bil prvi v seriji uspešnih pop verzij biblije v 70. letih. Med njimi sta že Jesus Christ Superstar in Joseph and the Amazing Technicolor Dreamcoat. Godspell sloni na zgodbi sv. Matije in je moderna inacica zgodbe o Jezusu od trenutka, ko je srečal Janeza Krstnika pa vse do križanja. Godspell so premierno uprizorili leta 1971 z dvema predstavama. Na Broadwayu in v Londonu. V londonskih predstavah je tedaj nastopil tudi Jeremy Irons.

Na sliki: Michelangelo: Prvi greh in izgon iz raja, 1508 - 12. freska. (A. K.)

LONDON

William Blake je slikal

Tate Gallery, Millbank, do 8. avgusta: William Blake: Neodvisnost in inovacija, odprto od ponedeljka do sobote od 10h do 17.50, ob nedeljah od 14h do 17.50.

Neodvisnost in inovacija je razstava o dosežkih Williama Blakea od njegovih studijskih let na Kraljevi akademiji, kamor se je vpisal oktobra 1779, do leta 1789, ko je ustvaril svoji prvi pomembni iluminirani knjigi Pesmi o nedolznosti in Knjiga o Thelu.

Razstava v londonski galeriji Tate je zanimiva tudi zato, ker se je iz Blakeovih akademskih let ohranilo le malo njegovih umetnin. Razstavljen je tudi fragment njegove antične risbe, ki jo je posodil Bolton Museum and Art Gallery. Blake je uspešno povzel prevladujoči neoklasicistični slog zgodovinskega slikanja in v tem stilu so tudi trije veliki akvareli, na katerih so upodobljeni prizori iz Jozefovega življenja. Leta 1785 jih je razstavil na Kraljevi akademiji, zdaj pa jih je za razstavo posodil Fitzwilliam Museum.

William Blake je leta 1788 s posebnimi postopki, ki jih je razvil, začel tiskati ilustrirana besedila. Iz tega leta so tudi ilustracije za Naravne religije ni in Vse religije so ena, ki so prikazane kot naravni in logični predhodnik bolj izdelanih in slavnějšíh Pesmi o nedolznosti, ki jih je ilustriral leta 1789. (A. K.)

PARTIZANSKI DNEVNIK

Št. 39

Leto III.

TRST,

ponedeljek, 7. maja 1945

CENA 1.— LIRO

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA PRIMORSKO IN GORENJSKO

Prva slovenska narodna vlada je sestavljena

Dne 8. maja 1945. ob 13. uri se je vrnila v osvobodjeni Ajdovščini svečana seja Predsedstva Slovenskega Narodno Osvobodilnega Sveta. Sejo je otvoril predsednik Josip Vidmar in poudaril, da je njen glavni namen postavitve in zaprisege prve slovenske narodne vlade. Sejo so se udeležili vsi dosegljivi člani Slovenskega Narodno Osvobodilnega Sveta in častni gostje, med njimi predsednik AVNOJ-a dr. Ivan Ribar, podpredsednik centralne jugoslovanske vlade Edvard Kardelj, načelnik generalštaba Jugoslovanske Armade generalmajor Arsa Jovanović, predsednik Srbije dr. Sima Stanković, hrvaški notranji minister Vlado Kristalović, predsednik Po-

sedstvo soglasno sprejelo. Nato je predsednik Josip Vidmar predlagal, naj se poveri mandat za sestavo vlade tovarišu Borisu Kidriču. Mandat je po posvetovanju s člani izvršnega odbora mandat sprejel. Nato je predsednik Josip Vidmar prebral ukaz o sestavi vlade.

Vlada je sestavljena tako-le:

Predsednik Boris Kidrič,
podpredsednik dr. Marjan Breceč,
notranji minister Zoran Polič,

Trst „punto di partenza“ in napačni računi

Nelagodno je dejstvo, da je bil eden glavnih ciljev in namenov imperialistične fašistične Italije spreminiti Trst in slovensko Primorje v trdno in solidno vojaško in agresivno bazo za napad na balkanske narode. Vsak, če ni slep ali fašistično usmerjen, torej prav tako in še hujše, duhovno slep, je mogel spoznati, da vse veličastne priprave in naprave v tržaški luki, silajno in strateško neoporečno speljane oeste po Slovenskem Primorju, zidanje močnikov in

Petdeset let pozneje

CIRIL ZLOBEC

Petdeset let!... Že?... Ne gre brez nostalgije. Od takrat do danes se je svet, tudi naš slovenski, kar nekajkrat usodno prelomil, da ni mogoče o ničemer, kar je nekoč bilo in je se danes spomina vredno, napisati zaokrožene, harmonične zgodbe. Nisem preverjal, verjamem ugotovitvam drugih: pred petdesetimi leti ustanovljeni Partizanski dnevnik je bil edini dnevnik v okupirani, uporni Evropi. Je naključje, da je po vojni samo »zamenjal« prilastek in postal Primorski? Na prvi pogled je vojno, idejno, doktrinarno, ali kakorkoli jo že imenujemo, označitev zamenjal za regionalno. In vendar je v tem globoka vez in se kaj več, najbrž že kar

vsebinska kontinuiteta: na Primorskem se je boj za našo zahodno mejo vlekel, na diplomatski fronti, se kar nekaj časa, političen boj za narodne pravice na Tržaškem in drugod pa je ostal konstanta, ki se deduje iz roda v rod in ji tudi v bližnji prihodnosti ni videti konca.

V misel se mi vriva se druga asociacija: zagotovo ni naključje, tudi v smislu pravkar zapisanega, da je bil edini slovenski partizanski dnevnik med vojno primorski, kar marsikaj pove, tudi v naših današnjih političnih zdrahah, o naravi in ciljih NOB na Primorskem. Tudi ob misli na to petdesetletnico bi lahko zapisali: prav na Primorskem je bilo partizan-

stvo politično in nacionalno najbolj živo in v vsakem pogledu najbolj utemeljeno, zato je bil tudi prehod dnevnika iz vojnega v političnega po vojni (iz Partizanskega in Primorskega) povsem nevsiljiv, logičen, harmonično razvojen v pravem pomenu besede. Te resnice najbrž ne spodbija niti sedanje, pogosto nevrotično iskanje nove, spremenjenim razmeram ustrezne identitete Primorskega.

Med vojno sem bil nekaj časa tudi kurir, v nahrbtniku sem med drugo pošto večkrat »tovoril« tudi zajetne zavoje Partizanskega dnevnika. Marsikdo je pod takim

nahrbtnikom obležal za zmemrom. Občutek, da prav na Primorskem izhaja tak časopis, je bil naravnost veličasten. Pomenjal je, med vsem drugim, tudi zmagoslavje slovenske besede...

Vem: časi, ki jih sami ustvarjamo, se spreminjajo hitreje od nas samih, da jih lahkomišelnost dolžimo za marsikatero svojo neboljnost tudi ob tem jubileju, ob petdesetletnici Partizanskega-Primorskega dnevnika. Ob skrbi, kako naprej, v kakšni obliki, s kakšnimi cilji in možnostmi, ne gre pozabiti na uspešno transformacijo v preteklosti, iz Partizanskega v Primorski dnevnik. Spre-

membra imena je lahko pomembna in zanimiva, saj nas lahko simbolno opozarja na usmerjenost in cilje časnika, ni pa ime bistveno, pomembnejša je prožnost lista, njegovo plodno, ustvarjalno prilagajanje času, predvsem pa občutek bralce, da imajo svoje glasilo v izvornem pomenu besede. In ker je Primorski predvsem glasilo zamejstva, ob tem pa se njegova vez in povezava z matično domovino, pretok informacij v obeh smereh, sta obstoj in odzivnost lista med bralci v usodni soodvisnosti z narodno zavestjo, saj so razlogi zanj pozitivni in negativni - bodimo realni! - prav v trdnosti ali šibkosti reprezentativnih slovenskih institucij v

zamejstvu. In med take ustanove, kot so sole, gledališče, založništvo, knjižničarstvo in se kaj, nedvomno sodi tudi politični dnevnik. Se zlasti ker ga že imamo, ker je tradicija, ker je barometer zamejske ustvarjalnosti, skratka: izgubiti nekaj, kar že je, pomeni več: pretres kot ne imeti tistega, česar nismo se nikoli imeli.

Zato moje iskreno voščilo ob petdesetletnici: ne malodušje, razhajanja in prepiri ob imenu in obliki, slej ko prej gre tudi danes za duha, ki naj ga tak dnevnik ohranja, siri in pogloblja. Torej: Primorskemu dnevniku, njegovim časnikačem in bralcem želim tudi v prihodnje vse dobro!

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA SLOVENSKO PRIMORJE

Leto I. - Štev. 1

TRST, nedelja 13. maja 1945

Cena 1.— liro

Osvoboditev Trsta

Ena najsijajnejših zmag po svojem strateškem in vojno političnem pomenu

Načelnik Generalštaba Jugoslovanske Armade, generalmajor Arsa Jovanović, ki se je te dni vrnil iz operativnega področja pri Trstu, je dal sledečo izjavo o borbah za osvoboditev Istre in Trsta:

«Pod kakšnimi pogoji je bil izvršen prodor na liniji Reka-Klana-Postojna proti Trstu?»

Ker je glavna njegova sila bila vezana linijo Reka-Klana. Istočasno je južna manevrska skupina, po izkrcanju na področju Učka-Platna, podvzela nagel pokret k severu, da bi obkolila sovražne skupine na področju Reke. Na desnem manevrskem krilu armije so divizije druge skupine korakale v dol-

dročju. Te operacije IV. armade bodo vpisane v zgodovino naših vojn kot ene izmed najbolj sijajnih po svojem strateškem in vojnopolitičnem pomenu.

«Ali je Trst pretrpel velike izgube?»

«Trst je pretrpel samo delne poškodbe. Gre predvsem za oporišča,

punašalo hrano in jim izkazovalo razne druge usluge. Združene italijansko-slovenske skupine OF v Trstu samem, kar je treba posebno poudariti, so pomagale našim edincem pri zavzemanju posameznih oporišč v mestu, ki so nam jih označili prebivalci Trsta sami. Prebivalstvo Trsta vidi, da je njegovo mesto tesno povezano s svojim jugoslovanskim zaledjem in da je njegov razvoj ter gospodarski napredek Trsta samo v demokratični, federativni Jugoslaviji. Za sedaj je to področje samo pod vojno okupacijo Jugoslovanske Armade, daleč se to vprašanje končno ne reši na mirovni konferenci.»

Mihajlovič bo sojen pred vsem svetom

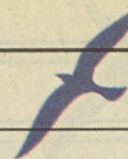
Maribor je osvobojen

Cete Jugoslovanske Armade prodirle do črte Kranjska gora - Celovec - Št. Ilj - Popolnoma uničenih 6 nemških in 11 ustaških divizij

V svojem napredovanju proti Avstriji naše čete gonijo sovražnika; ki se nudi odpor in razorožujejo sovražniške čete, ki se predajajo. Uničene so in ulete so 104., 373., 369., 382., «Prinz Eugen» in «Tiger» divizija, ter ustaška 4., 5., 10., 11., 12., 13., 75., 16., 18., 19. in 20. divizija, kakor tudi vsa policija in orožništvo. Veliko število ujetnikov in vojnega materiala je padlo v rokah naših čet. Osvobojena so mesta: Maribor, Slovenska Bistrica, Bre-

V borbah za Zagreb od 5. do 10. maja je naša I. armada zadala sovražniku sledeče izgube: 11.000 mrtvih, 16.000 ujetih vojakov in oficerjev, zaplenjenih pa je bilo 192 topov, 520 strojníc, 750 lahkih strojníc, 200 minometov, 263 kamionov in avtomobilov, 3 tanki, 7 letal.

V svojem napredovanju proti Avstriji so naše čete dospjele na Šent Ilj. To pomeni, da so v kileščah črte Kranjska gora - Celovec -

RAZSTAVI NA ROB

»Vodnik, učitelj, verna slika našega življenja, zrcalo velike dobe.«

MILAN PAHOR

France Bevk je 27. oktobra 1943 med drugim takole pisal v članku z naslovom Nas tisk, ki ga je objavil Partizanski dnevnik v svoji 284. številki na prvi strani: ...»Nas list ni namenjen zabavi in kratkocasu. Danes so resni dnevi in list služi resnim namenom. Je orožje, ki nam pomaga v našem osvobodilnem boju kot puske in strojnice, minometi in topovi. Seznanja nas z vsemi važnimi dnevnimi dogodki in vprašanji, podaja nam vzgled našega boja in izgradnje. Vodnik nam je, učitelj, hkrati pa verna slika našega življenja v vojski in na terenu, zrcalo velike dobe. Vsak naš borec, vsak naš aktivist, vsak naš človek mora crpati iz njega smernic in vzpodbude za nadaljno borbo...«.

Partizanski dnevnik je začel izhajati kot glasilo Triglavske divizije. Prva številka je izšla 26. novembra 1943 v 400 izvodih razmnoženih na ciklostil v vasi Zakriz. Pobudniki lista so bili člani propagandnega odseka divizije. Nastala je vojaska tehnika, ki je na pohodih in med boji razmnoževala list. Vodstvo IX. korpusa je uvidelo pomen časopisa in ga zato spremenilo v glasilo korpusa, kar je Partizanski dnevnik bil med 14.2. in 31.5.1944. Priljubljenost in politični pomen lista sta stalno narasla, tako je 1. junija 1944 postal glasilo Osvobodilne fronte za Primorsko in Gorenjsko, kar je ostal do osvoboditve v maju

1945. Takrat je kar 6 tehnik razmnoževalo časopis, ki je imel visoko naklado od 4 do 5.000 izvodov. Upravičeno se je začelo misliti na tiskano izdajo dnevnika. V noči od 4. do 5. septembra 1944 so v tiskarni Doberdob natisnili prvo tiskano številko v nakladi 4.000 izvodov. 18. septembra 1944 pa je nova tiskarna Slovenija prevzela tisk dnevnika.

Tiskarna je bila dobro opremljena in zakrita v grapi pod Ogalci pri Vojskem. Papir, tiskarske potrebsčine, stroje je nabavljala posebna oddelek Pokrajinske tehnike za Slovensko primorje. S 1. januarjem 1945 je Partizanski dnevnik izhajal šestkrat tedensko, vsak dan razen ponedeljka. Takrat je tudi tiskarna Doberdob prevzela del tiska,

da bi razbremenila tiskarno Slovenija. Obe tiskarni sta delali vse do 1. maja 1945, ko sta izšli redna in izredna številka Partizanskega dnevnika za praznik dela in osvoboditev Trsta, Gorice, Trziča, Benetije ter Režije. Nato so se tiskarji preselili v Gorico in Trst. V Trstu so natisnili še tri številke Partizanskega dnevnika. 13. maja 1945 pa

je že izšla prva številka Primorskega dnevnika.

Razstava, ki jo je pripravil odsek za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici, je posvečena 50-letnici ustanovitve Partizanskega dnevnika. Teža razstave sloni na omenjenem dogodku, vendar smo želeli poudariti, da gre za pravo nasledico dogodkov. Rdeca nit se vleče skozi desetletja. Tako smo želeli poudariti nit od leta 1918 dalje, skozi dobo fasizma in protifasizma vse do nastanka osvobodilne fronte slovenskega naroda v aprilu 1941 in začetka oboroženega boja slovenske partizanske vojske. Septembrska vstaja na Primorskem v letu 1943 z Goriško fronto nas privede do velikega priliva v partizanske vrste po kapitulaciji Italije in padcu fasizma v sistem poletju leta 1943, torej pred točno petdesetimi leti. Prav na valu prelomnih dogodkov nastane Partizanski dnevnik, njegova epopeja in seveda izročilo, ki ga danes nadaljuje Primorski dnevnik. Sam Partizanski dnevnik je bil del partizanskega tiska, ki je zajemal široko tematiko, saj je moral pokrivati mnogotere specifične. Del tega tiska je tudi na razstavi, saj smo želeli prikazati kulturni in narodni utrip, ki veje iz zares množicne produkcije. Razstava nudi le utrinke iz omenjenega dogajanja, vendar menimo, da dovolj nazorno prikazuje nit dogodkov.

Hiša v Zakrižu, v kateri je bila natisnjena prva številka Partizanskega dnevnika (Foto Magajna)

PARTIZANSKA TISKARNA SLOVENIJA

GOSTILNA

PERIC

POLJANE
Tel: 78117

Vižintin

Vinoagrarja

Gorica - Travniki 6
Tel. 0481/535395

TRGOVINA OBUTVE

ČOTAR

GORICA - RASTEL 72 - TEL. (0481) 533667

Računalniki - stereo HI-FI naprave vseh znamk
elektrogospodinski stroji - radio TV

Jožef Kerševani

GORICA
NOVI PROSTORI: Ul. Rossini 7/A
Telefon 531643

TRGOVINA
JESTVIN

Brisko

GORICA
Trg Medaglie d'Oro 12
Tel. 531550

L'AGRARIA
SERGIJ ZAVADLAV

SEMENA,
SADIKE IN
VSI PRIPOMOČKI
ZA VRTNARSTVO

KRMA IN OPREMA
ZA DOMAČE ZIVALI

GORICA
Ul. Trieste 18
Tel. (0481) 520898

DESPAR

**MARKET
S. ANDREA**

M. NANUT

Ulica
S. Mihaela 184
Tel. 21616
ŠTANDREŽ
(Gorica)

PARTIZANSKI DNEVNIK

50-letnica
ustanovitve

Nedelja 4. julija 1993

ob 18.30

Vrb na Doberdobskem Krasu

LJUDSKO SLAVJE

POTOVALNA
AGENCIJA

GOTOUR

GORICA
Ul. N. Sauro 12

Tel. (0481) 531213
Fax (0381) 531180

TISKARNA,
KNJIGOVEZNICA,
FOTOSTAVEK,
OFFSET

GRAFICA GORIZIANA S.N.C.

Ul. A. Gregorčič 18
Gorica (Standrež)
Tel. (0481) 22116
Fax (0481) 22079

La Goriziana s.r.l.
SPEDICIJA IN MEDNARODNI PREVOZI

Sedež in uprava:
Ul. Duca d'Aosta 180 - 340170 GORICA
Tel. (0481) 520660 - 520655

Operativni urad:
MMP STANDREŽ
Tel. (0481) 22351/2/3/4/5
Telex 460107 LAGORI I
Fax (0481) 520117

**motel
nanut**

GORICA
Tržaška 118
Tel. 20595

GOSTILNA

**Pri
Francetu**

SOVODNJE
Prvomajska ul. 86
Tel. 882038

Primorski

Republika

PUBLIEST Srl

TRST - Ul. dei Montecchi 6 III. nadstr. - Tel. (040)
7796688 - Fax: (040) 768697
OGLASNA AGENCIJA

Spodaj tiskalni stroj v tiskarni Slovenija; pod naslovom tiskarna Slovenija; desno štev. 204 Partizanskega dnevnika, izšla 5. avgusta 1944.

Ne verjamem pretirano v trditev, da sredstva množičnega obveščanja pogosto niso misljenja odraslih ljudi. Monopol nad sredstvi bi moral trajati nepretrgoma vsaj tri generacije ali celo več, da bi se spremenila naravnost neke skupnosti ali zabrisal njen zgodovinski spomin. Mnogo primerov nas uči, da dnevniki, revije, radio in televizija niso uspeli spremeniti gledanj in čustev širokih plasti prebivalstva. Če nekdo sprejema sporočila nekega medija, pomeni, da je v sebi že bil/a pripravljen/a na ponujen način postavljanja problemov.

Zato sem prepričan, da pomeni vsakršno sredstvo množičnega obveščanja izreden potrditveni dejavnik že sprejetega življenjskega sloga, saj nam utruje samozavest, ker vidimo, beremo, poslušamo zrcalno sliko tistega, kar nosimo že v sebi.

Prepričan sem, da je to posebej veljalo za Partizanski dnevnik v mesecih, ko

je izhajal. Informacijsko je lahko le približno poročal o vojaških zadevah, ki so tedaj bile sicer najpomembnejše a tudi tajne, toda njegovo dostavljanje v zaselke, vasi in trge ter, dnevno prebiranje na domovih in sestankih, v enotah, zasilnih bolnišnicah in bunkerjih je bilo neprecenljive vrednosti za samozavest že prepričanih, saj so v ilegalo in borbo šli mnogo časa preden je dnevnik začel izhajati. Partizanski dnevnik je bil izraz organizacijskih sposobnosti in prepričanja v zmago ter simbol povezanosti ljudi, ki so zaradi vojnih razmer živeli ločeno, čeprav so živeli na prostoru 5000 - 6000 kv metrov in so partizanske kurirske zveze delovale bolje kot sedanja državna pošta. Toda vojaške kurirske zveze so prenasale kratka poročila in povelja za oziroma krog stabilnih ljudi ne pa množičnega tiska.

Ob upoštevanju zelo različnih okoliščin in pogojev menim, da je Partizanski dnevnik pomenil za Primorsko v zadnjih dveh letih druge svetovne vojne iz komunikacijsko-čustvenega vidika, kar je za časa turskih vpadov pomenil sistem obveščanja s priziganjem grmad. Tedaj ni slo zgolj za samoohranitev, način sporocanja, ki je omogočalo, da so okoli-

Simbol povezanosti ljudi

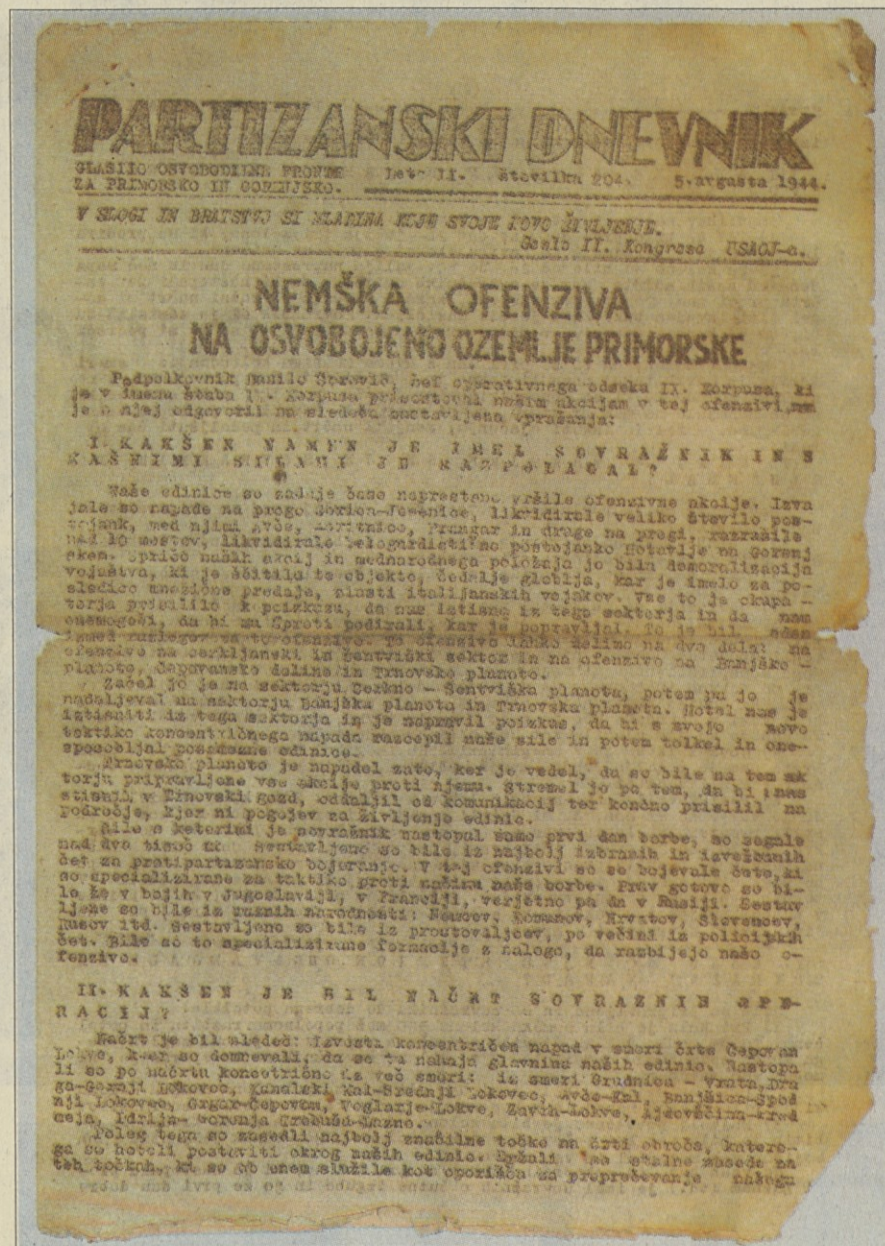

ALDO RUPEH

ni poiskali zatočišče v taborih okoli cerkva, v jamah ali večjih postojankah z utrjenimi obrambnimi stolpi. Ideja o sporočanju s pomočjo gorečih grmad je dajala ljudem občutek, da deluje siri obrambni sistem, da so povezani s sosedom vasjo in preko nje z naslednjo, ter zavest, da se celotno območje pripravlja na obrambo. Skratka občutek pripadnosti, ki izvira iz dejstva, da si del širše skupnosti. Za sedanji čas hoozaniranega individualizma zveni skoraj bogokletno. Da je bilo v pogojih partizanskega bojevanja mogoče napisati, tiskati in vsakodnevno raznasati časopis, je v ljudeh morala goreti čustvenoracionalna bakla s

posebnim gorivom, ki ga gotovo premore tudi sedaj večina izmed nas, le da ga ne znamo ali nemo uporabljati.

O svobodoljubnem zaru je bilo napisanih že mnogo nagovorov, esejev, razprav in knjig. V zvezi s Partizanskim dnevnikom, ki se je količinsko seveda razlikoval od knjige na eni in navadnega letaka na drugi strani, bi dejal, da je po svoji sporočilnosti ustrezal ravno tisti količini in kakovosti besednega sporočanja, ki so ga borec, aktivist, kurirka, bolnicarka, obrtnik kmečka gospodinja, gospodar na gorski kmetiji, delavec in uslužbenec cutili v sebi, a ga niso zaradi privzgojene sporočilne zaprtosti uspeli glasno izraziti. V Partizanskem

dnevniku so nasli svoje sredstvo sporočanja, saj so ostalim zeleli povedati, da obcutijo ravno tisto, kar je pisal. Če veljajo te dinamike v sedanjem času blagostanja in (zaenkrat) varnosti, si povojne generacije komaj lahko predstavljamo, kaj je takšno sredstvo pomenilo v času NOB. Če obstajajo dvomi o navedenih ocenah, ali si kdo misli, da se je stvar tikala le vojskih in političnih kadrov ali celo, da je slo zgolj za propagandno potezo Partije v borbi za zmago revolucije in prihod na oblast - takšne ali podobne so formule, ki jih slisimo vse pogosteje - naj navedem svežo izkušnjo, ki sicer le potrjuje, kar sem kot povojna generacija vselej ocu-

doval v starejšem pokolenju. V pogovoru med pripravami na casopisovo obletnico mi je navaden bivši borec najnavadnejšega partizanskega odreda, po poklicu kmetovalec v pokoju, navedel metaforo iz Gogoljevih Mrtvih duš s prizvokom, ki je dajal slutiti, da bi enako lahko priklical Dostojevskega, Hemingwaya, Moravijo ali Cankarja. Branje je bilo ljudem, ki so sli v gozd, potreba in ne zgolj propagandno sredstvo.

Če bi se hoteli v primerjavi na vojne pogoje sedaj kosati v kvaliteti hitrega osebnega informiranja, bi morali vsak zase imeti doma teleprinter. Pa ga nimamo.

TOMOS

s.p.a.

IZVOZ - UVOZ

SEDEŽ: 34170 GORICAUI. S. Michele 338

Telefon (0481) 21621

Telex 461163 TOMOS I

Telefax (0481) 521485

SAURA

s.r.l.

UVOZ - IZVOZ - ZASTOPSTVA

Specializirana v trgovini
s papirjem
in embalažnim steklom

GORICA - UI. Trieste 247

Telefon (0481) 521222

Telex 461248 SAURA I

Fax (0481) 22203

TOMAUTO

Stanko Tomazič

ZASTOPSTVO
ROVER
LAND ROVER

GORICA - ulica. Nizza 15 - Tel. (0481) 533923

TRZIC - Drevored Verdi 42 - Tel. (0481) 40148

IMPORT - EXPORT

tekno progres

— Zaščitna sredstva za poljedelstvo
— Kemikalije in bazna kemija
— Tehnična svetovalska služba
— Industrijski inženiring

Sedež: GORICA - UI. Crispi 2

Tel. (0481) 531600

Telex 460655

Telefax (0481) 530008

Filiala: TRST - UI. Aleardi 1

look

S.r.l.

SPEDICIJA
IN
MEDNARODNI PREVOZI

34170 GORICA

Ul. Cravos 27

Tel. (0481) 531191 - 3 linije r.a.

Fax 532655

GLOBTRADE italiana S.p.A.

Export - Import

SEDEŽ: 34170 GORICA, Largo Culliat 11

Telefon (0481) 5941

Telex 460555 GLOBTR I

Telefax (0481) 594220

A.W.S. GO

Že več kot
osemdeset let
skupno
delamo za rast in razvoj
našega mesta.

Banca Agricola Gorizia
Kmečka banka Gorica

Nekaj slikovnega gradiva o partizanskem tisku iz arhiva Odseka za zgodovino Narodne in študijske knjižnice v Trstu:

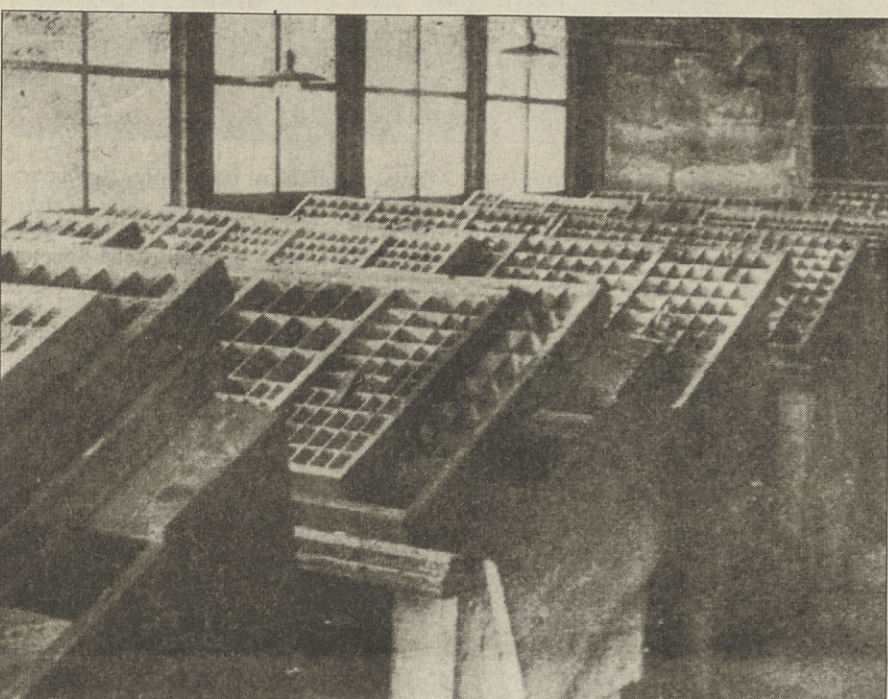
levo Tehnika Km
levo spodaj stav-
nica v tiskarni Slo-
venija;

spodaj notranjo-
st tehniške Dober-
dob;

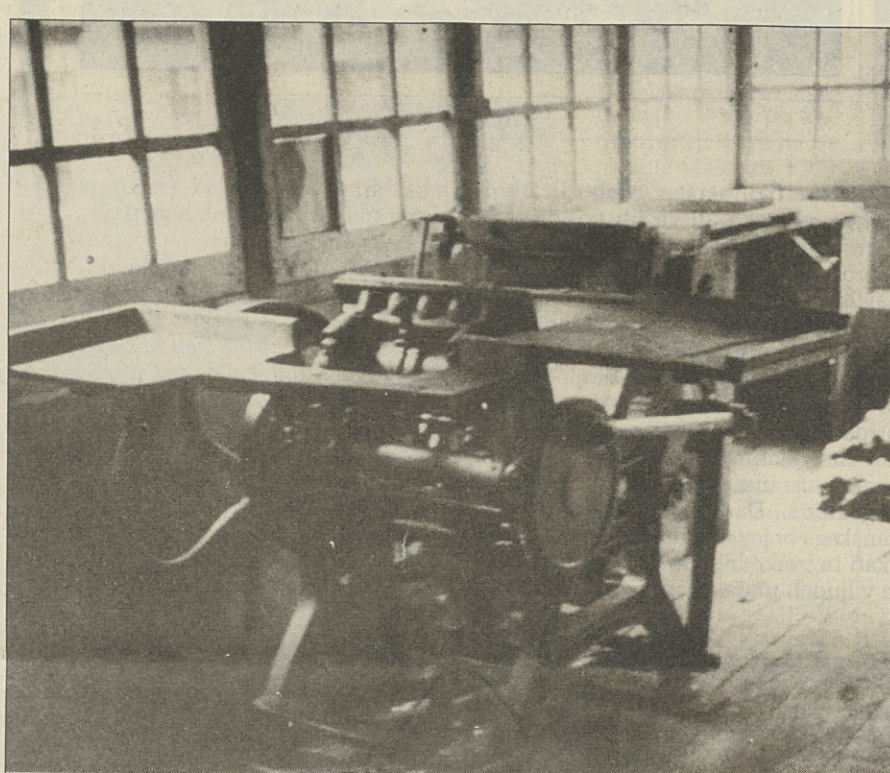
desno zgoraj
osebje tehniške Ma-
tajur in tehniške Km
v Tolminu maja
1945;

v sredini uredniš-
vo Naše vojske 18.
januarja 1945 (z le-
ve Koren, M. Go-
lob, L. Modic -
urednik Partizan-
skega dnevnika,
Merčun, Dreno-
vec, R. Polč. I Pell-
con);

spodaj Propa-
gandni odsek.

Stavnica z regali v tiskarni »Slovenija«

VSE ZA SPORT IN PROSTI ČAS

K2SPORT - GORICA

Ul. Raštel, 19 - Tel. 531884

NARDIN VOJKO

Zastopnik za Goriško mineralnih vod
RADENSKA in ROGASKA,
piva UNION in FORST

Ul. Sv. Mihaela 324 - Tel. (0481) 21065 Standrež (GO)

PEKARNA in SLASČICARNA

Cotič

Ul. I. maj št. 85 - Tel. (0481) 882006
Sovodnje

Mario Mucci & C. s.n.c.

proizvodnja in inštalacija
kleparstvo

Ul. Gregorčič 20/2 - STANDREŽ

GRADBEN PODJETJE
IMPORT - EXPORT

ASFALTNE IN
BETONSKE MESANICE
GRADBENI MATERIAL

SIMEK S.p.A.

DESET LET PLODNEGA DELOVANJA

GORICA - Ul. Montesanto 107
Tel. (0481) 33642
Telefax (0481) 32949
Telex 461213 SIMEK I

Naprave: GRADISCE OB SOCI
Ul. Aquileia 109
Tel. (0481) 93186

TVRDKA

Luigi Kodermac

MEDNARODNI PREVOZI IN SPEDICIJE

GORICA - RDEČA HIŠA

Tel. (0481) 21131

Telex 460119 KODERMAC I

Fax: 21188

UVOZ - IZVOZ
ZASTOPSTVA

34070 SOVODNJE (GO) - CASE SPARSE 78
Tel. (0481) 521383
Telex 460639 IMSAGO I - Fax (0481) 521388

- STEKLO ZA GRADBENISTVO
IN POHISTVO:
float, refleksno, ornamentno, izolacijsko,
kaljeno, ogledala itd.
- STROJI IN ORODJE ZA STEKLARJE
- LASTNA PROIZVODNJA:
izolacijska stekla, silikonska tesnila

LA
SUBIDA

CORMÒNS

ZELENI TURIZEM
GOSTILNA »PRI LOVCU«

Prepričaj se, da je varnost najvažnejša.
Najmodernejša tehnologija:
stekanje koles s sistemom CCD
uravnotežanje koles z optimalizatorjem
kompjuterizirani atesti za zavore
in vzmeti.

Stil in prestiž z opremo:

PNEUSYSTEM

PNEUSYSTEM v Trziču (GO)

z eno samo prednostjo: CENA

Ul. C. A. Colombo 49 d.c. 14 »Tržaška« križišče pri Moščenicah
Tel. (0481) 411429

SERVISNI CENTER ZA PNEVMATIKE
KONTROLA PRED TEHNIČNIM PREGLEDOM

URADNI PRODAJALEC:

BRIDGESTONE

YOKOHAMA

CENTER ZA MONTAŽO:

AMORTIZERJI **KONI**

VZMETI **Eibach**
FEDERN

GLEDALIŠČA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE, Vilharjeva 11 (061/310-610)

Vrhunski dramski tekst Vena Tauferja: ODI-SEJ IN SIN ALI SVET IN DOM, režija: Vito Taufer. RAZPRODANO! (torek, 6.7. ob 19.30)

TOMAZ PENGOV - glasbeni recital (četrtak, 8. 7. ob 20.30).

KRIZANKE

Andrej Anabaptist Rozman: TARTIF, režija Vito Taufer, igrajo: Milos Battelino, Ivan Godnic, Zeljko Hrs, Dario Varga, Jozef Roposa, Uros Macek, Robert Prebil, Andrej Rozman, Janez Skof, Niko Gorsic, Ivan Sikora, Stefan Marcec, Sandi Mikluz, Franci Plestenjak, Daniela Pietrasanta. (torek, 24. 8. ob 20.30, 900 SIT).

NOVA GORICA

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE

Primorsko Dramsko Gledališče vas vabi na ogled predstave TICO-TICO BAR - strupene komedije o lovu za denarjem in ljubeznijo, v režiji Vita Tauferja. Igrali bodo: Ivo Barisic, Rastko Krosi, Dare Valic, Stane Leban, Iztok Mlakar, Jurij Soucek, Teja Glazar, Alenka Vidrih in Mira Lampe-Vujcic. (danes, 4. 7., predstave bodo ob 21.30 v parku pred gradom Kromberk. V primeru dežja, bodo predstave preložene na kasnejši termin).

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

DVORANA TRIPCOVICH Festival Operete

Danes, 4. t.m., ob 18.00 ponovitev musicala »Cabaret« Joes Masteroffa in Freda Ebba. Režija Saverio Marconi. Dirigent Peter Howard. Glasba Johna Kanderja.

V soboto, 10. julija, ob 21. uri koncert »Il-lusions« pevke UTE LEMPER.

Pri blagajni dvorane Tripcovich je v teku prodaja vstopnic. Urnik: 9-12, 16-19 (zaprto ob ponedeljkih), ob predstavah: 9-12, 18-21.

GLEDALIŠČE CRISTALLO

LA CONTRADA

V četrtek, 8. t.m., ob 20.30 in 9. t.m. ob 17.00, bo v okviru Festivala operete, v sodelovanju z občinskim gledališčem G. Verdi na sporedu predstava »L'amore è un treno« z Danielo Mazzucato in Max Renee. Cosottijem. Režija Francesco Macedonio.

Predprodaja vstopnic pri blagajni dvorane Tripcovich in gledališča Cristallo.

ZA NAJMLAJŠE

SLOVENIJA

MARIBOR

LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIBOR, Rotovski trg 1

Gledališče Guliver iz Murske Sobote: BARA BARA (danes, 4. 7. ob 19. uri v atriju gradu).

Lutkovna skupina FRU FRU iz Ljubljane: DVA POTEPUHA (petek, 9. 7. ob 15. uri pred Kreditno banko v Tyrsevi ulici).

Lutkovna skupina FRU FRU iz Ljubljane: TOBIJA (petek, 9. 7. ob 19. uri v atriju gradu).

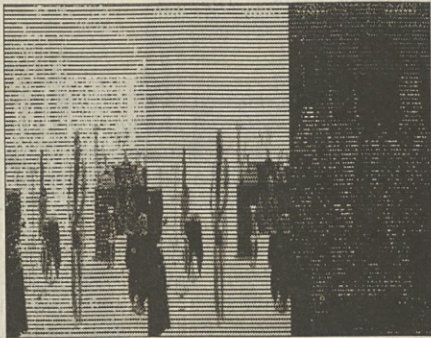
Lutkovna skupina FRU FRU iz Ljubljane: KAM PA KAM RDECA KAPICA (sobota, 10. 7. ob 15. uri pred PRO Banko v Gosposki ulici).

Lutkovna skupina FRU FRU iz Ljubljane: RDECA KAPICA (sobota, 10. 7. ob 19. uri v atriju gradu).

Lutkovna skupina US iz Ljubljane: CRVIVA ZGODBA (nedelja, 11. 7. ob 19. uri v atriju gradu).

Lutkovno gledališče BAVASTEL iz Avstrije: KASPERL IN CAROVNIK (ponedeljek, 12. 7.

min.) TICO-TICO BAR je črna variacija Goldonijeve lahke komedije o nečednih strahih finančnih spekulativov, kockarjev, malih podjetnikov ter žensk, talentiranih za raznovrstne zabave. Zbirajo se v mestni kavarni, center življenja pa je igralnica, saj denar uravnava vsa njihova dejanja in strasti. Z igralnico so obsedeni vsi: tisti, ki dobivajo, tisti, ki izgubljajo in tudi tisti, ki sploh ne igrajo. Zgodba, ki bo prav v današnjem trenutku zvenela aktualno.

LAŠKO

GRAJSKE POLETNE PRIREDITVE: Bernard Slade: OB LETU OSOREJ, Polona Vetrici in Ivo Ban, režiser: Boris Kobal Izjemna uspešnica ob vedno razprodanih predstavah se približuje 180 ponovitvi! (petek, 9. 7.).

MARIBOR

DRAMA

M. Vezovisek: JERMANOVO SEME, Rock'n'roll drama, režija: Marko Vegovisek, scenografija: Mirjana Kosen, nastopajo: Davor Herga, Jure Ivanušič, Vlado Kreslin, Alenka Tetickovic, Marko Vegovisek. (Premiera in repriza v četrtek, 8. 7. in petek, 9. 7. ob 21. uri v Minoritski cerkvi na Lentu).

GRAD SV. JUSTA

Straordinario Estivo

V četrtek, 8. julija, ob 21. uri bo nastopila francoska skupina FFF (Federation Francaise du Funk).

V soboto, 17. in 21. julija bosta na sporedu koncerta jazz glasbe. Nastopili bosta angleški skupini izit in Incognito.

V četrtek, 22. julija, bo nastopil Paolo Rossi.

LIGNANO (VIDEM)

ARENA ALPE ADRIA

Danes, 4. t.m., ob 21. uri bo na stoperu Storie di ordinaria ritticità» s skupino Gruppo Artistico Lignano.

V sredo, 7. t.m., ob 21. predvajanje risane-ga filma za otroke »Pantera rosa».

V četrtek, 8. t.m., ob 21. uri bo na sporedu klavirski recital Roberta Radassaa. Na sporedu Bach, Beethoven, Scarlatti, Chopin. Vstop prost.

V petek, 9. t.m., ob 21. uri nastop folklorne skupine »Balarins di Buie».

V soboto, 10. t.m., ob 21. uri koncert skupine Witz Orkestra.

ob 19. uri v atriju gradu).

LIKOVNO-LUTKOVNE DELAVNICE:

Lutkovna delavnica s skupino FRU FRU: SANJSKO GLEDALIŠČE (sobota, 10. 7. ob 11. uri v atriju gradu).

Lutkovna delavnica s Slavkom Rakušo: USTVARJAMO Z LESOM (sreda, 25. 8. ob 11. uri v atriju gradu).

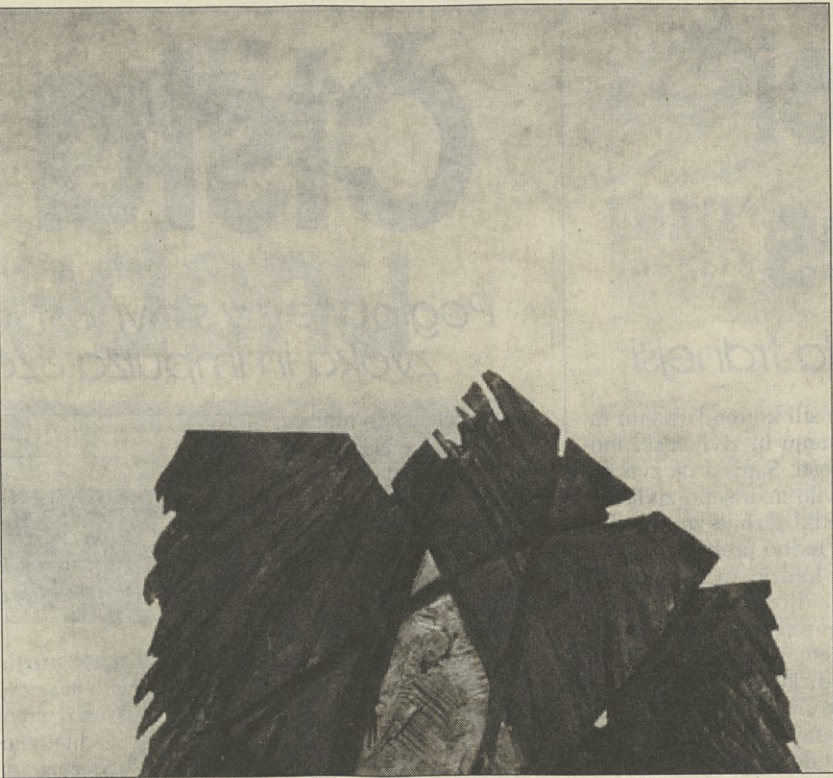
Lutkovna delavnica z Bredo Varl: PLOSKA LUTKA (četrtak, 26. 8. ob 11. uri v atriju gradu).

Lutkovna delavnica s Slavkom Rakušo: USTVARJAMO Z LESOM (petek, 27. 8. ob 11. uri v atriju gradu).

Lutkovna delavnica s kamniskimi lutkami (sobota, 28. 8. ob 11. uri v atriju gradu).

Lutkovna delavnica in Majo Solce: LUTKE IZ PAPIRJA (nedelja, 29. 8. ob 11. uri v atriju gradu).

Vse predstave, ki bodo v atriju mariborskega gradu, Grajska ulica 2, se v primeru dežja izvajajo v dvorani Lutkovnega gledališča Maribor, Rotovski trg 2 in Minoritski cerkvi na Vojašniškem trgu.

Iz cikla Vrata, 1992/1993, les/zgan, barvan, 80 x 75 x 9 cm

V Likovnem salonu Celje je do 25. julija na ogled razstava lesenih skulptur Dragice Čadež.

Kljub temu, da vemo, kako močno je Čadeževa prevzela skrivnostna veličina staroegipčanskih spomenikov in morda še bolj nevama ožina klisure, ki vodi v Petro, podobno, kot jo je pred leti pretresel pogled na bitja, ki jih je v Pompejih zajela ognjena smrt, se ne moremo zadovoljiti s poenostavljenim sklepanjem o direktnem prenosu brez tesnejše zveze z dosedanjim kiparskim delom. Poznavanje razvoja kiparske ustvarjalnosti Dragice Čadež nam potrdi, da je bila v njenem delu vselej prisotna ekspresivna razsežnost, razpeta med individualnim in arhetipskim. Grobo obdelan les, včasih zgan ali barvan, je kiparkino osnovno materialno izražilo. Z leti se je spremenil način obdelave lesene površine. Zaradi težke poškodbe roke uporablja Čadeževa danes le še motorno žago. Mehkejšo in oblejšo obdelavo z dletji so tako zamenjali ostri rezi, ki dinimizirajo leseno površino, kip pa spreminjajo v sršečo, agresivno klisuro. Osnovna, najbolj pogosta oblika Vrat je sestavljena iz dveh stranic - kril, ki ju kiparka spoji z vijaki. Tako nastanejo visoko se vzpenjajoči, gotso zašiljeni loki, portali s prekladami, obteženi s šilastimi, visečimi elementi ali pa ozke klisure, kjer se stranici zajedata druga v drugo in zmanjšujeta možnost prehoda. Kiparka variira osnovno formo vrat - klisure, tesnega prehoda ali grozečega vhoda z njihovo večjo ali manjšo členjenostjo, z večjo ali manjšo odprtostjo, ki sprejema vase zunanji prostor ali pa ga izriva, z bolj ali manj ostro površinsko obdelavo ter bolj ali manj poudarjenimi barvnimi efekti.

Meta Gabršek-Prosenec

RAZNE PRIREDITVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

KRIZANKE

Bojan Adamič: SNEGULJICA, musical, ORKESTER SLOVENSKE POLICIJE (ponedeljek, 19. 7., torek, 20. 7., sobota, 24. 7. in nedelja 25. 7. ob 21. uri, premiera: 1800, 1200 SIT, ponovitve 1500, 1000 SIT).

NEW SWING QUARTET in ALENKA GODEC (sreda, 21. 7. ob 21. uri, 1000 SIT).

BILL YOUNG & DANCERS, sodobni ples (četrtak, 29. 7. ob 21. uri, 600 SIT).

BLED

Promenadni koncert Godbe na pihala Gorje bo danes, 4. 7. ob 17.30 v Zdraviliškem parku.

KAMNIK

Slovesnost ob 100-letnici prvega zasebnega muzeja v Sloveniji, zbirke JOSIPA NIKOLAJA SADNIKARJA. Program: odprte razstave slik NIKICE SADNIKAR-PLETERSKI, razstavo bo odprl Aleksander Bassin, slavnostni govor: akademik dr. EMILIJAN CEVC, glasbeni program:

DUO TUMMERS, STEFANIE KELLERMANN - oboa, JAN TUMMERS - klarinet, skupni ogled zbirke. V 19. stoletju se je v Evropi pojavila zbirateljska strast, ki je spodbudila pravo tekmovalstvo v zbiranju umetniških in starinskih predmetov. Razmah zbirateljstva je zajel tudi področje današnje Slovenije in eden prvih zbiralcev pri nas je bil prav J. N. Sadnikar. Po studiju veterine na Dunaju, se je najprej zaposlil pri deželni vladi, zatem v Radovljici, nakar je postal okrajni veterinar v Cmočju. Tam je skupaj s slikarjem Ferdom Veselom začel zbirati belokrajnske narodne noše, vezanine in drugo narodno blago. Leta 1889 se je preselil v Kamnik. V Kosirjevi hiši, kjer je stanoval, je vse sobe opremil z zbiranimi umetninami in starinami, leta 1893 pa zbirko v stanovanju-muzeju odprl tudi za javnost. (petek, 9. 7. ob 20. uri v Sadnikarjevi hiši, Kidričeva 33)

SEŽANA

KULTURNI CENTER SREČKA KOSOVELA

Nastop folklorne skupine FARN iz Azerbejdžana (danes, 4. 7. ob 21. uri v amfiteatru kulturnega centra).

predvajali film M. Acharda »La valse de Paris«. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave.

Do 31. decembra so na voljo vsako soboto ob 10.30 brezplačni vodeni obiski v Muzeju Revoltella.

GLASBA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

KRIZANKE

OTVORITEV 41. MEDNARODNEGA POLETNEGA FESTIVALA: SIMFONICNI ORKESTER RTL LUKSEMBURG, dirigent: Leopold Hager (sobota, 17. 7. ob 21. uri, 1800 SIT).

POSTOJNA

IMMENSUM AD ANTRUM ADITUS

CIKLUS KLAVIRSKIH RECITALOV SLOVENSKE PIANISTI: Koncert ACTIA BERTONCLJA, program: Beethoven, Chopin, Srebotnjak, Debussy. (četrtak, 8. 7. ob 20.30).

Ací Bertonec je že 35 let prisoten v našem glasbeno poustvarjalnem prostoru. Deluje kot solist, član različnih komornih skupin in kot spremljevalec odličnih domačin in tujih instrumentalistov. Koncertna pot ga je vodila po Evropi, ZDA in Izraelu. Za svoje uspehe je prejel Zupanciovo nagrado, Nagrado Presemovega sklada, nagrado Društva slovenskih skladateljev, gramofonska plošča, ki

jo je posnel skupaj z violončelistom Heinrichom Schiffom pa je bila nagrajena z Grand Prix du Disque - Edison.

PORTOROŽ

AVDITORIJ

PIRANSKI GLASBENI VEČERI 1993: OBALNI KOMORNI ORKESTER, dirigent: Borut Logar, solisti: Peter Filipčić - violončelo, Tanja Petrež - oboa, Sidorija Lehar - violina, program: Sorkočević, Vivaldi, Marcella, Bach, Tartini (petek, 9. 7. ob 21. uri, Krizni hodnik Piran).

IRENA GRAFENAUER - flavta, ELIOT FISK - kitara; program: Haendel, Scarlatti, Bach, Haydn, Giuliani, Rodrigo, Piazzola (petek, 16. 7. ob 21. uri v Kriznem hodniku Piran).

TRZIC

STEFAN KORDIES, Nemčija, program: F. M. Bartholdy, O. Lindberg, J. Brahms, (sobota, 10. 7. ob 18.30 v farni cerkvi v Trzicu).

MATJAZ MEGLIČ, program: J. S. Bach, J. Pachelbel (sobota, 17. 7. ob 18.30 v farni cerkvi v Trzicu).

ground v katerem nastopata Lou Reed in John Cale.

Predprodaja vstopnic je v teku v Pasazi Protti.

GORICA

STEVRJAN

SKPD F.B. Sedej organizirata Festival domače glasbe »Stevarjan 93«, ki bo se danes, 4. julija, ob 17.30 pod borovci v Stevarjanu, na katerem bo nastopilo 34 ansamblov iz cele Slovenije.

GRADEZ

AVDITORIJ BLAGO MARIN

Jutri, 5. t.m., ob 21.30 - »Chitarré d'estate« - Koncert dua Feribregant.

RAZSTAVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

Razstava SLOVENSKE MITI IN LEGENDE je ciklus skulptur in risb, ki jih je STOJAN BATIČ ustvaril v preteklem letu. Zamisli za trindvajset predstavljenih junakov je crpal iz zakladnice slovenskih mitov in legend. Razstava bo na ogled do 18. julija. Dokumentarna razstava 40 LET GRAFIČNEGA BIENALA LJUBLJANA (Mala galerija, do 18. julija).

CEKINOV GRAD

Ponovno odprte razstave slik KLEMENČICA: POPOTNA FOTOGRAFIJA (do konca avgusta).

MESTNA GALERIJA

Do 11. 7. je na ogled je mednarodna grafična razstava Konstruktivistične in kinetične tendence v grafiki. Z mapami in grafičnimi listi se predstavljajo znani evropski umetniki: ALBERS, ARP, BILL, HERBIN, KELLER, LE PARC, LOHSE, MUNARI, PICELI, PIENE, SEUPHOR, MONDRIAN, SOTO, VASARELY in drugi.

GALERIJA ZDSLU, Komenskega 8

Razstava grafik BOGE DIMOVSKI. Ciklus iz obdobja 1991-92 v tehnikah globokega tiska - jedkanica, akvatinta, suha iga (do 14. 7.).

MODERNA GALERIJA

Razstava 20. MEDNARODNI GRAFIČNI BIENALE.

KULTURNI DOM SPANSKI BORCI, Zaloska 61

Razstava kiparja IVA GOISNIKERJA - OBLIKOVANJE SOLNICE. Avtor se predstavlja s 50 posodicami za sol iz li-povega lesa.

Razstava 1. EXTÉMPORE - ZAJČKA DOBRAVA v Jelovskem likovnem salonu. Razstavljali bodo: Irena Spedl, Dare Birs, Lucijan Bratus, Otonir Frelj, Gustav Gnamuš, Marjan Gumilar, Ignanc Kofol in Tadej Pogačar.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6

Razstava slik, unikatnega stekla in nakita UMETNIKOV IZ UKRAJINE bo na ogled do 3. septembra.

GALERIJA KOMPAS

Do septembra prodaja razstava slik TRI PODOBE SLOVENSKE DEZELE, slikarjev Zvest Apollonija, Crta Frelha in Jožeta Marinka.

BEZIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

Razstava slik FRANCETA GRUDNA.

GALERIJA LALA, Zidovska 5

Razstava slik trzaskoga slikarja in grafika ALDA FAMAJA

GALERIJA LEK

Do 18. julija je na ogled razstava POLDRAGI KAMNI Duške in Andreja HOVNKA.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65

Razstava bosanske akademske slikarke JASMIN KODZAGA.

GALERIJA SKUC, Stari trg 21

V galeriji si lahko ogledate skupinsko razstavo de-figure. Na njej bodo zbrana dela desetih avtorjev različnih generacij, ki jim je skupno razmišljanje o prisotnosti/odsotnosti figure v polju umetniškega diskurza.

GALERIJA TIVOLI

Razstava nagajencev 19. mednarodnega grafičnega bienala (DAVID SALLE, JANEZ BERNIK, A.R. PENOK, DIMČENIKOLOV).

GALERIJA GEMA, Gomji trg 24

Razstava ARHITEKTURNE RISBE - DEKORATIVNI ELEMENTI iz arhiva Studia Jannone, Milano, do 8. julija.

GALERIJA POLJE, Studenec 48

Razstava ASEMBLAŽI FANTASTIČNIH ZIVALI ANE

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

TK GALERIJA

Na ogled je razstava lesorezov umetnikov, ki so bila realizirana na Mednarodni soli za grafiko v Benetkah v letu 1992-93 in na seminarjih, ki jih je vodil Franco Vecchiet.

TKB - AGENCIJA MITNICA

V razstavnih prostorih razstavlja od danes dalje svoja najnovejša matenčna dela Deziderij Svava.

GALERIJA CARTESIUS

Na ogled je razstava slikarke Marie Terese De Zorzi.

ART GALLERY

Do 20. julija je na ogled je razstava ArtEstate '93 - 1. Dezelna razstava slikarstva, skulpture in grafike. Razstavljali bodo Franca Batich, Luciana Costa, Bogomila Doljak, Mina Germek, Flavio Girolomini, Barbara Ius, Adriano Janecic, Flavio Riz, Rossdear, Lusa Sguazzi, Diego Valentiniuzzi.

GALERIJA BASSANESE

Na ogled razstava Michaela Goldberga. Urnik: vsak delavnik ob 17.00 do 20.00.

ART LIGHT HALL

Do 27. julija bo razstavljala svoja dela Erna Ferjancić Fric.

MUZEJ ŽIDOVSKÉ SKUPNOSTI CARLO IN VERA WAGNER

Na ogled je razstava Strebine in sakralne opreme židovske liturgije. Urnik: ob nedeljah od 17. do 20. ure, ob torkih od 16. do 18. ure, ob četrtkih od 10. do 13. ure.

GALERIJA MALCANTON

Na ogled je razstava slikarke Olivie Siauss.

TURISTICNA USTANOVA

(Ul. S. Nicolò 20) Od ponedeljka, 5. do 22. t. m. bo na ogled razstava slikarke Annamaria Asselti Frausin.

MUZEJ REVOLTELLA

Na ogled je stalna razstava »Da Canova a Burri«. V organizaciji Trzasko letovisarske ustanove se vsako soboto

SPILIGOJ.

GALERIJA VODNIKOVA DOMACI

SO POROČENI RES BOLJ ZDRAVI?

Neurejeni samci korakajo v stres

Kdor je odgovoren za drugega, je menda trdnejši

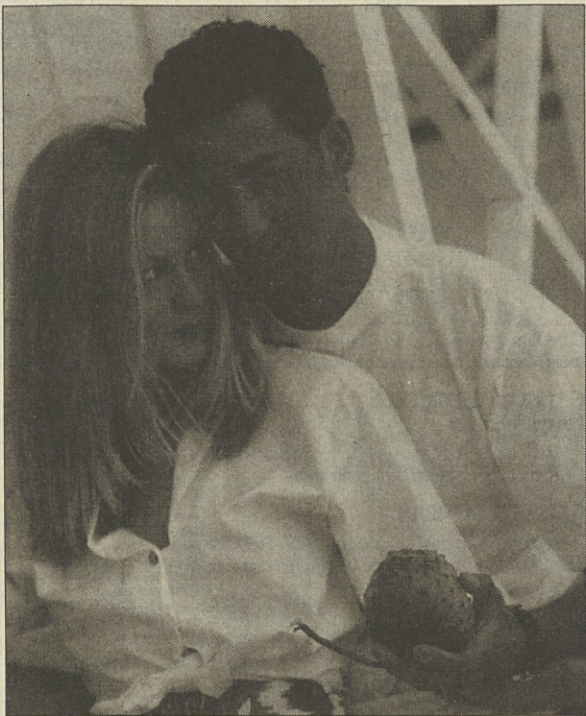
Tole drži: samski več kadijo in pijejo in imajo pogostejše krize. Kdor je odgovoren tudi za drugega, je trdnejši.

Popolnoma narobe stresa strup sovražnik zakonskega stanu Avgust Strindberg: »V vsakem zakonu pride čas, ko partner partnerju zavida njegovo zmoglost, da ne slisi, cesar noče slišati.« Prav tako se moti Hans Habe s svojim boječim humorjem: »Zakon je ustanova za lažje prenašanje težav, ki jih ne bi bilo, če ne bi bili poročeni.«

V resnici je precej drugače: poročenim gre veliko bolje kot onim, ki samotno korakajo skozi življenje. »For longer life take a wife,« pravi angleški pregovor, ki v prostem prevodu pomeni: »Poročeni živijo dlje.« Do taksnega sklepa so prišli tudi socialni strokovnjaki na univerzi v San Franciscu. Ugotovili so, da poročeni moski živijo dlje, bolje, zadovoljnejše in bolj zdravo kot tisti brez skrbnih in zvestih družic. Tudi drugod po svetu ni bistveno drugače kot v Ameriki.

Socialni strokovnjak Bernard Badura pravi: »Socialni stiki razvijajo zdrave odnose in partnerstvo igra pri tem osrednjo vlogo.« Zakonska zveza, ki temelji na razumevanju, pomaga partnerjema prebroditi krizne case, stresne in konfliktno situ-

acije. Profesor Badura je to preizkusil s tisoč pacienti, ki so doživeli srčni infarkt. Na tej studiji je delal pet let in ugotovil: poročeni hitreje ozdravijo. Telesno in duševno jim gre bolje kot bolnikom brez partnerjev. Kajti

Je najin zakon res izjemno dober?

nenehna skrb, pogovori in opora v vseh pogledih pomagajo bolniku, da pripeva k ozdravitvi tudi z lastno voljo. Pokazalo se je, da poročeni veliko bolje napredujejo tudi pri raznih terapijah.

Kdor nima partnerjeve-

ga sodelovanja, je bolj nagnjen k depresijam, zato je tudi zdravljenje počasnejše. Profesor Badura pravi: »V Ameriki imajo veliko studij o tem, da zakonska skupnost zdravilno vpliva na partnerja. To se izkaže zlasti v hudih

ga sodelovanja, je bolj nagnjen k depresijam, zato je tudi zdravljenje počasnejše. Profesor Badura pravi: »V Ameriki imajo veliko studij o tem, da zakonska skupnost zdravilno vpliva na partnerja. To se izkaže zlasti v hudih

ga sodelovanja, je bolj nagnjen k depresijam, zato je tudi zdravljenje počasnejše. Profesor Badura pravi: »V Ameriki imajo veliko studij o tem, da zakonska skupnost zdravilno vpliva na partnerja. To se izkaže zlasti v hudih

ga sodelovanja, je bolj nagnjen k depresijam, zato je tudi zdravljenje počasnejše. Profesor Badura pravi: »V Ameriki imajo veliko studij o tem, da zakonska skupnost zdravilno vpliva na partnerja. To se izkaže zlasti v hudih

no sili k preudarnemu ravnanju in življenjski modrosti. Samski pa zvečine živijo neurejeno življenje. Redki skrbijo za pravilno in redno prehrano, pa tudi kadijo in pijejo več. Pravijo namrec: »Nihče ne nadzoruje, kaj pognem. Nihče ne gleda na uro, kdaj prihajam domov.« Bernard Badura dodaja: »To je najboljša pot do stresa in bolezni.«

Zdravo in dobro počutje je tudi prava osnova za mirno zadovoljstvo partnerjev. Poročeni vseh starosti so s svojim življenjem in tudi z zdravjem večinoma na boljšem kot samski, ločeni ali ovdoveli ljudje. To potrjujejo številke in socialne raziskave iz leta 1992: v razpredelnici vrednosti od 0 do 10 so poročeni vprašanci svoje dobro počutje označili z 8, 96 odstotkov vprašanih je izjavilo, da se v zakonu počutijo zadovoljne, kar polovica pa je svoj zakon označila kot izjemno dober. Profesor Erich H. Witte, strokovnjak za zakonsko zvezo in psiholog s hamburske univerze, pravi: »Pari so bolj zdravi, ker se medsebojno stabilizirajo in drug drugemu nudijo varnost. Kaksna težka kriza - na primer brezposelnost - bo zakon sicer prizadela, vendar bosta zakonca z medsebojno pomočjo nekako izplavala iz težav.«

(B. N.)

KRISTALOTERAPIJA

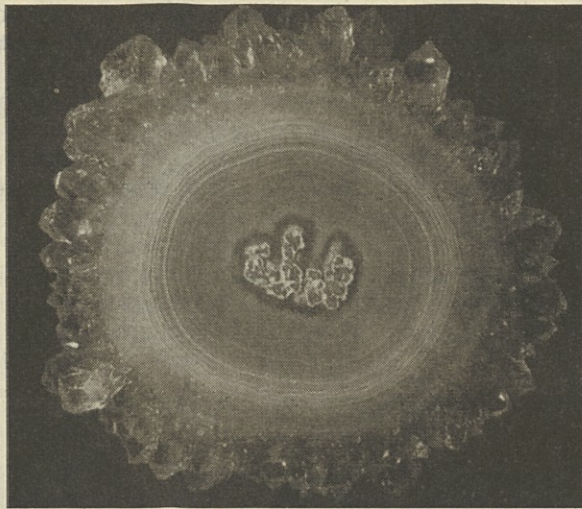
Čista popolnost

Poglobitev v skrivnost kristalov prinaša zaznavanje pretanjenega zvoka in impulza - Za pristop je pomembno »notranje bitje«

MARIJKA JERSEK

Kristali izžarevajo posebno energijo svojega skrivnostnega notranjega življenja, sijejo, vibrirajo, rastejo in hrepenijo po povezavi z ljudmi na neki posebni ravni. Človek in kristal se lahko medsebojno povežeta na energetski ravni s tankimi subtilnimi nitmi, ta povezava pa se lahko pokaze tudi drugače.

repevka Nataša pregleda pacientovo avro in se z njim izprno pogovori o njegovih težavah, se meditativno in telepatično poveže z izbranim kristalom, ga »programira« oziroma vibracijsko uskladi s človekom, ki mu je namenjen. V kristalu ucvrti zdravilno kodo, vzorec, ki pomaga vzpostaviti ravnovesje in harmonijo v človeku. Kristal, ki je namenjen posamezniku, je povezan z njegovim najglobljim bistvom in s človekom kot kompleksno celoto. Preprija se z njegovo specifično vi-

Je morda lepota ačata povezana z vašim energetskim centrom?

bracijo in skupaj zaresonirata v posebni harmoniji. Med njima se vzpostavi subtilen medsebojni odnos. Kristal je čist in popoln prevodnik energetskega toka, ki se vanj vtisne. Če se človek dovolj poglobi v bistvo kristala, lahko zazna pretanjen zvok in impulz, ki ga prevaja. V prihodnosti bo človek čedalje bolj povezan s kristali in s celotnim mineralnim svetom. Magnetično ga bo pritegnila njihova lepota in čistost, jasnost in osupljiva popolnost. To so lastnosti, ki jih sami nimamo, kristali pa jih nezno prebujajo v nas.

Kristaloterapija se prične z globoko umiritvijo človeka, ki postopno sprošča svoje fizično, čustveno in mentalno telo. Potem terapevka uporabi primerne kristale, ki jih v specifičnih konfiguracijah razpostavi okrog pacienta. Pri tem oblikuje določeno lik, ki bo najbolj učinkovit pri procesu zdravljenja. Terapevka se poveže z naravnimi energetskimi središči našega planeta in invocirane tokove Zemljinega zdravilnega polja aktivno vključi v zdravljenje. Človek občuti pretok energij v avri kot toploto ali hlad, globoko sproščenost, olajšanje, mra-

vljince v telesu (gomazanje energij), zazna čistost ali jasnost, pač odvisno od vsakega posameznika in od njegove senzitivnosti.

Pomembno je, da se v njegovi celotni osebnosti vzpostavi porušeno ravnovesje v svoji avri. V proces zdravljenja mora vstopiti t.i. človekovo notranje bitje, ki ga usmerja in vodi v življenju, če mu je le pripravljen pozorno prisluhniti. Kristal stimulira proces človekove-

Ali pa tiči skrivnost v špinelu...

DROBIR

Milijonske žrtve pljučnice in driske

ZENEVA - Zaradi pljučnice in driske na svetu vsako leto umre 7, 5 milijona otrok. Po podatkih svetovne zdravstvene organizacije na leto dobi diarejo kar 1, 3 milijarde otrok, starih manj kot pet let, 40 milijonov pa jih oboli za pljučnico. Največja težava v boju s tema dvema boleznima je denar. Čeprav stane učinkovito zdravilo proti driski manj kot 20 centov, antibiotiki proti pljučnici pa manj kot en ameriški dolar, so številni aktivisti SZO skorajda nemočni. (AFP)

Prvi zasebni zdravstveni zavod pri nas

LJUBLJANA - Zdravstveni zavod Zdravje je prvi tovrstni zavod pri nas. Njegov osnovni cilj je uvajanje sodobnih strokovnih in organizacijskih metod v vsakodnevno prakso ter opravljanje zdravstvenih storitev, kot ga poznajo v razvitih evropskih državah. Sodeluje zlasti z gospodarstvom, posebno skrb pa namenja poklicnim voznikom in seveda varstvu družine ter posameznika. Njim je namenjena možnost osebnega in družinskega zdravnika, ki vključuje tudi možnost zdravljenja na domu. Zavod ima dvanajst ambulant, in sicer za splošno medicino, zobozdravstvo, gastroenterologijo, urologijo, dermatologijo, okulistiko, ginekologijo, otorinolaringologijo, pulmologijo, psihiatrijo, za bolezni dojk in pediatrijo. S preventivno in kurativno si prizadevajo za zgodnje odkrivanje obolenj srca in ožilja, malignih in rakastih tvorbo ter za preventivno pred poškodbami, kar so tudi glavni vzroki umrljivosti v Sloveniji. (KaN)

Uspešna ločitev siamskih dvojčkov

SANTIAGO - Cilski zdravniški ekipi, ki je stela 50 oseb in sta jo vodila dr. Ramon Gonzales in dr. Oscar Gomez, je uspelo ločiti siamska dvojčka, stara devet mesecev. Povezana sta bila v predelu vratu in trebuha. Kirurška operacija je trajala deset ur, kar je manj, kot je bilo predvideno, in brez zapletov. Poseg je potekal v dveh stopnjah - najprej so dvojčka ločili, potem pa vsakega posebej usposobili za samostojno življenje. Marcelo Antonio in Jose Patricio, ki sta bila rojena 2. oktobra lani s carskim rezom in sta tehtala dvanajst kilogramov, zdaj spita v ločenih posteljah na oddelku za intenzivno nego. (AFP)

Nacionalni kongres prostitutk

QUITO - Petdeset prostitutk, ki so prisle iz 27 ekvadorskih mest, se je zbralo v turističnem San Luisu na svojem kongresu. Na »nacionalnem kongresu spolnih delavk«, kot se je glasil uradni naziv, so se zavzele za svoje pravice. Ekvadorske prostitutke hočejo legalno priznanje svoje dejavnosti, socialno zavarovanje in vrtnice, ki bi poskrbeli za njihove otroke, kadar bi matere delale. Zatevale so tudi zascitna sredstva, ki bi jih učinkovito zavarovala pred aidsom. (AFP)

Romi pravijo: nikoli več tja, kjer divja vojna

DACHAU - Več sto Romov se je nastanilo v neposredni bližini nekdaneja koncentracijskega taborišča Dachau pri Münchnu, kjer je med v plamenih krematorijev izginilo več kot 200 tisoč njihovih prednikov. Upajo, da bodo tako dobili dovoljenja za bivanje oziroma politično zatocisce v Nemčiji. Ze sredi maja se približno 40 Romov, ki jim je grozil neposredni izgon, zaprosilo protestantsko cerkev, ki je v nekdanjem koncentracijskem taborišču, za zaščito. Postopoma se jim je pridružilo še 300 drugih Romov, ki so zahtevali pravico do bivanja v tej državi v imenu celotne romske skupnosti. Med sto tisoč Romi, kolikor jih je trenutno v Nemčiji, 40 do 50 tisoč grozi izgon, ker nimajo nemškega državljanstva oziroma so brez dovoljenja za bivanje. »Vsak dan nas obišče do 7000 obiskovalcev, ki so naša moč,« je izjavil predsednik Zveze južnonemških Romov Jasar Demirov. Večina Romov prihaja iz nekdaneje Jugoslavije. Nemčija jim je po dve - oziroma triletnem bivanju zavrnila prošnje za politično zatocisce. Njihovo dejanje je izraz trdne odločenosti, da se ne bodo vrnili tja, kjer divja vojna. (AFP)

IMEJMO SE RADI

Spanje za zdravje

Slisi se staromodno, a vendar drži: dober spanec je zdravilo in ena tistih stvari, ki nič ne stanejo, a zelo pomagajo. Večina ljudi potrebuje pet do sedem ur spanja. Če pa spite manj, si delate slabo uslugo. Tako možgani kot telo so vaši »služabniki«, ki se morajo odpociti. Kajti, ko ste spociti, vam male sive celice delujejo brezhibno.

Zanje spanje pomeni rahlo »zamorjenost« in polnjenje baterij. Toda ob tem ne gre pozabiti, da ne smemo v posteljo s polnim želodcem. Pred spanjem se je dobro naužiti malo zraka in k temu sodi še staro pravilo: po 18. uri pozabite, da sta na svetu ka-

va in čaj, in ce se le da, si zapomnite, da tudi kaditi ni prevec zdravo. O tem, da dober spanec in prijetne sanje pokazuje svoj ucinek na lepi kozi in dobrem razpolozenju, sploh ne kaze izgubljati besed.

Tudi voda ima svoj ucinek. Sicer je hladna bolj zdrava, a vendarle si pred spanjem raje privoščite toplo kopel: topla voda namrec prav tako pripomore k prijetni utrujenosti. Spalnica naj bo po možnosti hladna in dobro prezracena. Strokovnjaki pa pravijo, da so vse to le predpogoji, kajti, kot zatrjujejo, z medicinskega vidika je najboljši »vodica« v prijeten seks. (KaN)

Jeza v mladosti zelo škoduje

Mladostna jeza je ena od »predpogojev« za bolezn srca kasneje v življenju. To so ugotovili na britanskem Nacionalnem inštitutu za zdravje. Raziskava je zajela pet tisoč študentov, starejših od 20 let. In tako dognana statistika pravi: Tisti pa, ki jih jeza privede do sovražnosti so tudi bolj nagnjeni h kajenju, pitju in prekomerni jedaci. Za premagovanje notranjega temperamenta zato poklicani svetujejo zatekanje k stari dobri resnici: preden vzkopis, prestej do deset - in zivel bos dlje in bolj zdravo. (KaN)

PISMO IZ VOJSKE / TEREN

Za vojake ni počitka - to ve tudi narava

Kranjska klobasa in priprave na solzilec

MARTIN MURN

res stali tako, kot naj bi vojaški sotor stal, vendar so bile izrabljene vse glasilke, vsak vojak prekel vsaj sedemkrat in po zabijanju klinov v vsem taboru ne bi nasli zdravega vojskega palca.

Ze prvi dan je bil na sporedu met bojne rocne bombe in sodec po stevilu opozoril naših poveljnikov, bi človek mislil, da nam ne zaupajo; ker pa z njimi delimo skrb, ze pet mesecev, smo vedeli, da je to cisto res. Ko sem prišel na vrsto tudi jaz, se ni bilo smrtnih zrtev, tako, da sem stopil v zaklon z optimizmom, kar pa ne bi mogel reci za poveljnika cete. Ker pozna moje sposobnosti ze nekaj casa, sem lepo videl, da bi bombo najraje vrgel on, cetudi v svoj zep, le da mi je ne bi dal v roke. Ko sem mu jo srečno izpulil iz stisnjene pesti, sem moral le se potegniti varovalko in hudica zagnati cimdalj stran - bombo namrec. To mi je tudi uspelo, ceprav mi se zdaj ni cisto jasno, kako, in ko sem stopil iz

jarka, sem se končno znebil svojega »gusterškega repa«, kar ni mala stvar.

Za vojake ni počitka, kar prav gotovo ve tudi narava, saj smo imeli ponoči neverjetno nevihto, ki ji ni manjkalo grmenja. Po načelu: podnevi pokate vi, ponoči bom pa jaz, smo teh neviht imeli kar nekaj.

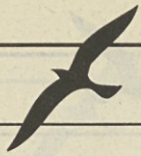
Naslednji dan je bilo na sporedu streljanje s topom, kar je otročje lahka stvar, ce gledas skozi pravo namerilno napravo. Ker jaz nisem imel niti najmanjših možnosti, da bi mi to tudi uspelo, imam na vesti prav soliden star hrast in le neverjetni potrepeljivosti svojega poveljnika voda se imam zahvaliti, da nima on mene na vesti.

Po prihodu v tabor smo bili ze izkušeni skavti in ker sem bil nevihte ze vajen, sem pričakoval lep krepcilen spanec. Na žalost obstaja v vojaškem taboru rec, ki se ji pravi straža in ce združimo besedi vojak in straža, dobimo vaso malenkost, ki se stiska pod drevo, ker misli, da bo zaradi tega kaj manj mokra.

Prislo je novo jutro, meni pa spet diši moj barcaff. Od tega stavka je seveda resnica le prvi del stavka, ampak, tudi vroc čaj me je popravil za sto odstotkov, in ce k temu dodamo se kadece se kranjsko klobaso, ki ji ne manjka prav nič razen gorčice, veste, da sem bil pripravljen na novo preizkusnjo, ki se ji pravi solzilec.

Prihodnjic vam bom povedal do konca.

TENIS / V FINALU JI JE JANA NOVOTNA DOBESEDNO PODARILA ZMAGO

Steffi Graf že petič prva v Wimbledonu

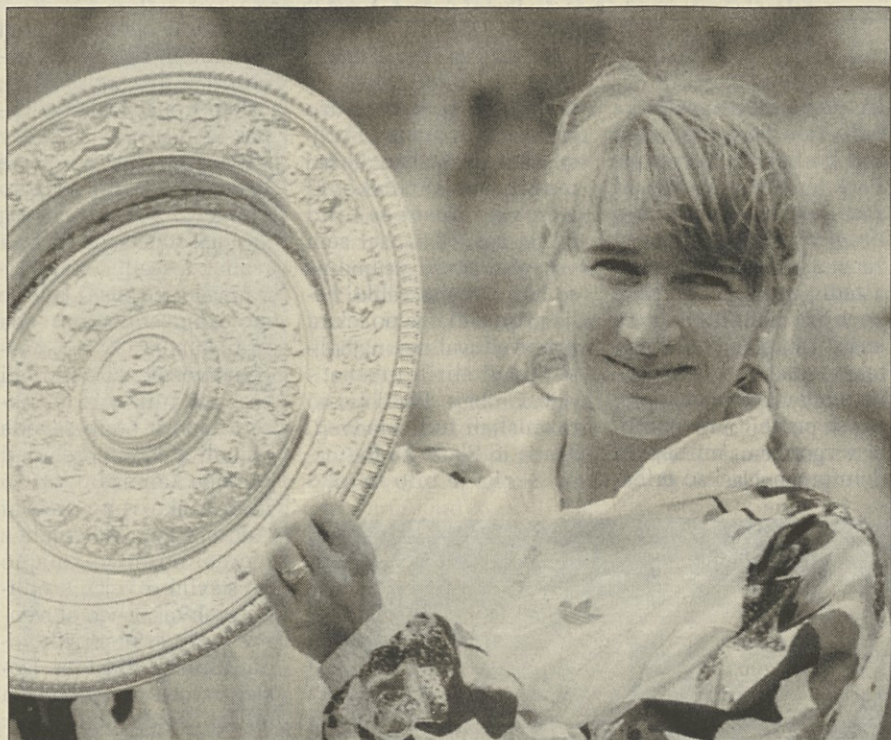
WIMBLEDON - Steffi Graf je v šestih letih osvojila že svoj peti naslov v Wimbledonu, le malo pa je manjkalo, da bi lovorka ob stoti obletnici ženskega turnirja na »sveti travi«
pripadla Jani Novotni. Nemka je zmagala s 7:6, 1:6 in 6:4, potem ko je v odločilnem nizu že zaostajala z 1:4. Čehinja, ki ni mogla skriti razočaranja ob nesrečnem porazu in se je na podelitvi lovorik vsa objokana naslonila na rame Vojvodinje Kentske, bi namreč lahko izdala knjigo zamujenih priložnosti.

Grafova je po podaljšanji igri dobila prvi niz v 68 minutah. Osmo nosilka in deveta igralka na lestvici WTA Novotna, ki se je z uvrstitvijo v finale povzpela na sesto mesto, je začela napadalno. S pogostimi izleti na mrežo ter natančnimi voleji in lobi je velikokrat ukanila Nemko. Čehinja je povedla z 2:0, nakar se je Grafova prebudila in z dobrimi servisi in voleji vzpostavila ravnotežje na igrišču in presla v vodstvo s 3:2. Sesta igra je pripadla Novotni, sedma in osma pa nato Grafovi. Čehinji je v deveti igri uspel break, Grafovo pa sta dodobra zmedli dve sumljivi odločitvi sodnikov. Do konca niza sta igralki dobili igre na svoj servis, v podaljšanji pa je bila boljša Grafova z 8:6.

Po izgubljenem nizu je Čehinja zaigrala kot prerojena. Povedla je s 5:0 in servirala za zmago v drugem nizu. Grafova ji je resda odvzela servis, vendar je v

Jana Novotna na nagajevanju ni mogla skriti solz, Steffi Graf pa ne vesolja po novi zmagi v Wimbledonu (AP)

picilih 25 minutah niz gladko izgubila z 1:6, priborila pa si je servis v uvodni igri tretjega niza.

Nemka je prvič dobila prvo igro na svoj servis brez izgubljene točke, kar je v naslednji igri uspelo tudi Novotni. V tretji igri je Grafova poslala odločilno žogo v mrežo in igro izgubila, Čehinja pa je povedla s 3:1 in 4:1. V vesti igri je po nekaj uspešnih potezih imela možnost za vodstvo s kar 5:1, vendar je naredila dvojno napako pri servisu, kar ji je povsem pobralo koncentracijo. Grafova je

pri tem pokazala svojo izkušenost in dobila kar pet iger zapored in v njunih medsebojnih dvobojih sedaj vodi s 17:3.

»Odločila sem se, da bom igrala tako kot v zadnjih dveh dvobojih, toda sedaj sem zalostna, da mi udarci niso uspevali tako dobro,«
je po drugem nastopu in drugem porazu v finalu turnirja za Grand Slam dejala Jana Novotna. Poraz igralke iz Bma gre v veliki meri pripisati pomanjkanju izkušenj z velikih dvbojev, saj je Steffi Graf doslej že dvajsetkrat

igrala v finalu in osvojila 13 turnirjev.

»Pri 1:4 sem mislila, da je konec. Glede na mojo in njeno igro res nisem imela dobrih občutkov. V prvem trenutku po zmagi sem bila zelo srečna, toda ko sem jo videla, sem natančno vedela, kakšne misli so jo presinile. Tudi sama sem bila nekajkrat v tem položaju in v tem trenutku sem se res počutila slabo. Nikoli ne morem reči, da ti je nekdo podaril zmago. Novotna je zgrešila nekaj žog, toda zmeraj je treba igrati do konca in to sem tudi stori-

la,«
je po zmagi povedala Steffi Graf.

Danes se bosta v ameriskem finalu za wimbledonski naslov pomerila prvi in tretji nosilec Pete Sampras in Jim Courier.

Grafova je za zmago prejela 240.000, Novotna pa 120.000 funtov.

Rezultati - finale: ženske - posamezno: Graf (Nem, 1) - Novotna (Čes, 8) 7:6 (8:6), 1:6, 6:4; moski - dvojice: Woodbridge / Woodforde (Avstralija, 1) - Connell (-Kan) / Galbraith (ZDA, 5) 7:5, 6:3, 7:6 (7:4).

MÜNCHEN - Hrvati so ves svoj bes zaradi neuspeha v polfinalni tekmi z Rusijo stresli nad Grki (najbrž tudi zaradi dokaj nespornega navijanja grških navijancev na tekmah Hrvatov) in jih v boju za bron povsem nadigrali. Končni izid 99:59 (46:33) je dovolj zgovoren, vendar pa bron prav gotovo ne predstavlja tistega, kar so si Hrvati pred prvenstvom želeli.

V tekmi za peto mesto je včeraj Španija brez težav premagala Estonijo s 119:80 (60:33) in si tako tudi priborila pravico do sodelovanja na svetovnem kosarkarskem prvenstvu julija prihodnjega leta v Kanadi. Stari kontinent bodo tako ob Špancih zastopali se današnja finalista, Nemčija in Rusija, ter oba polfinalista, Hrvaska in Grčija. Proti Estoniji je Španija vodila od vsega začetka in po visokem vodstvu po prvem delu (60:33) se je v drugem delu dobesedno sprehodila do visoke zmage. Pri Špancih sta največ košev dosegla San Epifanio in Villacampa, in sicer po 18, pri Estoncih pa je bil najbolj učinkovit Babenko s 25 kosi.

V današnjem finalu za evropsko kosarkarsko zlato se bosta pomerili reprezentanci Rusije in domače Nemčije. Če je uvrstitev Rusije v finale več kot za sluzena, pa so si Nemci »pomagali«
z običajnim

EP V KOŠARKI / DANES ZA ZLATO NEMČIJA IN RUSIJA

Hrvatom bron, Španiji 5. mesto

V finalni tekmi so Rusi nesporni favoriti

Nemec Harnisch med zagriženim bojem za žogo z Grkom Galakterosom (levo) in Christodolouom (AP)

zakonom, ki že nekaj časa velja za organizatorje prvenstva. Na zadnjih starih prvenstvih je namreč domačin vedno igral v velikem finalu in Nemcem se zdaj celo ponuja priložnost, da sežejo po prvem mestu, čeprav njihova kvaliteta prav gotovo ni vredna evropskega zlata.

Nemčija je doslej s svojo igro nedvomno razočarala, toda v polfinalu proti Grkom je bila dovolj ze nekoliko boljša igra kot na prejšnjih tekmah, da so strli odpor nasprotnika,

pri katerem je bil Christodoulou povsem osamljen v svojih prizadevanjih. Če k temu dodamo, da sta v nekaterih precej važnih trenutkih tudi sodnika odpisala tako, kot je v tistem trenutku bolj odgovarjalo Nemčiji, potem uvrstitev domačinov v veliki finale ne predstavlja več takega presenečenja.

Kljub vsemu pa so danes Rusi nesporni favoriti. Doslej so pokazali nedvomno največ, z zmago nad favorizirano Hrvaško pa so dokazali, da so v tem tre-

nutku najbrz najboljša evropska ekipa. Proti Hrvatom so imeli skoraj ves čas igro povsem v svojih rokah. V svojih vrstah imajo nedvomno več kvalitativnih igralcev kot Nemci in zato bi bil vsak drug rezultat od njihove zmage še eno presenečenje na tem prvenstvu, ki s presenečenji prav gotovo ni varčevalo.

Dogajanjem na evropskem prvenstvu na rob lahko zapisemo, da po Toniju Kukocu tudi Dino Radja odhaja preko Atlantika. V naslednji sezoni bo igral pri Boston Celtics. Za prvo sezono naj bi dobil 1, 5 milijona dolarjev, v pogodbi pa naj bi imel tudi zagotovljeno 30-odstotno povišanje tega zneska za vsako naslednjo sezono. »V Italiji sem človeško dozorel, zdaj pa bi se rad dokazal tudi v domovini kosarke. Zame bo tudi zanimiva primerjava z mojimi nekdanjimi soigralci, ki so se že poizkusili med profesionalci. Nekateri od njih so se zaustavili takoj, Dražen Petrović pa je postal velika zvezda. Sam zase ne vem, koliko bom dosegel, toda zame je bil to zadnji vlak, da zaigram z najboljšimi kosarkarji na svetu,«
je povedal Dino Radja, potem ko je potrdil vesti, o odhodu v Boston.

DANASNJI SPORED

18.00: za 7. mesto: Francija - BiH; 21.00: finale za 1. mesto: Rusija - Nemčija.

FORMULA ENA / DANES VN FRANCIJE

Hill prvič odščipnil Prostu 1. štartno mesto

Očitna premoč Renaultovih motorjev

Alain Prost tokrat prvič ob najboljši startni položaj (AP)

MAGNY COURS - Damon Hill bo danes na Veliki nagradi Francije prvič startal z najboljšega startnega mesta. Anglež je tudi na zadnjem treningu prehitel Alaina Prosta in mu na osmi dirki v letošnji sezoni prvič odščipnil »pole position«. Prost, ki bo v 13. nastopu na domačih tleh naskočeval že sesto zmago, je bil sprva najhitrejši na treningu in z 1:14.755 popravil Hillov čas s prvega treninga, vendar ga je Hill pozneje prehitel. Francoz je storil vse, da bi se vendarle dokopal do prvega mesta. Nato je se trikrat izboljšal svoj čas, vendar je tudi s svojim najboljšim dosežkom 1:14.524 zaostal za mostvenim kolegom in se je moral zadovoljiti z drugim mestom.

Presenetljivo dobra sta bila Ligierjeva voznika Martin Brundle in Mark Blundell, ki bosta startala

iz druge vrste, tako da so se med najboljšo četverico znašli kar trije Angleži. To pomeni, da je Renault znova požel uspeh, saj vsi tekmujejo z njegovimi motorji.

Brazilec Ayrton Senna je bil s svojim McLarnom peti in Francoz Jean Alesi s Ferrarijem sedmi.

V zadnjem poskusu, da bi se izboljšal svoj čas se je Hill zapletel v manjšo nesrečo z Michejelem Alboretom, k sreči pa Anglež ni poskodoval svojega Williamsa FW15C in nobeden izmed voznikov ni bil poskodoval.

Rahlo oblačno vreme in razmere na progi so bile naklonjene voznikom, tako da samo trem izmed 26 dirkačev ni uspelo izboljšati svojega rezultata s prvega treninga. Tudi tokrat sta prevladovala Williamsova voznika in nobeden izmed tekmecev se jima ni pribli-

žal. Hill je bil po treningu zelo sproščen in vesel ob prvem startnem položaju na svoji deseti dirki za Veliko nagrado: »Presenečen sem, kajti gneča na progi je bila velika. Vozil sem za De Cesarisom, v zadnjem krogu pa sem samo potegnil na ravlini in dosegel dober čas. Razmere so bile zelo dobre.«

Vozniki bodo na 4250 metrov dolgi progi v Magny Coursu morali prevoziti 72 krogov.

Rezultati treninga: 1. Hill (VB, Williams) 1:14.382 (povprečna hitrost 205.695 km/h), 2. Prost (France) Williams 1:14.524, 3. Brundle (Britan) Ligier 1:16.169, 4. Blundell (Britan) Ligier 1:16.203, 5. Senna (Brazil) McLaren 1:16.264, 6. Alesi (France) Ferrari 1:16.662, 7. Schumacher (Germany) Benetton 1:16.720, 8. Barrichello (Brazil) Jordan 1:17.168, 9. Comas (France) Larrousse 1:17.170, 10. Alliot (Fra, Larrousse) 1:17.190, 11. Wendlinger (Av, Sauber) 1:17.315, 12. Patrese (Ita, Benetton) 1:17.362, 13. Suzuki (Jap, Footwork) 1:17.441, 14. Berger (Av, Ferrari) 1:17.456, 15. Warwick (VB, Footwork) 1:17.598, 16. Andretti (ZDA, McLaren) 1:17.659, 17. Zanardi (Ita, Lotus) 1:17.706, 18. Lehto (Fin, Sauber) 1:17.812, 19. Herbert (VB, Lotus) 1:17.862, 20. Boutsen (Bel, Jordan) 1:17.997, 21. Katayama (Jap, Tyrrell) 1:19.143, 22. Badoer (Ita, Lola) 1:19.493, 23. Fittipaldi (Bra, Minardi) 1:19.519, 24. Barbazza (Ita, Minardi) 1:19.691, 25. De Cesaris (-Ita, Tyrrell) 1:19.856; ni se uvrstil: 26. Alboreto (Ita, Lola) 1:20.130.

Doohan (honda) najhitrejši na treningu

Motociklistična VN Evrope

BARCELONA - Veselje pri Cagivi je bilo kratkotrajno. V drugem dnevu treninga za današnje motociklistično VN Evrope, 8. dirko za SP, American Doug Chandler v kraljevskem politrskem razredu ni ohranil petkovega prvega mesta in je zdrknil na peto, najboljši čas pa je dosegel Avstralec Doohan.

Za Italijane predstavlja vsekakor dobro tolažbo prva startna pozicija Biaggia v četrtlitrskem razredu, sesto italijanska na letošnjih dirkah za svetovno prvenstvo.

Rezultati treninga 125 ccm: 1. Cujimura (Jap) honda 1:56, 699; 2. Raudies (Nem) honda; 3. Waldmann (Nem) aprilja 1:57, 578; 4. Ueda (Jap) honda 1:57, 579; 5. Sajtoh (Jap) honda 1:57, 758.

250 ccm: 1. Biaggi (Ita) honda 1:50, 701; 2. harada (Jap) honda 1:50, 731; 3. Caprirossi (Ita) honda 1:50, 955; 4. Reggiani (Ita) aprilja 1:51, 052; 5. Ruggia (Fra) aprilja 1:51, 268.

500 ccm: 1. Doohan (Avs) honda 1:48, 947; 2. Schwantz (ZDA) suzuki 1:49, 206; 3. Rainey (ZDA) yamaha 1:49, 256; 4. Criville (Spa) honda 1:49, 574; 5. Chandler (ZDA) cagiva 1:49, 780; 6. Cadalora (Ita) yamaha 1:49, 845.

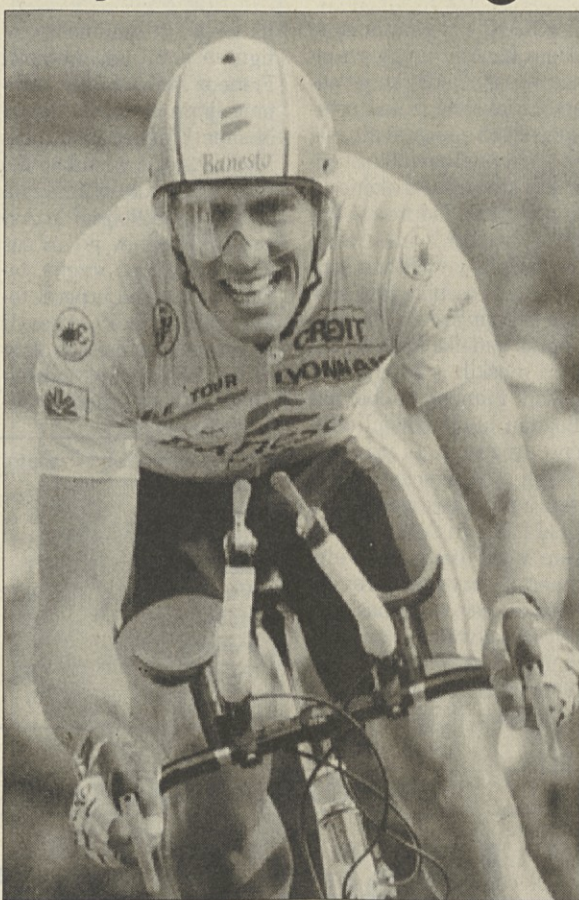
KOLESARSTVO / START TOUR DE FRANCE

Miguel Indurain že takoj na začetku oblekel rumeno majico vodilnega

LE PUY DU FOU - Miguel Indurain je na najboljši način začel 80. Tour de France. V prologu na kronometer v Le Puy du Fou (6, 8 km) je bil zutami in 12 sekundami najhitrejši pred Svičarjem Alexom Züllejem in Italijanom Giannijem Bugnom, ki sta zaostala 8 oziroma 11 sekund. Zülle je z drugim mestom in majhnim zaostankom dokazal, da je treba naj resno računati, veliko pričakovanje pa je vladalo tudi za nastop Gianija Bugna, ki je močno razočaral na Giru, včeraj pa je vozil zelo napadalno in odločno.

Kljub izvrstni voznji Zülleja in Bugna pa to ni bilo dovolj za zmago nad Indurainom, ki je s svojim klasičnim slogom dokazal svojo superiornost tudi na tako kratkem kronometru, kot je bil včerajšnji. Rumena majica je takoj na startu v rokah največjega favorita, vse to pa dokazuje, da zeli Spanec nadzorovati položaj ze od vsega začetka in mu bo zato zelo težko odvzeti majico vodilnega. Prva priloznost pa se bo njegovim tekmeceom ponudila ze danes, ko bodo na sporedu prva etapa od Lucona do Les Sables d'Olonne, ki bo dolga 215 kilometrov. Letošnji Tour se bo končal 25. julija z 20. etapom od Viry/Chatillona do Pariza (197 km), cilj pa bo na Elizejskih poljanah.

Ce bo Spanec ze tretjic zapored slavil na Touru bo postavil tudi nekaj rekordov. Na Touru sta bila Anquetil in Merckx s stiriimi zaporednimi zma-

Miguel Indurain že v rumeni majici (Telefoto AP)

gami ki pa bi v primeru tretje zmage slavil tudi peto zaporedno zmago na dveh velikih dirkah. Merckxu je to uspelo »le«
stirikrat, poleg tega pa bi bil Indurain tudi prvi, ki bi mu v dveh letih uspelo zmagati tako na Giru kot na Touru.

Kolesarji na Touru pa se borijo tudi za precejšnje denarne nagrade. Skupni nagradni sklad znaša skoraj 3 milijarde lir, končni zmagovalc pa bo dobil 540 milijonov lir. Denarne nagrade so predvidene za prvih 160 uvrščenih (najbrž bodo to vsi, ki bodo med

180 kolesarji zdržali do konca). Dobitnik zelene majice na podlagi točk glede na uvrstitve in najboljši v sestevku gorskih ciljev bosta vsak prejela približno 40 milijonov lir.

VRSTNI RED PROLOGA (Puy de Fou, 6, 8 km):

1. Indurain (Spa) 8:12, 64; 2. Zülle (Svi) +8; 3. Bugno (Ita) +11; 4. Marie (Fra) +13; 5. Rominger (Svi) +14; 6. Sörensen (Dan) +18; 7. Alcala (Meh) isti čas; 8. Chiapucci (Ita) +20; 9. Jalabert (Fra) +23; 10. Roche (Irs) +24, itd.

NOVICE

Argentina - Mehika: favorita ni

GUAYAQUIL - V današnjem nenapovedanem finalu ameriskega nogometnega pokala med Argentino in Mehiko favorita ni. V tridesetih nastopih pod vodstvom Alfia Basila Argentinci se niso doziveli poraza, a so na tem prvenstvu ob starih neodločenih izidih premagali le Bolivijo. Mehicani, ki na Copi America sodelujejo prvič, pa so »taktično brezhibni«, priznava sam argentinski selektor.

Zamenjava Dell'Anno - Šalimov

MILAN - Udinese in Inter sta se dogovorila za izmenjavo veznih igralcev. V Milan odhaja Francesco Dell'Anno, v Vidmu pa bo igral (enoletno posojilo) Rus Šalimov. Videmčani, ki so Romi odstopili argentinskega napadalca Balba, v zameno pa dobili veterana Carnevaleja, bodo 30. julija v Trstu sodelovali na troboju s prvotligasem Napolijem in domaco Triestino.

Nov svetovni rekord Borgesa

SANTOS - Brazilc Gustavo Borges je na brazilskem državnem prvenstvu v Santosu priplaval nov svetovni rekord v petindvajsetmetrskih bazenih na 100 metrov prosto s časom 47 sekund in 94 stotink. Dosedanji rekord je bil kar pet let Nemec Michael Gross, ki je 11. februarja 1988 prog v Offenbachu preplaval v času 48, 20 sekunde ali 26 stotink slabše od novega rekorda.

Uspeh Bilačeve v Franciji

LILLE - Na atletskem mitingu za veliko nagrado (Grand Prix) Mobil in severnofrancoskem Villeneuveju d'Ascquju pri Lilleju je v pisani družbi najboljših svetovnih atletov nastopila tudi Britta Bilačin upravicila zaupanje, ki so ji ga izkazali s povabilom. V skoku v višino je s 192 centimetri v močni konkurenci osvojila peto mesto, le dva centimetra pa je zaostala za četrto Nemko Heike Henkel. Izmed boljših rezultatov velja omeniti preskocena dva metra Bolgarke Kostadinove v skoku v višino in nekaj najboljših letošnjih izidov. Olimpijska zmagovalka v teku na 100 metrov Amerikanka Gail Devers je s časom 10, 96 postavila najboljši letošnji izid, medtem ko je njen rojak Andre Cason na isti progi s časom 10, 03 postavil le drugega najhitrejšega in le za nekaj stotink premagal Namibijca Frankieja Fredericksa in rojaka Carla Lewisa. Od Americanov se je izkazal se Kevin Young, ki je s časom 47, 73 postavil drugi najhitrejši čas letos, saj je zaostal le za svojo najboljšo znamko. Letos je bil najhitrejši na svetu tudi Kanadčan Mark McKoy, ki je v teku na 110 m z ovirami s časom 13, 08 dokazal, da je znova v vrhunski formi. Od neevropejcev je blestel predvsem Jan Zelezny v metu kopja. Z metom 91, 40 metra je doletel konkurenco in postavil letošnji najboljši dosežek, če ne stejemo njegovega svetovnega rekorda 95, 54 metra. Znova pa je razočaral Ukrajinec Sergej Bubka, ki je sicer napovedoval ze 35. svetovni rekord, a je na koncu končal le na tretjem mestu s 573 preskocenimi centimetri. Kljub zmagi je bil razočaran tudi Alžirec Noureddine Morelci, ki je v teku na 1000 m sicer zmagal, a je krepko zaostal za novim svetovnim rekordom, ki ga je pred tem napovedoval. Največje razočaranje pa je gotovo njegova rojakinja, olimpijska zmagovalka na 1500 m Hassiba Boulmerka, ki je bila tokrat na tisočmetrski razdalji le sedma. (P. B.)

NOVICE

Z lokom nad »živali«

LJUBLJANA - Društvo ljubiteljev lova z lokom in puščico danes v sodelovanju z Lokostrelskim društvom Ravne na Koroskem organizira lov na silhuete živali. Tekmovanje bo potekalo na območju Ivarčkega jezera, lovci pa se bodo lahko pomerili v starih disciplinah: instinktivno, prosto »compound« in v lovskem slogu. Strelja se na 42 tarč z različnimi silhuetami divjadi od zajca, lisice, prašica, jelena ... Na vsako tarčo se strelja samo enkrat, in sicer iz razdalje od 12 do 45 metrov, za zadetek pa šteje samo strogo vitalno področje. V letosnjem letu društvo ljubiteljev lova z lokom pripravlja nekatere novosti, med katere sodi tudi tekmovalje v streljanju na tako imenovane tridimenzionalne tarče.

Negotova prihodnost reprezentance

LJUBLJANA - Lokostrelec Samo Medved, član lokostrelskega kluba Moste, je pred prvim letosnjim nastopom za veliko nagrado Francije zelo dobro pripravljen. Prejšnji teden je zmagal na turnirju Alpe-Jadran v Gozd-Martuljku v disciplini olimpijskega kroga, pred dnevi pa je na slovenskem pokalu v Sencurju dosegel 1295 krogov. Medved se sedajpospešno pripravlja na naslednjo veliko prireditvev, svetovno prvenstvo v Turčiji v septembru. Pri tem pa imatezave z LZS, saj je zaradi svoje glavnosti Lokostrelske zveze Slovenije po letnih olimpijskih igrah v Barceloni naša reprezentanca razpadla, trenerja Vengusta so odslovili, prav tako pa niso organizirali niti dneva skupnih priprav, kar je temelj za izboljšanje rezultatov. Klub lokostrelcev Moste zato sam išče sredstva za nastope svojih najboljših, med katere nedvomno sodi tudi Dunja Zupancić, ki je nedavno s 1242 krogi izboljšala državni rekord. V KL Moste kljub temu upajo, da bo LZS do svetovnega prvenstva v Turčiji uspelo uresničiti zastavljeni plan delovanja in urediti razmere, ki zadevajo reprezentanco.

Kranjski lisjaki v finalu

ZAMARDI - Na mednarodnem turnirju v baseballu, ki poteka ob Blatnem jezeru na Madžarskem, so igralci Kranjskih Lisjakov dosegli lep uspeh. V predtekmovalju so najprej premagali Siofok s 23:6, nato Győr s 25:8 in potem se Sopron z 20:10 ter se tako uvrstili v finale, kjer bo njihov nasprotnik ekipa Astrosa. (B. V.)

Prvič na dirki za EP

SLOVENSKE KONJICE - Sredi julija bosta vodila v domačem prvenstvu v motokrosu, Saso Kragelj in Branko Persoh (oba Banex team Slovenske Konjice), prvič nastopila na dirki za evropsko prvenstvo. Kragelj bo v razredu do 125 ccm tekmoval v Luksemburgu, Persoh pa s cetrilitskim motorjem na Ceskem. Na obeh dirkah bo startalo po 70 dirkačev, zato bodo potrebne kvalifikacije, oba pa se nadejata uvrstitve med dobitnike točk. (Z. Z.)

Sedmerica v vodstvu

LJUBLJANA - V domu dijakov na Taboru so na polfinalnem turnirju za člansko državno prvenstvo sahisti odigrali 5. kolo. **Pomembnejši rezultati:** Pavasović - Tratar remi, Plesec - Furlan remi, Jeras - Orel 0:1, Cirkvenčič - Igor Jelen 0:1, Truta - Tomaz Mikac 1:0, Praznik - Kodrič 1:0, Ivacic - Soln 1:0, Slak - Kragelj 1:0, Zugaj - Kolar 1:0, Kecic - Kranjec 1:0, Srebrnič - Luzar 1:0. **Vrtni red:** Orel, I. Jelen, Truta, Tratar, Pavasović, Praznik in Furlan po 4, Plesec, Slak 3, 5. (A. P.)

Do vrha le zmagovalca

KRANJ - Na letnem bazenu je bil v petek Rock Master, tekmovalje v sportnem plezanju na umetni steni. Nastopilo je 12 plezalcev in pet plezalk. Smer je letos postavil Francoz Jan Baptist Tribo, bila pa je izjemno zahtevna, saj sta jo zmogla le dva tekmovalca, Italijan Zardini in Američanka Hillova. V močni konkurenci so se dobro odrezali tudi nasi tekmovalci. Pri moskih je bil Grom peti, pri dekletih pa Lukancičeva četrta. **Rezultati - moski:** 1. Zardini (Ita), 2. Hirajama (Jap), 3. Chevier (Svi), zenske: 1. Hill (ZDA), 2. Richer (Fra), 3. Uchten (Nem). (I. G.)

Za smučarje tudi Slovenci po svetu

LJUBLJANA - Predsednik organizacijskega odbora akcije za pomoč slovenskim sportnikom Podarim-dobim Ante Mahkota je predstavil novo akcijo »Za slovenske zmage s Slovenci po svetu«. Z akcijo, ki je namenjena Slovincem po svetu, bodo organizatorji zaceli že jutri na izseljeniskem srečanju v Dolenjskih Toplicah, posebni gosti pa bodo Jure Kosir, Natasa Bokal in skakalna reprezentanca. Posamezna kartica »Za slovenske zmage« stane deset ameriških dolarjev, vsak kupec pa bo prejel posebno bronasto spominsko znacko, ki jo je izdelal kipar Bostjan Putrih. Kupci petih kartic bodo prejeli srebrno znacko, kupec desetih pa bo prejel zlato znacko in spominsko plaketo. Nagrade so sedem dnevno bivanje v Sloveniji, 3 x 2 letalski vozovnici za potovanje v Slovenijo in 100 parov smuci. Lanski dobiček akcije Podarim-dobim je znašal 83.567.018, 00 SIT, kar predstavlja znesek, brez katerega slovensko smučanje ne more obstajati. Prav zaradi tega bodo akcijo ponovili tudi letos, čeprav se organizatorji trenutno še ukvarjajo za dvema problemoma. V Sloveniji se ni sprejel zakon o igrah na srečo, zato bodo z ustreznimi prošnjami skušali prirediti akcijo po starem zakonu. Drugi problem je osnutek zakona o radiju in televiziji, po katerem je maksimalni čas za ekonomsko propagando na TV petnaesti odstotok programskega časa. Oddajo, kot je zrebanje Podarim-dobim, pa obravnavajo kot EPP, zato bi njena dolžina zasedla skoraj celodnevno ekonomsko propagando, kar je za našo TV glede na trenutni gmotni položaj nesprejemljivo. Ker je akcija brez televizije močno ogrožena, bo potrebna odločitev med popolnim posnemanjem sodobnih evropskih zakonov, ter majhnimi spremembami in dopolnili, ki bodo omogočile preživetje ne samo smučanja, temveč tudi ostalih bolj perspektivnih slovenskih sportov.

KAJAK KANU NA DIVJIH VODAH / SVETOVNO PRVENSTVO

Zlato Gicklerju

Prenekateri tekmovalci so preveč moči porabili v mirnem zgornjem delu proge in tako v finišu krepko zaostali

ERVIN ČURLIČ

močnejši, predvsem v prvem delu 4, 5 kilometra dolge proge. Up domaćih gledalcev Pontarolo je prav v prvih vesljajih po nemirni reki Noce izgubil boj za zlato, saj je bil pri prvem vmesnem času se le deseti, s kar stirim se kundami zaostanka za Nemcem. Tako mu tudi siloviti finiš ni pomagal k tako zeljenemu zlatu. Sicer je bil prav zadnji odsek ne prevec divje proge

in vode za marsikoga odločilen tako v dobrem kot v slabem. Avstrijec Pock je bil namreč se pri zadnjem vmesnem času drugi z nekaj stotinkami zaostanka za Gicklerjem, v zadnjem kilometru pa je za njim zaostal kar za enajst sekund. Tudi drugi tekmovalci so imeli veliko težav v spodnjem delu, kar so porabili prevec moči v zgornjem, mirmem delu proge. Nasi so prihajali na cilj kar dobro izmučeni in jim je za boljši nastop očitno nekaj manjkalo. »Pričakoval sem vsaj deset sekund boljši čas. Poskušal sem vse, a ni slo. V prihodnje se bo potrebno veliko bolj pripraviti,« je po tekni pripovedoval naš najboljši izmed starih musketirjev, Grobisa. Podobno so razmišljali tudi Medved, Tuma in Skok. Za Rašica na Skoka je bilo to tako

Marcus Gickler - orjak iz Kölna obranil naslov (Foto: S Živulović/TRIO)

PADALSTVO / EVROPSKO VOJAŠKO PRVENSTVO

Irena Avbelj je bila prva zvezda na kranjskem nebu

Slovenija je prvenstvo končala kot najuspešnejša država

KRANJ - V Kranju se je danes končalo drugo evropsko vojaško padalsko prvenstvo. Slovenija je ena najuspešnejših predstavnic, saj so njeni predstavniki osvojili kar štiri zlate kolajne in eno srebrno. Od tega je kar tri v ženski konkurenci (zmagala je v vseh treh konkurencah) osvojila prva zvezda na kranjskem nebu, slovenska padalka Irena Avbelj. Pri moskih je prvo mesto osvojil Francoz Lubbe, naš Bogdan Jug je osvojil odlično drugo mesto, pri mostvenih skokih pa je bila Slovenija po pričakovanju prva pred Italijo in Cesko. Predvsem v tej disciplini velja omeniti prave mojstrstvene tekmovalcev, saj so naši ekipni zmagovalci v 40. poizkusih nabrali le 63 centimetrov, kar je zelo malo, če pomislimo, da je bil cilj ve-

lik vsega pet centimetrov. V figurah je bil najspretnější Francoz Bernachot, v kombinaciji pa sta slavila skupaj Nemec Wagner in Lubbe. Med mostvi je v konkurenci likovnih skokov zmagala Belgija, pred Poljsko in Avstrijo. Prireditvev je ves čas spremljalo lepo vreme, tekmovalci pa so v petih tekmovalnih dneh opravili povprečno petnajst skokov in več. Napetost je dodatno povečala tudi odločitev te-

kmovalne komisije, da ni vnaprej določila stvila serij, ampak so o tem odločali sproti. Za zaključek prvenstva so organizatorji poskrbeli za pravo atrakcijo, saj je trideset padalcev iz vseh sodelujočih reprezentanc na nebu izvedlo malokrat vidno skupinsko zvezdo.

Končni vrtni red - zenske: 1. Avbelj (Slo) 13, 2. Klenina (Rus) 18, 3. Sterbik (Fra) 29, ...5. Grčić (Slo) 35; **figure:** 1. Avbelj 21, 75, 2.

Pregled medalj:	zlato	srebro	bron	skupaj
Slovenija	4	1	0	5
Francija	3	2	0	5
Nemčija	1	0	1	2
Belgija	1	0	0	1
Rusija	0	3	2	5
Italija	0	1	1	2
Poljska	0	1	1	2
Avstrija	0	0	1	1
Ceska	0	0	1	1

Ostajenko 22, 99, 3. Klenina (obe Rus) 24, 59, ...12. Grčić (Slo) 30, 56; **kombinacija:** 1. Avbelj 2, 2. Klenina (Rus) 5, 3. Sterbik (Fra) 7, ... Grčić (-Slo) 17; **moski posamično - skoki na cilj:** 1. Lubbe (Fra) 4, 2. Jug (Slo) 5, 3. Wagner (-Nem) 6, ... 5. Mirt 6, 8. Pogacar 13, 38. Salkić (vsi Slo) 38; **figure:** 1. Wagner (Nem) 18, 45, 2. Lamoh (Pol) 19, 89, 3. Oulijev (Rus) 19, 99, ... 15. Jug 21, 53, 23. Pogacar 22, 79, 35. Mirt 25, 42, 37. Salkić (vsi Slo) 25, 63; **kombinacija:** 1. Wagner (Nem) in Lubbe (Fra) 10, 3. Fillipini (Ita) 11, ... 5. Jug 17, 14. Pogacar 31, 19. Mirt 38, 39. Salkić (vsi Slo) 75; **mostveno - track:** 1. Belgija 47, 2. Poljska 45, 3. Avstrija 41, ... 13. Slovenija 8; **skoki na cilj:** 1. Slovenija 63, 2. Italija 63, 3. Ceska 73.

Iztok Golob

SMUČARSKI SKOKI / 3. CHALLENGER V VELENJU

Ideja, ki je navdušila FIS

ŽELJKO ZULE

maš Goder, ki je moral lani za zmago skociati že prek kritične točke (K=80) največje naprave v Sloveniji s plastično snovjo in keramično zaletno smučino. Tekma na izpadanje je do bila svoj pravi pomen po dokončni uveljavitvi skrajstega sloga, kajti v neposrednih dvobojih je daljšava edino merilo pri določanju boljsega. Tako se nenehno ohranja napetost, krajsanja naleta so zelo redka, porazi favoritov pa toliko bolj pogosti. Skakalni sport je zasel

pred leti v krizo (Kneissel se je celo odpovedal izdelavi skakalnih smuci), izhod pa je bil le v pozitivni tekmovalni, ki so bila v svoji klasični obliki za oglaševalce že prezivela. Nikakor ni naključje, da se je zamilsel o Challengerju porodila v vrhu Elanove tekmovalne ekipe, ki je med vsemi najboljši številčna, in v Velenju, kjer imajo najbolj izpopolnjen center za polletno vadbo, a nobenega vrhunskega tekmovalca.

V osrcju Saleske doline so imeli sicer vselej dobre

ali tako le ogrevanje pred slalomom, kjer pa bo nastopil v drugačni vlogi, ostalo trojico pa čaka danes se mostvena voznja, v kateri se v igro za kolajne brzčas tudi ne morejo vključiti, uvrstitev okrog šestega mesta pa bi bila realno dosegljiva. Pred tekmovalci v spustu je le se en tekmovalni dan in ena preizkusnja. To so mostvene voznje, ki znajo biti se kako mikavne. V nasem taboru bodo seveda najbolj živčno spremljali nastope kanuistov, saj bo naso trojko vodil srebrni Andrej Jelenc. Slednji bi z morebitno novo kolajno po številu osvojenih odličij prehitel drugo slovensko legendo na divjih vodah Srečka Masleta. Dolejšta sta oba osvojila osem odličij, le da ima Jelenc eno zlato več.

Rezultati - moski K-1: 1. Gickler (Nem) 12:58.61, 2. Pontarolo 13:02.86, 3. Mulazzi (oba Ita) 13:06.39, 4. Masson 13:08.57, 5. Calliet 13:08.90, 6. Graille (vsi Francija) 13:09.21, 7. Bassett (Nova Zelandija) 13:10.60, 8. Pock (Avstrija) 13:10.79, 9. Stemps (Velika Britanija) 13:14.62, 10. Lehmacher (Nemčija) 13:14.84.... 26. Grobisa 13:37.38, 28. Tuma 13:40.66, 31. Medved 13:43.20, 37. Skok (vsi Slovenija) 13:48.85 (uvrščeni 58 tekmovalcev iz 18 držav).

KONJENIŠTVO / PRESKAKOVANJE OVIR

Najboljšega konja ima Čik

Največ uspeha med moštvimi so imeli domači tekmovalci

JANEZ J. NOVAK

KRUMPERK - Na državnem prvenstvu v preskakovanju ovir v Krumperku pri Domzalah so včeraj slavili domačini. Osvojili so državni naslov v ekipni konkurenci in prvo mesto med clani. Odločitev o prvaku med posamezniki pa bo padla sele danes, saj je veliki favorit, tekmovalce domačega kluba Matjaz Cik, v petek po nepotrebnem napako napravil že na prvi oviri in si tako prislužil kazenske točke. Manja Koren, Andrej Kucer, Leda Selan in Matjaz Cik, vsi s po stirim kazenskimi točkami, so tako se v boju za naslov državnega prvaka.

Na tekmovalnu mladincev je ostala Mariborčanka Maja Laufer z Lotosom v vodstvu. Po prvem dnevu tekmovalja je brez kazenskih točk vodila le ona, včeraj pa je tudi oba teka izvedla odlično. Vendar ji sledi Maja Novak iz Gotovalj, ki je včeraj oba krat prihajala na cilj brez napak, tako da jo od Lauferjeve ločijo samo tri kazenske točke in pol. Verjetno se bo odlo-

cilna bitka za naslov državnega mladinskega prvaka bila danes prav med tema dvema tekmovalkama.

Po dveh dneh tekmovalj vodi na lestvici za državno prvenstvo Maja Laufer brez kazenskih točk, sledi Maja Novak s 3.5 točke, tretji pa je Gregor Blazič z osmimi točkami. Ekipni državni naslov pa je osvojil Maribor pred Gotavljami in Mursko Soboto. Mladinskega tekmovalja se je izven konkurence udeležilo tudi nekaj drugih tekmovalcev; med njimi je domačin Matjaz Cik z Mataharijem brez posebnih težav osvojil prvo mesto. Na dopoldanskem tekmovalju za mlade konje je zmagal Ales Brodnik z Murom (Ljubljana), ki je nastopil izven konkurence, v konkurenci pa je prvo mesto osvojila Mojca Bizjan z Oscarjem Serijem (Rogaska).

Izidi po dveh dnevih tekmovalj: Manja Koren, Andrej Kucer, Leda Selan in Matjaz Cik vsi po 4 kazenske točke, Gorazd Kušer 8 in Tomaz Laufer 8.75 kazenske točke.

GORSKO KOLESARSTVO / DP V SPUSTU

Trojna idrijska zmaga Lamovšek ubranil naslov

Drugo leto v Idriji za svetovni pokal Grundig?

Marjan Jauk po uradnem treningu 4., nato je odstopil (Foto: Žiga Živulović/TRIO)

IDRIJA - Na 7,5 kilometra dolgi progi z Vojškega v Idrijo je bilo včeraj drugo državno prvenstvo v spustu z gorskimi kolesi. V odlični atmosferi, ob tehnično najzahtevnejših odsekih proge se je namreč zbral nepretrgan »spalir« gledalcev, ki so vzpodbujali neustrasne tekmovalce, je med clani zmagal domačin Bostjan Brelih, član Mountain bike kluba s Crnega Vrha nad Idrijo. Tudi srebro in bron sta

ostala v Idriji - drugi je bil lanskoletni državni prvak Jure Gantar, ki je na progi enkrat padel, tretji pa njegov klubski kolega iz Sloge 1902, tudi prireditelja tekmovalja, Ludvik Velikajne. Kar pri clanih ni uspelo Gantarju, je pri mladincih uspelo Lamovšku. Robi Lamovšek, tekmovalce ekipe Proloco Scott, je ubranil naslov mladinskega državnega prvaka v spustu. Za njim je bil zopet

ANDREJ DEKLEVA

uvrščeni Blaz Budja, tretji pa je bil Matjaz Smigoc iz MTB Teama Stajerska. Od najdrznejših mladincev je manjkal le Urban Komac, ki si je pred tremi tedni na spustu na Vrhniki zlomil ključnico.

Tekmovalje je minilo brez težjih poškodb. Nekaj tekmovalcev je z lažjimi poškodbami ali okvarami na kolesih odstopilo že po dopoldanskem uradnem treningu, med njimi tudi najboljši hrvaški in italijanski predstavnik, nekaj pa med tekmovaljem, ko tekmovalja ni končal tudi eden od favoritov Marjan Jauk.

Prireditelji bodo naslednje leto tekmovalje uvrstili v kalendar mednarodne kolesarske zveze, kandidirajo pa tudi za organizacijo ene izmed dirk svetovnega pokala v spustu.

Državno prvenstvo v disciplini cross-country bo konec avgusta na Vrhniki.

Rezultati - clani absolutno: 1. Brelih (MBK Crni Vrh) 12:42.44, 2. Gantar (Sloga) +9.24, 3. Kušar (Amigo) +24.16, 4. Velikajne (Sloga) +45.71, 5. Bizjak (Snurf-Bauer) +52.05; **clani DP:** 1. Brelih, 2. Gantar, 3. Velikajne, 4. Bizjak, 5. S. Komac (Uni Team) +1:10.55; **mladinci:** 1. Lamovšek (Proloco Scott) 13:06.59, 2. Budja (Energia) +9.39, 3. Smigoc (MTB Team Stajerska) +16.11, 4. Kurnik +52.20, 5. Lozar (oba Uni Team) +59.40.

KOŠARKA / BIVŠI BOROV IN JADRANOV IGRALEC NADALJUJE PROFESIONALNO KARIERO

Marko Lokar bo svojo pot še nadaljeval v Trapaniju

Z letošnjo izredno dobro sezono je Marko postal leader ekipe

VANJA JOGAN

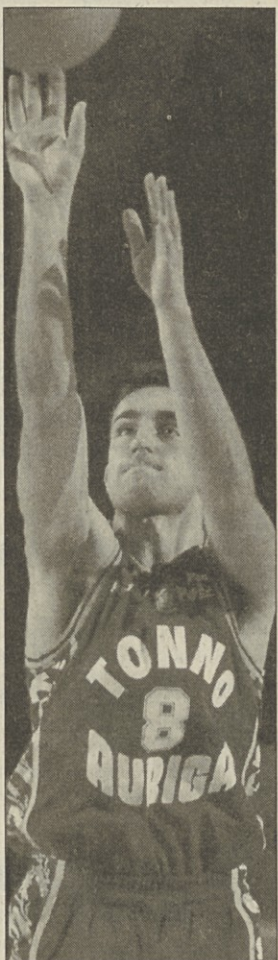
Marko Lokar (letnik 69) je svojo košarkarsko pot pricel pri Boru, kjer je igral najprej pri minibasketu, zatem pa se pri propagandi. Mladinsko pot je nadaljeval pri Don Boscu, petnajst let star pa se je opredelil za enoletno novo preizkušnjo in odšel v ZDA, v Philadelphia High School. Leta 1985 se je spet vrnil v slovenski ambient, k Jadrano, ko je pod vodstvom trenerja Maxa Rasenija odigral dve sezoni pri kadetih in mladincih. Svojo košarkarsko pot je nadaljeval s prestopom k trzaskemu prvligašu Stefanu in pripomoget k napredovanju iz B lige najprej do A2, zatem pa se do A1 lige. V teku tretje sezone pri Stefanu je Lokar spet odšel v ZDA, tokrat v College Seaton Hall. Po začasnih težavah se je uveljavil in postal eden izmed nosilcev igre ekipe. Zaradi političnih in moralnih pomislekov v zvezi z ameriškim vojsko posredovanjem v Iraku je zavrnil poziv košarkarske zveze, naj si vsi igralci priprave majhno simbolično ameriško zastavo na dres in se s tem zameri celotnemu ambientu in tudi javnosti. Marko pa se je kmalu zatem odločil, da se spet vrne v Trst. Se isto sezono je prestopil k Stefanu in

trener Tanjevič ga je takoj uvrstil v deseterico. Trzaski prvligaš se je v četrtfinalni odločilni tekmi vse do zadnje sekunde enakovredno boril z milansko postavlo, Lokar pa je bil med glavnimi protagonistami in zanj so se začeli zanimati tudi druga italijanska društva. Naslednje leto je sprejel ponudbo neapeljske ekipe v A2 ligi in je z večjimi in manjšimi nihanj izpeljal sezono, ambient pa ni bil najboljši in leto kasneje se je podal se bolj na jug, v Trapani na Sicilijo, kjer je bil letos med protagonisti A2 lige.

Prejšnji teden se je Marko rad udeležil openškega poletnega turnirja z majico Cicibone, z njim pa smo izpeljali krajši pogovor, v glavnem o letošnji sezoni.

Sodec po komentarjih, ocenah in statističnih pregledih si se zelo dobro odrezal v ekipi Tonno Auriga iz Trapanija. Kako bi ocenil svojo letošnjo sezono?

Z letošnjo sezono sem res zadovoljen, čeprav smo si zapravili napredovanje v A1 ligo sele v play outu s porazom v Rimu (po dveh podaljških, s kosom Radje izra črte treh točk). Vsekakor pa je bilo vzdušje v ekipi optimalno, sam pa sem igral po-

prečno kar 30 minut na tekmo, z velikim osebnim zadoscenjem. Imel sem zahtevno vlogo prvega playmakera ekipe, izpeljal pa sem jo nad začetnim pričakovanjem, tako glede skupinske igre, kot v obrambi in tudi v napadu sem imel več kot zadovoljivo poprečje 12

točk na tekmo.

Brali smo, da boš v Trapaniju gotovo potrjen tudi za naslednjo sezono, v tebi, ob tujcih, vidijo celo leaderja ekipe...

Zadovoljen sem, ker sem si priboril zaupanje trenerja Salesa, soigralcev in tudi občinstvo me ima rado. Po pravici rečeno se ne poznam vseh programov in nactrov društva, večkrat pa so mi izrazili njihovo zadovoljstvo in željo, da bi svojo pot nadaljeval v Trapaniju. S treningi smo končali 20. junija, na Sicilijo pa se bom vrnil konec tega meseca. Glede tujcev bo skoraj gotovo v ekipi Rowan, ob njem pa se govori, da bi lahko nastopil se Primorac. Mesto trenerja je prevzel Gebbia. Upam in želim si, da bi le napredovali v A1 ligo, saj sem ambiciozen in ni mi dovolj A2 lige.

Od Trsta si bil oddaljen kar 1800 km. Kakšno je bilo življenje v Trapaniju izven košarkarskega okolja?

Pocutil sem se res odlično. Mesto Trapani je dokaj podobno Trstu, tipično mirno obmorsko mesto, prebivalci pa so izredno simpatični in vljudni.

Kako si razlagas, da je italijanska reprezentanca doživela tak polom na evropskem prvenstvu? So tujci škodljivi za dozorevanje mladih italijanskih

igralcev?

Kar se tiče državne reprezentance, sem zelo razočaran. Preseneča me, da so iz tekme v tekmo igrali vedno slabše, zlasti pa so odpovedali glede vzdržljivosti, saj so se v zadnji, odločilni tekmi proti Rusiji premikali po igrišču kot »zombiji«. Očitno je, da je bil program dela in kondicijskih treningov zgrešeno zastavljen. Glede tujcev pa sem prepričan, da ovirajo razvoj in možnost mednarodnega uveljavljanja mladih italijanskih igralcev. V vseh prvotligaskih ekipah imajo glavno vlogo tujci, na njih sloni odgovornost, zlasti v vseh ključnih trenutkih tekme in italijanski igralci le gradijo in povezujejo igro. Z državnim dresom se situacije ponovijo, v kocijivih trenutkih tekme pa se vsi skrivajo, ker je pritisk premočan, dozorili pa niso in ne bodo nikoli. Ubogi Drazen Petrović je že pri 16 letih bil glavni protagonist v vseh ekipah, od mladinskih do reprezentance, drugače pa bi bilo s tujci v ekipi.

Si kaj sledil letošnjemu poteku naših ekip ali je Trapani preoddaljen?

Nisem imel prilike, da bi redno sledil naši kosarki, zelo pa mi je žal, da si je Jadrano zapravil B2 ligo. Morali bi imeti našega predstavnika vsaj v tej kategoriji.

MOUNTAIN BIKE / SK DEVIN

Čez teden dni zanimiva dirka na Krasu

Gorska kolesa so se zadnja leta uveljavila tako pri športnikih kot pri drugih, saj gorska kolesa omogočajo vožnjo tudi tam, kjer avtomobili, terenska vozila in motorji nimajo dostopa. Prav zato je SK Devin pred dve letoma ustanovil sekcijo mountain bike, prekrščeno v Devin bike.

Za popularizacijo društvenega delovanja na tem področju je SK Devin za 11. julij organiziral tekmovalno z gorskimi kolesi pod imenom »2. Devin bike«, ki velja tudi kot 5. preizkušnja trofeje »Città di Trieste«. Tekmovanje bo vključeno v program kolesarske zveze in bo deželnega značaja, udeležili pa se ga bodo tudi zastopniki iz Slovenije. Tekma je namenjena vsem starostnim kategorijam in bo potekala po kraskih stazah v okolici Mavhinj in Cerovelj, na približno 12 km dolgi krožni progi. Mladinci in ženske jo bodo morali prevoziti dvakrat, medtem ko bodo člani morali prevoziti tri kroge. Vendar tekma ni namenjena samo tekmovalcem, saj bo istocasno potekala tudi dirka za netekmovalne kolesarje, ki pa bodo progo prevozili le enkrat.

Lahko recemo, da tekma presega meje samega sporta, saj dirka predstavlja tudi lepo priloz-

nost za spoznavanje lepote narave in kraskih gmajn.

Zbirališče bo v Cerovljah, na sedezu SK Devin (bivša osn. sola) od 8.30 - 9.30, start pa ob 9.00 za netekmovalce in ob 10.00 za tekmovalce. Vpisnina znaša 10.000 lir za odrasle in 5.000 za otroke. Za vpisovanje ali za dodatne informacije, se lahko obrnete na tel. št. 220423 (David). Vabimo, da se tekme udeležijo mnogostevilni, saj je dobra priloznost, da preživimo nedeljo v športnem duhu in v neposrednem stiku z naravo in se vedno čistim kraskim okoljem.

(Gabry)

NOVICE

Pri OD Bor razdelili funkcije

Pri odbojškemu društvu Bor so na prvi seji novoizvoljenega odbora po obnem zboru porazdelili funkcije v izvršnem odboru. Novi predsednik društva je dosedanji predsednik SZ Bor Milan Taucer. Ostale funkcije: podpredsednik in blagajnik - Pino Rojc, tajnik - Mario Sustersic, gospodar - Dario Paulica, odgovorni za ženski sektor - Igor Moze, odgovorni za moški sektor - Uros Koren, odgovorni za mladinski sektor - Adriana Janezic.

2. memorial Golob

V spomin na mnogo prezgodaj preminulega odbojškarskega sodnika bo danes v športni palači v Gradezu, v prireditvi goriškega odbora FIPAV, »2.memorial Edi Golob«, na katerem bodo nastopile ženske sesterke, ki so letos zmagale v prvenstvih 1. divizije. Goriške barve bo zastopal Libertas, trzasko pa Altura. Finalni del turnirja se bo pričel ob 15. uri.

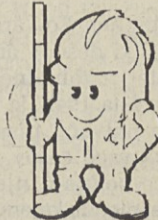
Na športnem tednu Gaje pri odbojki najboljši »Zgubin«

V okviru športnega praznika Gaje je potekal tudi mešani odbojškarski turnir (v ekipi so bili po tri ženske in trije moški), na katerem je nastopilo 10 ekip. Slavila je ekipa »Zgubin« (v njej so bili igralci in igralke Sloge), ki je v finalu pramagala ekipo Antani z 2:0 (16:14, 15:7), tretja je bila vrsta Prospexa, četrta pa ekipa »Furlanic«, ki so jo v glavnem sestavljali borovci in borovke. Obe slovenski sesterki sta se med seboj pomerili v polfinalu, v dveh setih (15:10, 16:14) pa je bila boljša sesterka »Zgubina«. V tekmi za tretje mesto je ekipa »Furlanic« izgubila s Pospexom 0:2 (12:15, 9:15).

ŠOLA ZA GRADBINCESCUOLA EDILE

Miramarski drevored 89
Tel. 040/43626
TRST

POKLIC V KATEREM SE VSAKDO
IZKAŽE S SVOJIMI IDEJAMI
IN USTVARJALNOSTJO

Pred skoraj tridesetimi leti so gradbeni inženirji v trzaski pokrajini med prvimi v Italiji ustanovili Gradbeno šolo, ki se je tako postavila ob bok že obstoječi Gradbeni diagojni za vzajemno pomoč in asistenco. Šola je lahko začela delovati zahvaljujoč finaniranju, ki ga je jamčil po vsedr- žavnih stanovskih pogodbah predviden redni mesečni prispevek delodajalcev.

Med nalogami in ambicijami, ki jih je imela Šola ob svojem nastanku, je bil in je še vedno namen, da bi nove rodove usposobili za poklic zidarske umetnosti. Stvarnost, ki nas obdaja, se nenehno spreminja, pogosto na zelo niter način. Programi, metode in nameni Šole so se razvijali s prilagajanjem tem spremembam.

Vsekakor pa se kriteriji, po katerih poteka pouk v Šoli, navduhujejo pri mladih, saj je Šola namenjena prav njim, kot realnim osebam, ki se bodo morale vključiti v realni svet, v katerem je prostora za profesionalnost in za znanje, ne pa za površnost in za nestrokovnost. Imeti nek cilj pomeni vedeti, kaj hočemo. Pa tudi tisto, česar ne maramo. Gradbeno šola želi zagotoviti poklic in ne ustvarjati potencialne brezposelnosti.

V ta namen si prizadevamo, da bodo dijaki ne samo mogli in znali odgovoriti na tisto, kar zahteva današnji sistem proizvodnje, ampak da se bodo znali tudi vključiti v nove preobrazbe in odgovorjati na nove zahteve — še več, da se bodo znali postaviti kot primer za nove načine dela in proizvajanja.

Po namenih Šole bi se moral mladi dijak po zaključku sojanja zaposliti ne samo na tradicionalnih delovnih področjih, temveč tudi na usni področjih, za katera je znanca višja tehnološka stopnja ali ki zahtevajo večjo delovno pripravo (na primer v primeru preureditve in sanacije zgodovinskih mestnih jader). Teži se torej k usposobitvi takšnega mladega človeka, ki bo znal in še prej močno želel usmeriti samega sebe proti oblikam združevanja in združništva, kjer vsota posameznih poklicnih sposobnosti preizkuša različne načine vključevanja v svet proizvodnje. Skratka, mladega človeka, ki bo imel v rokah poklic in v glavi zavest o svojih sposobnostih. To je namen in cilj Šole. Dolgoletne izkušnje su nas privede do tega, da smo dobri izdelali metodo za doseg tega cilja. Didaktično metodo, ki povezuje teorijo s prakso in hkrati korak za korakom preverja rast sposobnosti.

Teorija obsega vse tiste skupne trenutke učenja, razprave in izdelovanja nalog, ki se bodo potem konkretizirali v laboratoriju. Laboratorij — vendar bi ga bilo bolje imenovati »gradbince« — je upravljen z vsemi pripomočki (mešalni drobilec, mešalec za malto itd.), ki se jih bo dijak naučil uporabljati danes za jutri. Naučiti se mora, kako popraviti te pripomo-

čke, če se pokvarijo, in tudi, kako uporabljati električni varilec in druga orodja, s katerimi je opremljeno gradbišče.

I pripomočki in njihovo poznavanje bodo pripomočki, da se bo mlad človek usposobil na pivvalentnem način v primerjavi s podobno »starega« specializiranega zidarja. Gradbišče seveda predvideva praktični pouk s specializiranimi inštruktorji, pravimi »živečimi knjigami«, saj je praksa skupek gest in tega se je moč naučiti le »v živo«. Gre za to, da dijaki s pomočjo simulacije postopno preidejo v svojo poklicno dimenzijo. Ko smo govorili o »gradbišču«, smo rekli, da je le-to opremljeno z vsemi pripomočki, ki jih je treba znati uporabljati danes za jutri.

Dijaki drugega letnika (tecaji Gradbene šole trajajo dve leti) opravljajo svoj praktični pouk tudi zunaj Šole, s prakso in urjenjem na različnih gradbiščih po mestu. To omogoča preveriti na terenu tisto, česar se je mladenič naučil in tudi njegovo poklicno obnašanje. Hkrati pa se ti »stages« s izbiranjem različnih gradbišč na celo paleto gradbenih tehnik, ki grejo od tradicionalnih preko ian-kih in težkih prefabrikatov vse do posegov za ohranitev in preureditve zgodovinskih mestnih jader. Na tak način je mogoče stremeti po tistih specializacijah, po katerih bo z razvojem proizvodnje vse več povpraševanja.

Ob koncu šolanja bo sedaj že formirani mladenič razpolagal s široko paleto poklicnih usposobitev. Znal bo polagati talne obloge, uporabljati glavne gradbene stroje, pripravljati gradbene mešanice s primernim doziranjem sestavin, katerih tehnološke lastnosti bo dobro poznal. Ogrodja bo montiral po varnostnih predpisih, ki jih bo poznal do potankosti, tako kot bo poznal predpise za preprečevanje nezgod in tehniko prve pomoči. Poznal bo vse te in še mnoge druge stvari, saj bo njegova poklicna kvalifikacija kvalifikacija polivalentnega gradbenika.

Obiskovati našo Šolo pomeni biti sestavni del majhnega, a natančnega jedra, ki živi in dela v okviru družbe. Mladinci, ki izberejo našo Šolo in ki živijo v industrializirani državi, v kateri je delo odločujoč dejavnik, želimo nuditi poznavanje možnosti in dolžnosti so delovanja pri temeljnih izbirah, tako da oia ne bodo opravičali le sami zase, temveč v korist vse skupnosti.

Naša Šola ima sedež v Trstu, Miramarski drevored št. 89. Pouk poteka od ponedeljka do petka od 8. do 14. ure, v soboto pa od 9. do 12. ure.

Itecaji imajo avtorizacijo Uzele.

Vpisovanje je možno vsak dan od 8. do 14. ure v tajništvo Šole. Za nadaljnje informacije ali za obisk na Šoli nam lahko telefonirate na št. 040/43626.

OBČNI ZBOR / ŠPORTNO DRUŠTVO DOM

Izredno pomembna vloga v samem mestu

Velika večina športnikov mlajših od 18 let

Konec minulega tedna so se v prostorih Kulturnega doma v Gorici zbrali na redni skupščini člani, športniki, pa tudi prijatelji SZ Dom, da bi ocenili pravkar zaključeno sezono. Letošnji občni zbor ni bil vreden, kajti pri tem goriškem društvu odbor volijo vsake dve leti.

V svojem uvodnem nagovoru, je predsednik Niko Bresan orisal delovanje društva s posebnim poudarkom na pomembni vlogi, ki jo je ta telesno-kulturna sredina že 30 let uspešno odigrala v samem mestnem središču. Čeprav se SZ Dom ne more pohvaliti z odmevnejšimi rezultati, je vloga, ki jo društvo opravlja, nadvse pomembna, saj je malo društev, ki posvečajo toliko pozornosti vzgoji predšolske in osnovnolske mladine. Zato je društvo že večkrat prejelo laskave pohvale s strani goriškega CONI-ja. To pa je uspeh, na katerega je društvo lahko še posebno ponosno.

Poročila načelnikov raznih dru-

venih odsekov so o pomembnosti dela z mladimi in najmlajšimi se dodatno potrdila predsednikov govor, saj razen v košarki, v društvu ni članskih mostov, tako da je največji odstotek sportnikov daleč pod 18. letom starosti. Dobra polovica pa je takih, ki obiskujejo otroški vrtec in osnovno solo. Vsa ta mladina pa ima na izbiro precej široko pahljaco dejavnosti in panog, od športnega vrta do orodne telovadbe in sportne ritmične gimnastike, od ženske odbojke pa do moške košarke in raznih oblik rekreacijske dejavnosti.

Pozdrave obnemu zboru so prinesli številni gostje, med katerimi velja omeniti predsednika PO ZSS-DI Marka Lutmana, predsednika združenih ženskih odbojškarskih ekip Iva Rojca, predsednika OK Val Aleksandra Corve, predsednika SZ Jadrano Pavla Vidonija ter ravnatelja goriškega Kulturnega doma Igorja Komela, ki je pozdravil tudi v imenu SKGZ. (VIP)

NOGOMET / SP ZA VETERANE

Malo gledalcev na otvoritvenih tekmah v Trstu

V petek se je začelo 4. nogometno svetovno prvenstvo veteranov Pokal Pelé. Na igrišču stadiona Rocco sta se predstavili najprej Nizozemska in Brazilija, ki sta igrali neodločeno (1:1 z goli Tola in Wladimira), nato pa je Italija s pomočjo dvomilijev enajstmetrovke, ki jo je izvedel Causio, premagala Anglijo. Takoj je treba reči, da ni slo zgolj za ekshibicijo, saj smo imeli občutek, da igralcem sodelovanje na tem pokalu in upanje na zmago pomeni veliko. V mejah »fair-playa« smo videli precej odločnosti in volje do zmage, ki dajejo privediti v pečet pristne nogometne predstave.

Pri tem sta se izkazali predvsem Brazilija in Ni-

zozemska, ki sta pokazali odlično nogomet. Posebno brazilski asi so očarali sicer maloštevilno publiko in dokazali, da lahko odlična osebna tehnika nadoknadi atletske vrzeli, ki so pri starejših atletih očitne.

Edt in Rivellino na eni strani, Krol in Van Der Kerkhof na drugi so pokazali, da so se sposobni predvajati atraktivni nogomet. Posebno Brazilca sta izzvala občudovanje s finessami v kontroli zoge in preigravanju, ki so nas spominjale na nogometne tekme iz njune preteklosti. Italija in Anglija pa se nista prepustili spektaklu in očitno je bilo, da si Italijani želijo na vsak način zmage na tem prvenstvu. Veliko je bilo zagizenosti in borbenosti, čeprav atletska pripravljenost ni bila na visku. Bruno Conti, Causio, Gentile in Rossi so se najbolj izkazali med zmagovalci, pri Angležih pa sta največ pokazala Morley in Barnes.

Prireditvi ni doživela velikega obiska publike, kar lahko pripisemo tudi dejstvu, da italijanska televizija neposredno prenasa tekme Italije in finalno tekmo. Res škoda, saj menimo, da si to prvenstvo zasluži večji obisk publike. Ob otvoritvi prvenstva je zupan Staffieri odkril doprni kip Nerea Rocca in imel nagovor na sredini igrišča. Ob tej priliki je dober del publike zupana izživzgal.

Trzaski del turnirja se bo nadaljeval danes s tekmama Anglija - Brazilija in Italija - Nizozemska.

IGOR PAVLETIC

NOGOMET / TRADICIONALNI TURNIR PRED SKLEPNO FAZO

Od jutri v Gabrijah polfinalne tekme

V okviru tekmovalja tudi troboja za naraščajnike in veterane - Konec v petek

Po dveh tednih bojev v predtekmovalju prehaja tradicionalni poletni nogometni turnir v Gabrijah v svojo sklepno fazo. Jutri in v torek bodo namreč na vrsti polfinalne tekme tako v moški kot v ženski konkurenci.

Na moskem delu turnirja je sodelovalo 12 moštev, ki jih je organizator razdelil v štiri kvalifikacijske skupine s po tremi ekipami, v polfinalne pa so se s polnim izkupicem točk uvrstile ekipe Ribici iz Sovodnje, Standrez, Vrh in Sovodnje.

Najboljši strelci po kvalifikacijah: Bastiani 9 golov, Modula in Spangher 8,

Abritta 6, D. Visintin in Fajt 4.

Ženskih ekip je bilo šest (dve skupini), po prvem krogu pa sta izpadli Gabrije in Vrh. Izbrana strelka kvalifikacij je bila s tremi goli Cibinijeva, K. Florenin, B. Jelen in T. Peteani pa so dosegle vsaka po dva zadetka.

Rezultati - moški

Skupina A: Gabrije - Ribici 1:12, Gabrije - Gabrije II. 3:5, Ribici - Gabrije II. 3:2. Vrstni red: Ribici 4, Gabrije II. 2, Gabrije 0.

Skupina B: Steverjan - Standrez 2:7, Steverjan - Doberdob 6:1, Standrez - Doberdob 9:2. Vrstni red: Standrez 4, Steverjan 2,

Doberdob 0.

Skupina C: Vrh - Vipava 16:2, S. Martino - Vipava 2:0, Vrh - S. Martino 4:0. Vrstni red: Vrh 4, S. Martino 2, Vipava 0.

Skupina D: Rupa Pec - Dol Poljane 5:4, Sovodnje - Dol Poljane 6:3, Sovodnje - Rupa Pec 4:3. Vrstni red: Sovodnje 4, Rupa Pec 2, Dol Poljane 0.

Ženske

Skupina E: Rupa Pec - Gabrije 5:0, Doberdob - Gabrije 3:0, Rupa Pec - Doberdob 1:1. Vrstni red: Rupa Pec in Doberdob 3, Gabrije 0.

Skupina F: Standrez - Sovodnje 1:1, Sovodnje - Vrh 2:0, Standrez - Vrh 1:1.

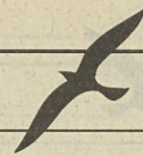
Vrstni red: Sovodnje 3, Standrez 2, Vrh 1.

Sporod

Jutri, ženski polfinale: 18.20 Rupa Pec - Standrez; 19.30 Sovodnje - Doberdob.

Torek, 6.7., moški polfinale: 18.20 Ribici - Vrh; 19.30 Standrez - Sovodnje. Finalne tekme v ženski konkurenci bodo v sredo, v moški pa v petek 9. 7.

V okviru manifestacije je bil tudi troboj za naraščajnike, na katerem je zmagovalo moštvo Gradišca pred Sovodnjami in San Roccom, sinoci pa so se v troboju pomerili se veterani Sovodnje, Juventine in Mladosti.

TV SLOVENIJA 1 / V TOREK V SOVI

Mojster mrtvaškega plesa

Stephen King, najslavnejši pisec grozljivk, se po Zlatih letih predstavlja s shrljivko Tisto

Stephen Edward King (na sliki desno), ameriški pisatelj z zahodne obale, rojen leta 1947, je nedvomno največji pisec grozljivk vseh časov. O tem prica seznam njegovih uspešnic, na katerem se je od leta 1974 nabralo dva ducata naslovov; to kažejo honorarji, ki mu jih placujejo (za zadnjo pogodbo, s katero se je zalozniku zavezal, da bo v piclih petih letih napisal stiri romane, je dobil - 20 milijonov dolarjev); in to navsezadnje potrjuje dejstvo, da so večino njegovih osrednjih del prenesli na veliko platno ali na mali zaslon. Zacelo se je s Kingovim knjižnim prvencom Carrie, ki ga je posnel Brian De Palma. Režiser Stanley Kubrick in igralec Jack Nicholson

sta znala v destilirani filmski obliki posredovati nepozabno zgodbo The Shining, Rob Reiner je režiral Misery, ki je nosilki glavne zenske vloge prinesel oscarja...

Vse te celovečerne filme in se nekaj manj uspešnih smo videli tudi pri nas, TV Slovenija pa je ne dolgo tega predvajala nadaljevanko Zlata leta, za katero je King napisal izviren scenarij (tudi sicer se je loteval tako predelave svojih knjižnih del za filmsko platno in enega izmed filmov je kar sam režiral). Ameriška tv mreža ABC je pred kratkim predvajala nadaljevanko Tommyknockers, posneto po zajetnem romanu, ki je izšel sele pred petimi leti, v nastajanju pa je nadaljevanka po Kingovem ro-

manu The Stand, delu epskih razsežnosti.

Nadaljevanka Tisto je prva, ki so jo posneli po Kingovih zgodbah. Mnogi menijo, da je ta roman eden izmed vrhuncev v njegovem opusu, če ni že kar nepresegljiv. Tudi tokrat je bila ekranizacija kar hitra, saj je delo izšlo 1986. leta, nadaljevanko pa so predvajali že stiri leta pozneje. Ena izmed Kingovih priljubljenih tem je opis vsakdanjega življenja navadnih ljudi, ki jih nenadoma začno ogrožati zunanje zle sile. V mestecu Derry so to skrivnostni umori otrok. Samo knjižničar Mike Hanlon pozna njihovo ozadje: »Tisto« se je vrnilo, absolutno zlo, s katerim se je Hanlon pred tridesetimi leti skupaj z naj-

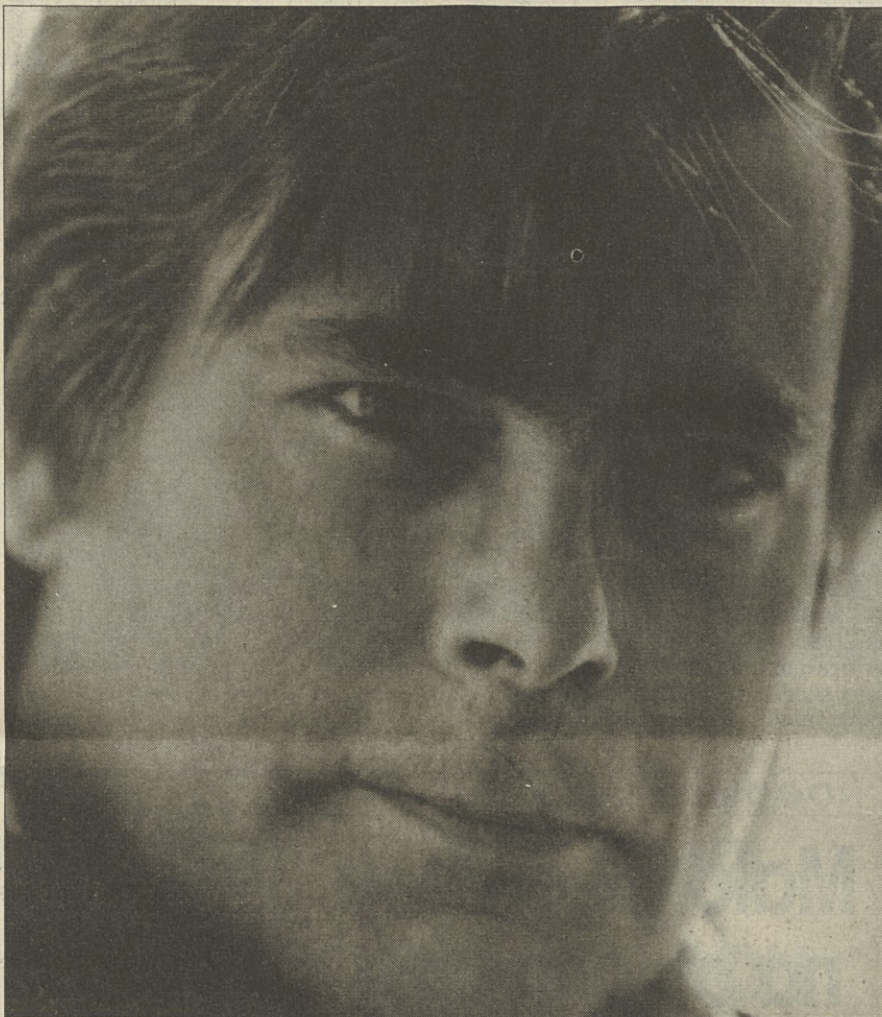
stniskimi prijatelji že soočil. Takrat ni nobena stran zmagała, toda bratovščina se je zaobljubila, da bo znova združila svoje moči, ce bi se »Tisto« vrnilo.

V romanu Tisto (angl.: It) na skoraj tisoč straneh teče shrljiv pripoved o fantastičnem dvoboju med zdaj že odraslimi člani nekdanje bratovščine in nedoumljivim, a prvinško krutim Tistim. Klasična prisproda boja med Dobrim in Zlom, pogosta tema v Kingovih zgodbah. Ali bodo prijatelji, ki jih je knjižničar in

mestni kronist sklical z vseh koncev in krajev Amerike, tokrat opravili z Zlom? Vse je odvisno od tega, ali so kot odrasli ohranili vsaj kancek tistega nedolznega samozaupanja in spontane srčnosti, ki so ju premogli kot otroci... V romanu napestost sproti blazijo freske na ozadju osrednjega dogajanja - značilna Kingova dokumentirana vrtanja v najbolj zgoče probleme našega časa (osamljenost, težave odrasčanja, nevarnosti sodobne znanosti itd.). Ustvarjalci nadaljevanke teh elementov kaj-

pada niso mogli ohraniti in zato je v ospredju predvsem akcija, včasih že kar nevzdržno napeta. Skratka, nekaj za gledalce z zelo dobrimi živci. (Na sliki levo je prizor iz nadaljevanke)

Nekaj Kingovih osrednjih del je prevedenih tudi v slovenscino. Med njimi so podobna kot Tisto, takšna torej, v katerih je Zlo nadnaravnega, nepojasnjene izvora (Macje pokopališče, Christine, Huišaj), a tudi drugačna, kajti Zlo v njih izvira iz ljudi samih (Cujo). (Ica Putrih)

DANES OB 17.10 IN V SREDO OB 20.40

Pravica do življenja in pravica do smrti

Ali lahko človek sam izbere trenutek svoje smrti?

Ta teden (nocoj in v sredo, 7. julija) sta na sporedu kar dva filma, ki obravnavata tolikokrat premlevano pravico do življenja in pravico do smrti.

V nocojsnjem filmu Dejanje ljubezni (Act of Love) gre za pravico do evtanazije, torej do prekinitve življenja po volji bolnika ali po odločitvi, ki jo zaradi bolnikove prizadetosti sprejmejo sorodniki oziroma osebni zdravnik. Film je nastal po resničnem dogodku in njegovi ustvarjalci se ne opredeljujejo za ali proti evtanaziji. Osredotocili so se le na krivdo ali nedolžnost moskega, ki je za slovenske gledalce izbral najboljše.

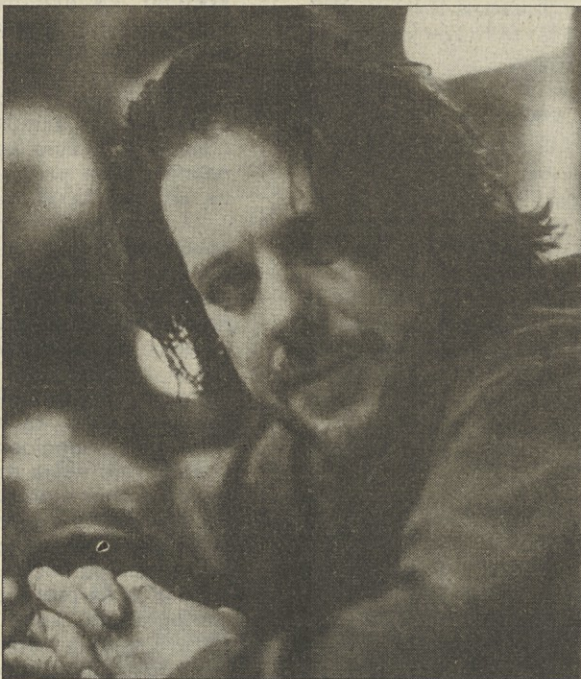
Katero tv nadaljevanke in nanizanke lahko pričakujemo prihodnje leto na naših malih zaslonih?

»Pretrsljiva je zgodba o petnajstletnem dečku Philipu Knightu, ki se je 13. julija 1990 obesil v celici zapora za odrasle. Bil je najmlajši Britanec, ki si je kdaj sodil sam. Vzroki za to strašno dejanje so prikazani v odlični nadaljevanki The Life and Death of Philip Knight (Zivljenje in smrt Philipa Knighta), ki jo je posnela Yorkshire TV.

Seekers (Iskalci) v produkciji Central TV je nova mi-

Pred sodnikom, poroto, tožilcem in odvetnikom, ki storilca zagovarja, je nehalna naloga: razsojati o krivdi nekoga, ki je izpolnil bratovo željo. Običajno sodijo za dejanja, storjena iz sovraštva, tu pa je pred sodnim tribunalom dejanje, storjeno iz ljubezni.

V filmu tedna v sredo zvečer pa bo na sporedu Ledeno poletje (Une ete Glace), francoski barvni film, 1991, v režiji Bernarda Girardeauja, ki je zelo obetavno ime francoskega filma. Mladenc je začel kot igralec in zaradi njegove prijetne zunanosti so mu pripisovali uspeh, kakršnega je dosegel Alain Delon. Toda Girardeau je odklanjal vloge hitrega uspeha in izbiral take, ki so zahtevale razmišljanje o človeški usodi. Napisal je kar nekaj scenarijev za režiserje,

V Dejanju ljubezni igra tudi Mickey Rourke

kot so Jose Giovanni, Pierre Granier-Deferre, Ettore Scola in druge, in se predstavil na televiziji kot odličan avtor dokumentarcev.

Njegovo iskanje življenjskega smisla ga je popeljalo v Amazonijo in Argentino in iz navdušenja nad južnoameriški Indijanci pripravil dokumentarec Belezka popotovanja.

Navdih za Ledeno poletje je dobil ob romanu Philippa Conila, ki so ga objavljali v »cmi seriji«. Roman je psihološka kriminalka, toda režiserju je bila ta oblika literarnega dela pretveza, da se je občutljive teme lotil z distanco in se izognil dokumentarnemu pristopu.

Girardeauja, ki je videl svoji babici nesrečno umirati v bolnišnici in v domu za ostarele, osamljeni in brez volje do življenja, ta tema

obseda. Loteva pa se je sramežljivo, poetično in brez končne odločitve ali mora človek spostovati življenje ali pa ga sme prekiniti, ko se zave, da od njega nima ničesar več pričakovati.

Na ozemlju, prepredenem z vodami, ki včasih posahnejo, se za zapornicami skrivajo majhne hise. Tu živijo ovdovale starke in cakajo, da jih bodo prepeljali v dom za ostarele. Nenadoma druga za drugo dozivijo nenavadno smrt in najdejo jih v plavajočih krstah, srečnega oblička in s sopkom anemon...

Avtor, ki dobro pozna močvirnat pokrajino v Poitju, je sijajno izkoristil naravne danosti tega okolja in s počasnim, umirjenim ritmom dosegel ozračje, ki daje zgodbi prepričljivost in hkrati poetičnost. (E. N.)

PREGLED FILMOV

NEDELJA, 04. julij

TV Slovenija 1 - 13.05

Bustrov svet (Busters verden), danski barvni film, 1984, 90 min. Scenarij: Bjarne Reuter po svoji istoimenski zgodbi, režija: Bille August, igrajo: Mads Bugge Andersen, Katarina Stenbeck, Peter Schroder, Katja Miehle Renard, Signe Dahl Madsen... Carabni svet mladega Busterja, v katerem se že kaže brezdušnost in grobst sveta odraslih.

TV Slovenija 1 - 17.10

Dejanje ljubezni (Act of Love), ameriški barvni film, 1980, 90 min. Scenarij: Michael de Guzman, režija: Jud Taylor, igrajo: Ron Howard, Robert Foxworth, Mickey Rourke, Sondra West, David Spielberg, Gail Youngs, Mary Kay Place... Vprašanje pravice do življenja in smrti na politični, filozofski, religiozni in etični ravni.

TV Slovenija 2 - 22.30

Legenda o Lylah Clare (The Legend of Lylah Clare), ameriški barvni film, 120 min. Scenarij: Hugo Butler, Jean Rouverol, režija: Robert Aldrich, igrajo: Kim Novak, Peter Finch, Ernest Borgnine, Milton Selzer... Zgodba o ljudeh, ki so v hollywoodski filmski industriji svoja življenja nelocljivo prepleli s fikcijo sveta, ki ga ustvarja filmska kamera.

Hrvaška TV 1 - 17.10

Prijatelja (Pals), ameriški barvni film, 100 min. Scenarij: Michael Norell, režija: Lau Antonio, igrajo: George C. Scott, Don Anesha, Sylvia Sidney in drugi. Stara prijatelja, zdaj že v pokoji, sta vse življenje sanjerala, kako bosta stara leta preživljala ob ribolovu. Toda zdaj, ko to lahko počneta, jima je postalo dolgčas.

PONEDELJEK, 05. julij

Kanal A - 20.30

Buddyeva pesem (Buddy's Song), angleški film, 90 min. Režija: Claude Whatham, igrajo: Roger Daltrey in Sharon Duce. Junak zgodbe je prica locitvi staršev in vsem zdravim, ki so povezane z njo. Ko starša dobesedno zonghirata z njim se fant odloči, da si bo življenje polepsal z glasbo. Igra pevec legendarne skupine WHO.

Hrvaška TV 1 - 14.05

Dobri in slabi fantje (The Good and the Bad Guys), ameriški barvni film, 1969, 115 min. Režija: Burt Kennedy, igrajo: Robert Mitchum in drugi. Serif Flagg izve, da namerava neka tolpa oropati banko v njegovem mestu. Rop skuša preprečiti, vendar mu zupan ne stoji ob strani in ga raje upokoji, da bi rešil svoj zupanski stolček pred preveč zagretim Flaggom.

Hrvaška TV 1 - 20.55

Nepodkupljivi (Slightly Honorable), ameriški crnobeli film, 1940, 85 min. Režija: Tay Garnett, igrajo: Pat O'Brien, Edward Arnold, Brederick Crawford, Ruth Terry... Direktor podjetja, ki gradi avtocesto, umre v prometni nesreči. Po njegovi smrti se začne siriti govorice o skorumpiranosti podjetja in številnih umorih. Resnično odkrijejo marsikaj!

TOREK, 06. julij

Hrvaška TV 2 - 22.20

Pot v raj, hrvaški barvni film, 1971, 90 min. Scenarij: Miroslav Krleža, režija: Mario Fanelli, igrajo: Boris Buzancic, Ljuba Tadic, Zvonimir Strmac, Mato Grkovic, Snježana Nikšić in drugi. Film, ki je nastal po Krleževi pripovedki Črček pod slapom, je posvečen praznovanju pisateljeve 100 letnice rojstva.

Kanal A - 20.30

Ne joci Peter, slovenski crno-beli film, 1964, 90 min. Režija: France Stiglic, igrajo: Bert Sotlar, Lojze Rozman, Miha Derganc, Majda Potokar... Dvema izkušnima minerjema poverijo v stabu nalogo, da na osvobojeno ozemlje pripelje tri otroke. Stireletni Peter ju nenehno spravlja v nevarne situacije.

TV Avstrija 1 - 00.00

Skrivnost (Le secret), francoska psihološka shrljivka, 1974, 100 min. Režija: Robert Enrico, igrajo: Jean-Louis Trintignant, Marlene Jobert, Philippe Noiret... Glavni junak pobegne iz psihiatrične klinike, ki je v resnici posebne vrste zapor. Oblasti se ga hočejo znebiti, ker preveč ve. Vsaj tako sam trdi, čeprav je resnica drugačna.

SREDA, 07. julij

TV Slovenija 1 - 20.40

Ledeno poletje (Une ete glace), francoski barvni film, 1991, 90 min. Scenarij: Bernard Girardeau po romanu Philippa Conila, režija: Bernard Girardeau, igrajo: Michel Duchausoy, Roger Dumas, Niels Dubost, Bernard Frey, Madeleine Marie, Madeleine Cheminat... Ali ima človek pravico, da sam izbere trenutek svoje smrti?

Hrvaška TV 1 - 20.10

Veseli ples (Happy Feet), angleški barvni film, 1990, 95 min. Režija: Mike Bradwell, igrajo: Phyllis Logan, Marije Lawrence, Stephen Hancock in drugi. V Ameriki se vsako leto zberejo amaterske skupine plesalcev na Festivalu klasičnih plesov. Tokrat se ga udeleži tudi skupina iz malega mesteca, ki svoje tekmovalce pospremi na pot.

TV Avstrija 1 - 22.45

Na začetku je bil ogenj (La guerre de feu), francosko-kanadski film, 1980, 115 min. Glavno vlogo igra Everett McGill. Zgodba pripoveduje o divjem neandartalskem plemenu, ki je živel na zemlji pred osemdeset tisoči leti. Neko plemo najde ogenj in ko drugo spozna njegovo uničevalno moč se ga odpravi iskat tudi samo, vendar naletijo na mnoge nevarnosti.

ČETIRTEK, 08. julij

Kanal A - 20.30

Dober policaj, slab policaj (Good Cop, Bad Cop), ameriški film, 90 min. Scenarij in režija: Walter Hanley, igrajo: Anne Parrillaud, Jean-Hugues Anglade in drugi. Režija: Luc Besson, igrajo: Anne Parrillaud, Jean-Hugues Anglade in drugi. Mlada zasvojenka z mamili je obsojena na dosmrtno jeco, ker je ubila policista. Vendar se ji ponudi nenavadna priložnost, da ubija za tajno službo in se tako reši zapora.

TV Avstrija 1 - 22.25

Nikita, francosko-italijanska psihološka shrljivka, 1990, 100 min. Režija: Luc Besson, igrajo: Anne Parrillaud, Jean-Hugues Anglade in drugi. Mlada zasvojenka z mamili je obsojena na dosmrtno jeco, ker je ubila policista. Vendar se ji ponudi nenavadna priložnost, da ubija za tajno službo in se tako reši zapora.

TV Avstrija 1 - 00.20

Sramota (Skammen), švedski film, 1968, 100 min. Režija: Ingmar Bergman, igrajo: Liv Ullman in Max von Sydow. Zakonski par se pred državljansko vojno umakne na majhen otok. Vendar tudi tega zasedo in tako ne moreta ubežati vojni, ki usodno vpliva na njuno življenje.

PETEK, 09. julij

TV Slovenija 1 - 20.30

Zadnja voznja (The Last Run), ameriški barvni film, 1971, 94 min. Scenarij: Alan Sharp, režija: Richard Fleischer, igrajo: George C. Scott, Tony Musante, Trish Van Devere, Colleen Dewhurst... Film, ki ga je začel režirati John Huston, je prepletanje med akcijsko kriminalko in psihološkim portretom starajočega nekdanjega člana podzemlja.

TV Slovenija 1 - 23.25

Masko (Les Masques), francoski barvni film, 100 min. Scenarij: Odile Barski, Claude Chabrol, režija: Claude Chabrol, igrajo: Philippe Noiret, Robin Renucci, Bernadette Lafont, Ponique Chaumette, Anne Brochet, Roger Dumas, Pierre-Francois Dumeniaud... Film je svojevrstna kritika televizijskega medija in tv zvezdnika.

Kanal A - 20.40

Na begu (Running), ameriški film, 102 min. Režija: Steven Hillard Stern, igrajo: Michael Douglas, Susan Anspach, Lawrence Dane, Eugene Levy, Charles Samantha, Philip Akin, Jennifer McKinney, Lesleh Donaldson, Jim McKay... Življenje glavnega junaka se sesuva, zato se odloči za tek in glavni cilj - maraton.

Hrvaška TV 2 - 00.30

Zene na treh (Kvinnorna pa taket), švedski film, 1989 Režija: Carl-Gustaf Nykvist, igrajo: Amanda Oms, Helena Bergström, Stellan Skaragard, Percy Brandt... V fotografskem studiu delata dekleti, ena pripravlja serijo fotografij z mitološkimi motivi, druga ji pozira in pomaga, ko se pojavi bivši ljubimec, pride do srečanj v troje.

SOBOTA, 10. julij

TV Slovenija 2 - 21.10

Cincinatti Kid, ameriški barvni film, 1965, 95 min. Scenarij: Ring Lardner Jr., Terry Southern po romanu Richarda Jessupa, režija: Norman Jewison, igrajo: Steve McQueen, Edward G. Robinson, Karl Malden, Tuesday Weld, Joan Blondell, Rip Torn, Jack Weston, Cab Calloway, Jeff Corey...Privlačna tema: igre na srečo, hazard.

TV Slovenija 1 - 23.40

Tajna organizacija (Under Cover), ameriška barvna nanizanka, 1990, 13 epizod. Scenarij: William Broyles, režija: Harry Winer, Christopher Leitch, igrajo: Anthony John Denison, Linda Purl, John Rhys-Davies, John Slattery, Josef Sommer... Ameriški tajni agent v Iranu na begu pred podivjano množico preskoči neko ograjo in pade v roke sovjetskimi vojakom.

NOVE NADALJEVANKE NA SVETOVNEM TRGU

Kaj bomo gledali na slovenski televiziji

Pogovarjali smo se z urednikom za nadaljevanke na TV Slovenija Vladimirjem Frantarjem, ki je na sejnih ure in ure gledal programe, da je za slovenske gledalce izbral najboljše.

Katero tv nadaljevanke in nanizanke lahko pričakujemo prihodnje leto na naših malih zaslonih?

Pu Knightu, ki se je 13. julija 1990 obesil v celici zapora za odrasle. Bil je najmlajši Britanec, ki si je kdaj sodil sam. Vzroki za to strašno dejanje so prikazani v odlični nadaljevanki The Life and Death of Philip Knight (Zivljenje in smrt Philipa Knighta), ki jo je posnela Yorkshire TV.

Seekers (Iskalci) v produkciji Central TV je nova mi-

ni serija vse bolj znane in uveljavljene scenariстке Linde la Plante, ki jo poznamo tudi pri nas kot avtorico dveh angleških TV hitov: Vdove in Glavni osumljenec. Seekers je napeta zgodba o dveh različnih zenskah, razocarani stitidesletnici in noseči mladi trnki. Glavni vlogi igrata dobitnica oskarja Brenda Fricker in Josette Simon. Stella

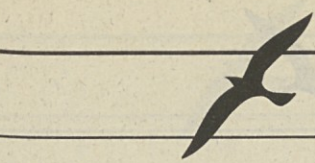
in Susie se slučajno srečata pri Seekers, detektivski agenciji, ker iscata lastnika Mika Hazzarda, ki je brez sledu izginil neznano kam. Izkaže se, da sta obe z njim usodno povezani, saj sta njegovi zeni. Kljub različnim neprijetnim občutkom se zenski združita v skupnem iskanju in odkrivanju resnice čudnega izginotja njunega moza in od-

krijeta ne samo truplo, temveč celo verigo mafijskih povezav in kriminala.

An Exchange of Fire (Zamenjava ognja) v produkciji Channel 4 je nenavadna zgodba, ki se zapleta in odpleta na londonskih in pariških ulicah. Dva zelo različna moza sta pred težko odločitvijo: ali naj zrtvujeta prepričanje ali življenje svojih otrok. Dogajanje je posta-

vljeno v osemdeseta leta, v čas vzhodnjasko komunistične diktature, ki je imela lahko določene vplive tudi na življenje v zahodnjaskih državah. V glavni vlogi nastopa znani angleški igralec Frank Finlay.

To pa seveda se ni vse, kar se nam na slovenski televiziji lepega obeta - o sejmumu v Cannesu in novostih na angleški BBC prihodnjik.

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

08.45	Ziv žav, ponovitev
09.35	Huckleberry Finn in njegovi prijatelji, ponovitev 17/26 dela nadaljevanke
10.00	Nonni in Manni, 6., zadnji del nemske nadaljevanke
10.50	Slovenska ljudska glasbila in godci: Akordične citre
11.30	Obzorja duha
12.00	Slovenska pesem iz zamejstva, 23. tabor Sentvid pri Sticni
12.30	Videomeh
13.00	Poročila
13.05	Bustrov svet, danski film, VPS 1305
15.05	Stalin, 3., zadnji del angleske dok. serije, ponovitev, VPS 1305
16.00	Splosna praksa, 3/11 del avstralske nanizanke, VPS 1605
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Dejanje ljubezni, ameriški film, VPS 1710
19.15	Slovenski lot, VPS 1915
19.30	TV dnevnik 2
20.10	Zrcalo tedna
20.30	Nedeljskih 60, VPS 2030
21.30	Na poti z dr. Stinglom, 10/12 del, VPS 2130
22.05	TV dnevnik 3 VPS 2205
22.35	Ljubezen do Lidijske, 1/13 del angleske nadaljevanke
23.25	Gospodična Marple, 7/8 del angleske nanizanke, VPS 2325(do 00.20)

SLOVENIJA 2

07.45	Poglej in zadeni, ponovitev
09.00	Croviana-Caldes: SP v kajaku in kanuju
12.00	Velika pričakovanja, 3/6 del angleske nadaljevanke
12.50	Ona + On, ponovitev
13.50	Sportna nedelja
14.00	Magny Cours: Formula 1, prenos
15.40	Wimbledon: Teniš, finale, M, vključitev v prenos
18.00	Vojaško EP v padalstvu, reportaža iz Kranja
18.15	Wimbledon: Teniš, dvojice, prenos
19.30	TV dnevnik 2
20.00	Alpe-Donava-Jadran
20.30	Srečanje z živalmi v nasih Alpah
20.55	Evropsko prvenstvo v kosarki, M, finale, prenos iz Münchna
22.30	Legenda o Lylah Clare, ameriški film
23.00	Kim Novak, Peter Finch in drugi
00.35	Sportni pregled
01.05	Video strani

KANAL A

08.00	Nedeljski nagovor patra Benedikta Lavriha
08.15	RIS, risanke in spoti
08.40	Male zivali
09.00	Kapitan Mikula Mali, mladinski film
10.30	Dokaz nedolžnosti, ponovitev ameriškega filma
12.00	Nedeljski nagovor patra Benedikta Lavriha
12.15	Kulinarčni kotiček, 20. oddaja
12.30	Helena, gledalci cestitajo in pozdravljajo
18.00	MCM
18.15	Rally Acapulco
18.45	Video Grom, ponovitev
20.00	Live & Kickin', 18. brčanje v živo
21.00	Tropska vročina (Tropical Heat), 8. del ameriške nadaljevanke
21.30	Marlboro Music Show - Babilon, 2. del
22.00	James Dean, ameriški film
23.00	Po spominih Williama Bast, James Deana igra Stephen McHattie
23.40	MCM
01.00	Video strani

KOROŠKA

13.00	Dober dan, Koroska (Thomas Brezina s svojimi uspešnicami na slovenskem knjižnem trgu in drugo)
-------	--

RAI 1

6.00	Variete: Dadaumpa
7.40	Dok.: Kvarkov svet
8.30	Otroski variete: La Banda dello Zecchino
10.15	Dok.: Velike razstave
10.55	Masa
11.55	Parola e vita: vesti
12.15	Zelena linija
13.00	Dnevnik 1
14.00	Kviz: Fortunissima
14.15	Film: Attacco - Piat-taforma Jennifer (pust., VB '80)
16.00	Aktualno: Bella estate
17.00	Nagrada La Navicella
18.00	Dnevnik 1
18.10	Variete: Domenica con
18.55	Dok.: Yves Montand
19.50	Vreme in dnevnik
20.30	Sportne vesti
20.40	Film: Nato per correre (pust., ZDA '79, i. Tom Farley)
22.30	Dnevnik, nato aktualna odd. Rimini in festa
24.00	Sportna nedelja
0.30	Dnevnik in vreme
0.30	Motociklizem (VN Evrope), nočni rock

RAI 2

7.00	Cirkus zvezdnikov
7.45	Film: Vienna, amori al congresso (kom., '65)
9.25	Avtomobilizem F1
10.00	Film: Ti Kojo in njegov morskari pes (dok.)
12.00	Kratke vesti
12.05	Nan.: Una famiglia come tante
13.00	Dnevnik in vreme
13.30	Avtomobilizem F1: VN Francije
16.00	Film: La pistola sepolta (vestern, ZDA '56, i. Glenn Ford, J. Crain)
17.40	Film: Sergente Flap indiano ribelle (kom., 'ZDA '70, i. A. Quinn)
19.35	Vreme in dnevnik
20.00	Domenica Sprint
20.30	Nad.: Beautiful
22.00	Glasba: Nuovo Cantagiro (vodi L. Vasini)
23.30	Dnevnik 2
23.45	Zidovska kultura
0.15	Dok.: Hans Jonas
1.15	Nočni sport

RAI 3

9.00	SP v kanuju
12.15	Film: Frutto proibito (kom., ZDA '42)
14.00	Deželni dnevnik
14.10	Popoldanski dnevnik
14.45	Kolesarstvo: Tour de France (1. etapa)
17.30	Sport: EP v gimnastiki, 18.20 SP v sabljanju
18.50	Vreme in dnevnik
19.30	Dezelne vesti
19.50	Sport: večerni Tour
20.25	Nogomet: Italija-Holandiska (pokal Pelé)
22.30	Dnevnik in vreme
22.50	Aktualno: La donna che lavora 1958/1993
23.30	TG 3 - v kioskih
23.45	Film: Billy, ma come hai fatto? (dok., '92)
0.50	Nočni film

RETE 4

7.40	Nan.: Strega per amore, 8.00 Hotel, 9.00 Družina Bradford
10.00	Nedeljski koncert: Simfonični orkester Scale
11.00	Variete: W le donne
12.00	Kviz: Gioco delle coppie, nato nanizanka
13.00	Dnevnik TG 4
14.00	Nad.: Sentieri, 15.00 nan.: E' giustizia per tutti
16.00	Aktualno: Affari di cuore
16.30	Kviz: Io tu e mamma
17.00	Variete: Cirkus, vesti
19.00	Dnevnik TG 4
19.30	Nan.: Colombo
20.30	Varieteja: Bellezze al bagno, 23.00 Sapore di mare, vmes vesti
1.05	Film: La chiave

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
8.30	La casa nella prateria
9.30	Film: I giganti di Roma (zgod., It. '64)
11.30	Nan.: Sposati con figli
12.30	Glasbena oddaja: Superclassifica Show, vmes (13.00) dnevnik
13.50	Film: Lo scopone scientifico (kom., '72)
16.00	Variete: Bravo bravissimo
18.00	Nan.: Le inchieste di padre Dowling, 19.00 Robinsonovi
20.00	Dnevnik TG 5
20.30	TV film: Due donne nel mirino (krim., ZDA '90, i. M. Lee)
22.20	Aktualno: Nonsolomoda, nato film Strana la vita (kom., It. '87), vems (23.50 TG 5 vesti

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
9.40	Nan.: Hazzard
10.45	Sportni odd.: Veliki golf, 11.45 Grand Prix
12.40	Odpri studio
13.00	Film: Ma chi t'ha dato la patente? (kom., It. '70, i. Franchi-Ingras-sia, A. Luce)
15.00	Film: Tarzan il magnifico (pust., ZDA '60)
17.00	Nan.: Chiara e gli altri, 18.00 Hooker, 19.00 Pagati per combattere
20.00	Variete: Benny Hill
20.30	Film: Interceptor - Il guerriero della strada (fant., Avstral. '82, i. Mel Gibson, W. Wells)
22.30	Film: Va avanti tu che mi vien da ridere
0.30	Avtomobilizem F1
0.45	Odpri studio

TELE 4

	Lastne oddaje
20.35	Film
22.00	Dogodki in odmevi

Koper

15.10	Crime Story, ameriska tv nanizanka
16.00	Francoske razglednice, ameriški film, ponovitev
17.35	Ezopove basni, risanke
18.00	Kam vodijo naše stezice: Slovenci iz Italije o svojem življenju in delu
19.00	TV dnevnik
19.25	Crime Story, ameriska tv nanizanka
20.15	Nočni sodnik, serija
20.35	Zrebanje Loto
20.40	Evroturizem: Danska
20.55	Košarka, finale evropskega prvenstva, neposreden prenos iz Münchna
22.35	Slovenski magazin
23.05	Termoli: Mednarodni festival avtorske popevke, 2. del

ORF Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
13.10	Ali imate radi Brahmsa?, ameriški film, po romanu Françoise Sagan
15.35	Molitve iz božjega vrta
15.40	Jaz in ti, otroški program
16.10	Pika Nogavička
16.10	Cirkus Humberto, 5. del
18.00	Cas v sliki
18.05	Ora et Labora: Kvartopirec
18.30	Doktor Trapper John: Mladi zdravnik s slabo vestjo
20.15	Levja jama: 10. del
21.10	Karajan: Karajanov boj in smrt, 3. del
22.15	Ljubimkanje, igra
23.45	Angela, kanadski film
00.10	Hrvatsko prvenstvo v atletiki, posnetek iz Splita (do 01.20)
00.10	Poročila
00.10	Tisoc mojstrov

ORF Avstrija 2

08.00	Jutranji spored
10.15	Skozi divjino Kurdistan, nemško/spanski film
13.00	Dober dan, Koroska, oddaja za koroske Slovence
13.30	Formula 1 za VN Francije, iz Magny Coursa
20.15	Colombo: Obrekovanje je lahko smrtonosno, ameriški tv film, 1972
21.40	Rojen 4. julija, ameriški film, 1989
22.50	Očka je kos nam vsem
23.15	Domáci prijatelji so tudi ljudje, ameriška komedija s Shirley MacLaine

Hrvatska 1

09.10	Poročila
09.45	Slika na sliko, pon.
10.00	Poročila
10.05	Hišni ljubljenci
10.30	Mednarodni festival otroka Sibenik '92: Bajka o cesarju Saltanu, posnetek
11.30	Oddaja narodne glasbe
12.00	Poročila
12.05	Plodovi zemlje
13.00	Mir in dobrota
13.45	Lovcevoj, ponovitev 2/12 dela angleske nadaljevanke
14.45	Na avtobusu, ponovitev 42. dela angl. hum. nanizanke
15.10	Pustolovščine gozdne družine, 9/13 del risane serije
15.35	Dolgo potovanje, 2/4 del nadaljevanke
16.30	Operne arije
17.10	Prijatelja, ameriški film
18.50	Dolgousceve zgodbe, 17. del
19.30	Dnevnik 1
20.10	Veliki skok, 1/4 del francoske nadaljevanke
21.45	Dubrovnik: Sedma noc
23.15	Dnevnik 2
00.30	Poročila (do 00.00)

Hrvatska 2

11.50	TV koledar
12.00	Motociklizem, svetovno prvenstvo, prenos iz Catalunje
14.55	Tenis, finale, M, prenos iz Wimbledon
18.00	Formula 1 za VN Francije
19.30	Dnevnik 1
20.10	Z jadrni okrog sveta, 12., zadnji del dok. serije
20.55	Finale evropskega kosarskega prvenstva, iz Münchna
22.35	Angela, kanadski film
00.00	Hrvatsko prvenstvo v atletiki, posnetek iz Splita (do 01.20)

MTV Madžarska

07.30	Za otroke, risanke
08.05	Mladinski magazin
08.30	Nedeljski magazin, o vsem za vsakogar
11.00	Reformatorsko bogoslužje
12.01	Glasbeni butik
13.38	Cirkuski film
14.20	Serijski film
15.50	Svet A.C. Clarkeja, pzn. serija
16.20	Verski program, za reformate
16.45	Disney, za otroke
18.30	Kolo sreče, kviz
19.00	Teden
20.00	Dnevnik
20.25	O prvi madžarski rock-operi
21.00	Un amour de Swann, francosko/nemski film
23.05	Portret: Lajos Rajter

RADIO

Slovenija 1

(UKV 88.5; 90.0; 91.8; 92.9; 94.1; 96.4; MHz.16.00 SV 918 KHz)

4.30, 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00

Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Duhovna misel; 7.00 Jutranja kronika in vreme; 8.05 Igra: Korenčkov plaček; 9.05 Pomnjenja; 10.05 Šaljivci so med nami; 11.05 Poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 12.05 Na današnji dan; 13.10 Obvestila in osmrtnice; 13.20 Za naše kmetovalce; 14.15 Naši poslušalci čestitajo; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.45 Poslušalci čestitajo; 16.00 Loftra domačin; 17.30 Naš gost; 18.00 Nedeljska reportaža; 18.30 Zborovska glasba; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 23.05 Literarni nočno; 23.15 Nočni program - Glasba.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 8.00 Servisne informacije; 8.30 Nedeljski val; 8.40 Koledar prireditve; 10.35 Nedeljski gost; 11.00 Uganka; 12.05 Z Valom okoli sveta; 13.00 Športno popoldne, vmes aktualne informacije, glasba; 15.30 Dogodki in odmevi, prenos 1. programa; 19.00 Večer na 2.; 19.30 Drugi val; 22.00 Zrcalo dneva, vreme, prenos 1. programa.

Slovenija 3

8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00

Poročila; 8.10 Na poljani jutro; 8.30 Preludij; 9.00 Prenos maše; 10.05 Orkestri in solisti; 13.05 ZPZ Concinite; 14.05 Humoreska; 14.35 Operno popoldne; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Znana in manj znana glasba; 18.05 Spomini, pisma in potopisi; Pisma II. (J. Pintarčič); 19.35 Cerkvena glasba; Misa brevis (Z. Kodaly); 20.15 Glasba; 22.05 Nove prevodne strani; 22.30 Vokalno instrumentalna glasba; 23.55 Lirični utrine; 24.00 Konec 3. programa in vključitev v nočni program RS.

Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88.5 - 93.8 - 100.3 - 100.6 - 104.3 - 107.6 MHz)

8.30, 10.30, 17.30 Poročila; 12.30, 19.30 Dnevnik; 8.00 Otvoritev programa, napoved programa, vmes radijski koledar 8.30 Osmrtnice, pesem tedna Radia

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Jutranji val; 19.00 Morski val (vsakih 14 dni).

Radio Koroska

6.30 - 7.00 Dobro jutro na Koroskem: Duhovna misel (dr. Miroslav Ostravsky); 18.10 - 18.30 Dogodki in odmevi.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

08.00 Awake on the Wild Side; Planet Alert Weekend; 10.30 Poročila; 11.00 The Big Picture, ponovitev; 14.00 Sport, ponovitev; 14.30 Unplugged Weekend; Paul McCartney; 15.30 Sting; 16.00 REM; 16.30 Elton John; 17.00 Rod Stewart; 18.00 Eric Clapton; 19.00 US Top 20; 21.00 120 minutes; 23.30 Heabangers Ball; 02.30 Video; 03.00 Nočni video

SKY ONE

07.00 Hour of Power; 08.00 Fun Factory; 12.30 The Brady Bunch; 13.00 Rokoborba; 14.00 Robin of Sherwood; 15.00 Trapper John; 16.00 W.K.R.P. in Cincinnati; 16.30 Fashion TV; 18.00 Ameriška rokoborba; 19.00 Simpsonovi; 20.00 The Young Indiana Jones Chronicles; 21.00 Sever in Jug, 3/6 del ameriške nadaljevanke, 1986; 23.00 Hill Street Blues; 00.00 Proseguy

PRO 7

06.00 Serije; 09.30 Poslednji iz trdnjave Kandahar, britanski film; 09.50 Navigator, novozelandski film; 12.20 Roseanne, ponovitev; 12.55 Mash; 13.25 Ninja mojster; 14.15 Zvali znanih ljudi; 15.20 V Korzanovi senci, ameriški pustolovski film; 16.00 Morlici čakajo v vrsti, ameriški film; 20.15 Operacija spodnjeje, ameriška komedija; 22.25 Laži, vojna in smrt, ameriška politična shiljka

PREMIERE

08.00 Addams Family; 08.25 Potovanje v Melonijo, švedska risanka; 14.00 Rocketeer, ameriški film; 15.50 Denar drugih

SUPER CHANNEL

20.00 Mullaway, avstralski film

KANAL A / NOCOJ OB 22.00

Kratka, toda izjemno uspešna kariera

Film po spominih Williama Bast, prijatelja Jamesa Deana

V 24. letih življenja (1931-1955) je Jamesu Byronu Deanu uspelo postati tiste vrste filmska zvezda, ki se danes visi na plakatih prenekatere dekliške sobe. Po vstopu v filmski svet (z reklamo za Pepsi leta 1950) in studiju v znamenitem Actor's Studio je nastopil v glavnih vlogah treh filmov: Vzhodno od raja, Upornik brez razloga, in Velikan (premiera z naknadno montirano zadnjo sekvenco je bila 1956). Status najhitreje ustvarjene zvezde v hollywoodski zgodovini je Dean ustvaril predvsem s podobo vase zaprtega mladeniča, ki ima

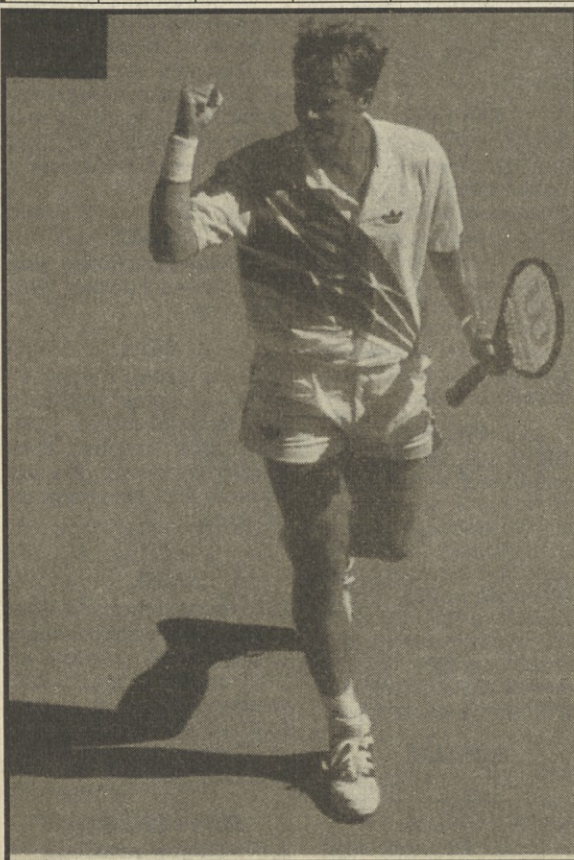
velike probleme s komunikacijo. Umrl je v avtomobilski nesreči 30. 8. 1955, popolnoma v skladu z vlogo, ki jo je odigral v Uporniku brez razloga. Nocojsni film biografsko obnavlja prijateljstvo Deana (igra ga Stephen McHattie) in Williama Bast (William Bast), hollywoodskega scenarista in producenta, zanimiv pa je zato, ker zgodba sega nazaj, v kalifornijsko mesto Paso Robles, kjer sta se fanta spoznala in ostala prijatelja vse Deanovo kratko življenje, tudi v času, ko je dejansko vase zaprtega fanta pritisnila filmska slava in se je zapletel v zveze z igralko Chris White in plesalko Dizzi Sheridan. (T.D.V.)

	TV SLOVENIJA 1 BUSTROV SVET, danski barvni film	13.05		AV 1 ALI IMATE RADI BRAHMSA, ameriško/francoski film	13.10
Film pripoveduje o dečku Busterju, neugnanem in nabritem mlincu, ki marsikatero uspiči. Njegov svet je svet domišljije, vendar ne beži vanj kot mnogi njegovi vrstniki, temveč ga tudi soustvarja. Njegov dedek čarodej ga je naučil množico trikov, s katerimi Buster navdušuje svoje prijatelje. Toda svet Busterjeve mladosti nima samo zabavnih trikov domišljije, temveč tudi ostre robove vsakdanjega življenja. Deček lahko opazuje v svoji bližini dostikrat bolečo razliko med možnostmi in željami. Njegova sestra zaradi tega, ker šepa, nikoli ne bo mogla uresničiti svojih sanj, nikoli ne bo plesalka. Film je bil nagrajen na Berlinskem festivalu.			Anatole Litvak, rojen v Rusiji, je zapustil domovino leta 1925. Do leta 1935 je delal v Evropi, potem pa se je preselil v Hollywood. Film Goodbye Again je posnel 1960 po romanu Françoise Saganove. Film je doživel v uspehu v Evropi, v ZDA pa ne. Igrajo: Ingrid Bergman, Yves Montand, Anthony Perkins (na sliki) in drugi.		
	TVS 1 V SOVI LJUBEZEN DO LIDIJE, angleška nadaljevanke	22.35		TV SLOVENIJA 2 WIMBLEDON, največji teniški turnir na svetu	15.40
Nadaljevanke, ki ima trinajst delov, je nastala po romanu H. E. Batesa. To je zgodba o mladi, lepi Lidijski Aspen in o štirih mladeničih. Njihova strastna ljubezen do dekletke prinese Lidijski radost in žalost ter povzroči tragedijo. Zgodba se začne 1929. leta v Eversfordu, malomeščanskem mestecu. Edward Richardson je mlad novinar, ki piše za mestni časopis in želi postati pisatelj. Ko umre gospodar bogate družine Aspen, pošlje urednik časopisa Edwarda, naj s pokojnikovimi sorodniki pripravi razgovor o umrlem in o njegovi nečakini Lidijski, ki naj bi podedovala veliko bogastvo. Igrajo: Mel Martin, Jeremy Irons, Christopher Blake in drugi.			»To je največji teniški turnir na svetu in če se nekdaj ne more zbrati tukaj, se ne more nikjer,« je dejala ta hip najboljša igralka Steffi Graf. Letošnji turnir, ki se bo izrekel danes s finalno posamezniko, bo šel v anale kot posebnost tudi po tem, da mu je bilo vreme naklonjeno. Med turnirjem sploh ni deževalo, zato ni bilo zamud, obisk pa je bil rekorden. Letos bodo igralcem razdelili kar 5.048.450 funtov, kar je za 631.630 funtov več kot lani. Wimbledon je letos praznovati tudi stoletnico ženskih tekmovalj. Ob tem jubileju so priredili igralkam razdelili roza brisače, kar je izjemna dogodek, kajti sicer vztrajajo pri tradicionalni wimbledonski beli barvi.		

Gesla križanke »Opere italijanskega skladatelja«

Giuseppe Verdi, Don Carlos, Trubadur, 1 - Rigoletto, 2 - Sicilijanske večernice, 3 - Traviata, 4 - Aida, 5 - Moč usode

[illegible]

JUTRI

5. julija

Ze pesnik Valentin Vodnik je uspel ponuditi Slovencem glasilo Ljubljanske novice. Vendar je ta pobuda sledila usodi francoskih Ilirskih provinc, saj je avstrijska restavracija temeljito opravila s slovenskim prebujenjem.

Petega julija leta 1843 se je na pobudo odbora Kranjske kmetijske družbe med Slovenci znova pojavilo slovensko glasilo, tokrat Kmetske in rokodelske novice.

Casopis, ki ga je urejal Janez Bleiweis, je imel natančen program: razsvetljevanje v gospodarskih zadevah, novosti v poljedelstvu in živinoreji, obrti in zdravstvu.

Ze od začetka so v Novicah našle svoje mesto tudi literarne zvrsti, čeprav jih je na primer Preseren gledal bolj po strani: jezik Novic ni bil dovolj kakovosten za tako občutljivega ustvarjalca.

Stalna sodelavca Novic sta bila poleg urednika Bleiweisa se pesnik Koseski in kritik Malavašič. Revolucionarno leto 1848 je usmerilo Novice v politično sfero; tudi urednik Bleiweis se je znašel na vodilnem političnem položaju. Se le v šestdesetih letih so ga spodrinili mladostlovinci in Novice so postale glasilo konservativne struje v politiki in kulturi.

Novice so pripomogle, da je Ljubljana postala središče slovenskega političnega dogajanja

O številu

Pozdravljen, o Gospodar števil prezeni od mene vse tiste, ki ne vedo, da si ti tisti, ki je ustvaril ljudi, in da je clovek samo glava števila ter da je vse clovesko v številu, tako razum kot misljenje in skladnost in pravicnost.

(Nostradamus)

Razlaga števil je največja stopnja spoznanja, temelj kozmične in

notranje skladnosti. Stevilo ni samo aritmetični izraz, marvec je spoznanje o trenutnem in prihodnjem v cloveku. Števila razlagajo fizično skladnost življenjskih, časovnih in prostorskih zakonov - so vidne sponke, ki obkrožajo vsako bitje. Stevilo je sestavljeno iz besede in znamenja, njegova uganka pa je pomembnejša od samega znamenja in besede. Stevilo je vozle vseh vezi in izvir razuma, nosi pa cloveske lastnosti, saj vsako stevilo teži k ustvarjanju večjega števila; eden ustvari dva, dva ustvari tri, tri ustvari stiri... Skladnost in

Planetarni ekvivalent števil po kabali

- 1 = Pluton (+ Neptun)
- 2 = Uran (+ Zodiak)
- 3 = Saturn (+ Neptun)
- 4 = Jupiter
- 5 = Mars
- 6 = Sonce
- 7 = Venera
- 8 = Merkur
- 9 = Luna

NUMEROLOGIJA (2)

Simbolika in lastnosti števil

VERA ŠEGA

povezanost števil in geometrijskih likov je popolna in dognana.

Tako kot astrologija je tudi numerologija zasnovana na vplivu nebesnih teles. Skratka, števila so podlaga vseh stvari. Clovek je del kozmosa, v katerem vlada jo red in sile, ki delujejo na nas. Nekatere sile poznamo, npr. luno, medtem ko druge, ki jih se ne poznamo, lahko spoznamo in ugotavljamo njihovo delovanje na naše ravnesje.

Simbolika in lastnosti števil

1

:simbolizira Vrhovnega Ustvarjalca, Božansko Naravo in Ko-

zmično Svetlobo. Pomeni Božanski Absolut, Nebesko Harmonijo, Popolnost, Praellement in Srce Mistika. Risbe starodavnih ezoterikov prikazujejo stevilo kot ouroboros, kaco, ki grize svoj rep v krožni obliki in tako ustvarja niclo - Okulni Apeks, ki ima v sredini napis v grščini »En to Pan«, kar pomeni »Eden je Vse«. Enica je božanski moški princip, ki pomnožen s seboj vedno daje sebe. Stevilo ena je ambicija, akcija in agresija. Moc volje je tako razvita, da lahko sama sebi postavi cilj, namen njenih akcij je nedvoumen. Kadar moc števila ena ne teži k uresnitvi osebnega cilja, je narava tega števila sebična, domisljiva in okrutna; ozkosrčno zadovoljevanje svojih potreb si zadaja kot osebni cilj, svoje postopke pa pojasnjuje kot dolžnost.

2

:simbolizira Veliko Mater Zemljo in Vrhovno Materijo. Stevilo dva je prvo sodo stevilo in ženski princip. Z dvojko se zacena dualnost, označuje pa preciznost, vendar tudi njeno nasprotnost. Stevilo dve je predstavljeno z dvema krogoma, ki segata drug v drugega in v medsebojnem spajanju tvorita ravnotežje med materialnim in duhovnim svetom. Stevilo dve označuje okultizem in podzemeljski svet. Njegova narava je emotivna, intuitivna, taktična, diplomatska in počasna. Ce se moc dvojke ne uporablja pravilno, se spreobrača v hinavščino, zaprtost in plasnost.

3

:simbolizira Božanski Zakon, ker v sebi vsebuje moško (liho) in žensko (sodo) stevilo, Nebo in Zemljo. Stevilo tri predstavlja Sveto Trojnost in sintezo spiritizma, je ključ vseh skrivnosti. Simbol troj-

ke je trikotnik, ki označuje rojstvo, rast in smrt; začetek, sredino in konec; mladost, zrelost in starost; astralno, fizično in mentalno telo; tri agregatna stanja. Trojka je stevilo mnogoterosti. V sebi nosi intelekt, ekspresivnost, intuicijo, optimizem, popularnost. Ce je uporabljena v etične namene, doseže uspeh; v nasprotnem primeru lahko miselnost, površnost in razsipanje energije.

4

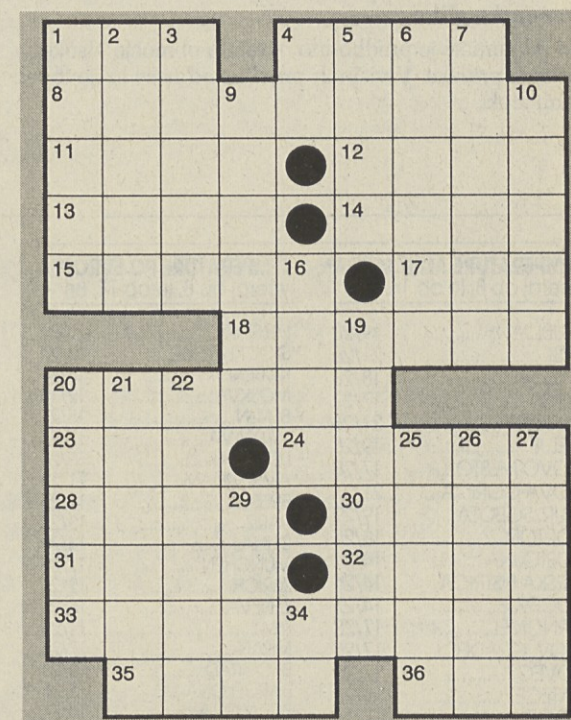
:simbolizira Ravnotežje, Temelj, Moc in Osvojitve. Predstavlja razsvetljenega cloveka, ki povezuje nebesne in zemeljske energije. Stevilo stiri simbolizirajo stiri elementi: Ogenj, Zrak, Voda in Zemlja, pa tudi stiri strani sveta. Simbol stirice je kvadrat. Stevilo stiri je stevilo solidarnosti in trdnosti. Njegova narava je hladna, intelektualna, počasna, je neusahljiv izvir moči za delo in organizacijo. Kadar se moc števila stiri ne uporablja konstruktivno, njejeva narava postaja neusmiljena.

Vodoravno:

1. star German, 4. seks, 8. dejanje, ki je v nasprotju z zakonom, 11. ime več pergamskih kraljev, 12. kdor veliko pije, 13. meniska suknja z oglavnico, 14. ime italijanskega popevkarja Cutugna, 15. prijeten vonj ali okus, 17. stalno bivališče, 18. plazeca se zelenjadnica iz družine bučnic, 20. ameriška zvezna država z glavnim mestom Carson City, 23. ime finskega voznika rallyja Vatanena, 24. ime nekdanjega ameriškega rock'n'roll idola Presleya, 28. zadnji del stopala, 30. deska, 31. ime slovenskega pisatelja Cankarja, 32. mesto v Oklahomi v ZDA, 33. italijanski otok v Sredozemskem morju, 35. muslimansko moško ime (iz crk mina), 36. kubanski slikar (Wilfredo) (iz crk Mal).

Navpčno:

1. skaza, 2. moško ime, 3. jugovzhodnoazijski obrambni pakt, 4. avtomobilska oznaka Splita, 5. pritrgovanje pri hrani ob dolčenih dnevih, 6. v srednjem veku mladenič, ki so ga vzgajali za viteza, 7. sodelavec založbe, ki prebira in presoja tekste, 9. cevčica za pitje, 10. izvajalci pred dvema letoma popularne lambade, 16. francoski departma z glavnim mestom Carcassonne, 19. ameriški filmski igralec (Karl), 20. kar je napisano, 21. glavno mesto Armenije, 22. suzukijev jeep, 25. enovalentni radikal iz etilena, 26. srbska oblika imena Vid, 27. ime iraškega diktatorja Huseina, 29. južnoameriške Kordiljere, 34. zacetnici slovenskega dramatika Mraka.

RESITVE
Vodoravno: Sas, spol, prestopek, Atal, srka, kuta, Toto, aroma, dom, kumara, Nevada, Art, Elvis, peta, dila, Ivan, Enid, Sardinija, Naim, Lam.

Dnevnik, ki ga bereš, je bil v celoti pripravljen s tiskarsko-redakcijskim sistemom

Apple Computer

prodaja, montaža in servis

PELLEGRINI

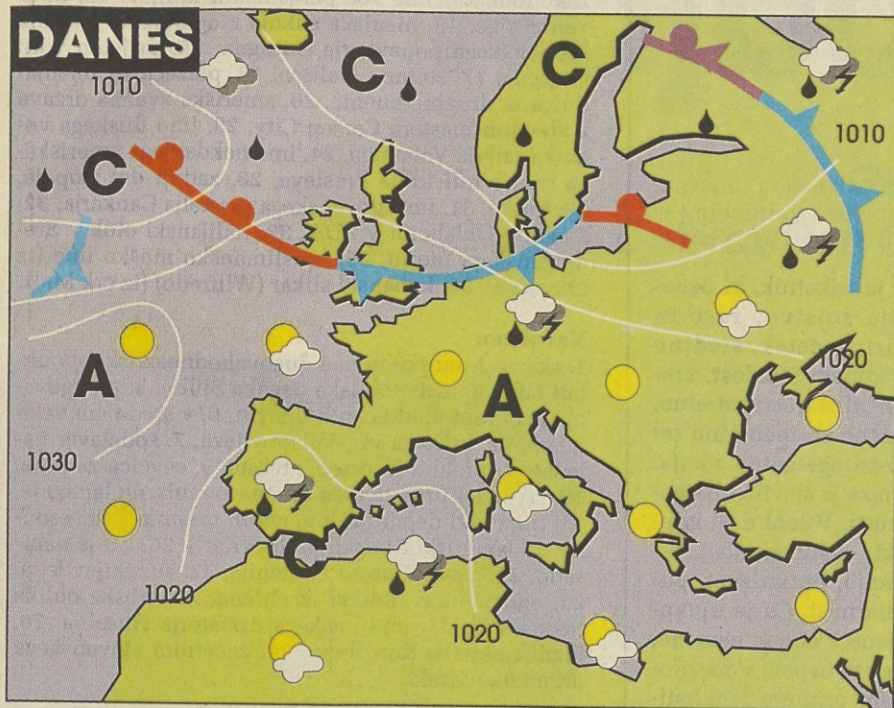
integrirani sistemi za urade

Computer - Copying - Telefax - Telefoni - Software - Oprema

Filiala: TRST - Ul. Padovan 4 - Tel. 040/948460

MESTRE: 041/5310122 - BENETKE: 041/5225004 - RIM: 06/5180732 - PADOVA: 049/8072288 - VICENZA: 0444/511688

EVROPA / VEČINOMA SONČNO IN TOPLO

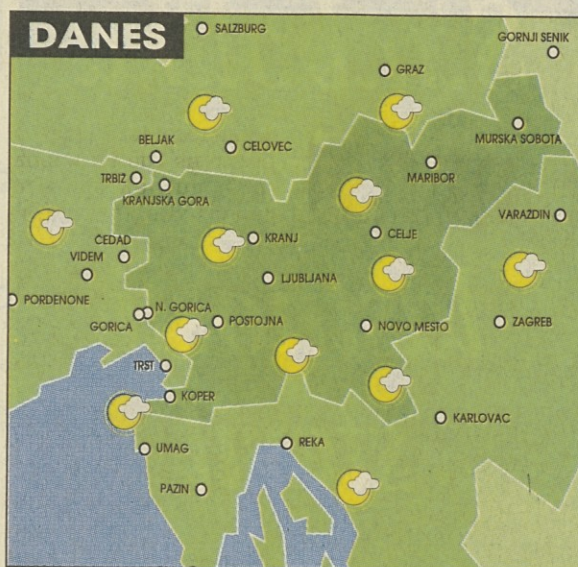
Vremenska slika

Nad Alpami se je predhodno okrepilo območje visokega zračnega pritiska. V visinah priteka nad naše kraje topel in suh zrak.

ALPE JADRAN / SONČNO IN VROČE

OBLACNOST	DEZ/NEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	MEGLA
nad 10 m/s	

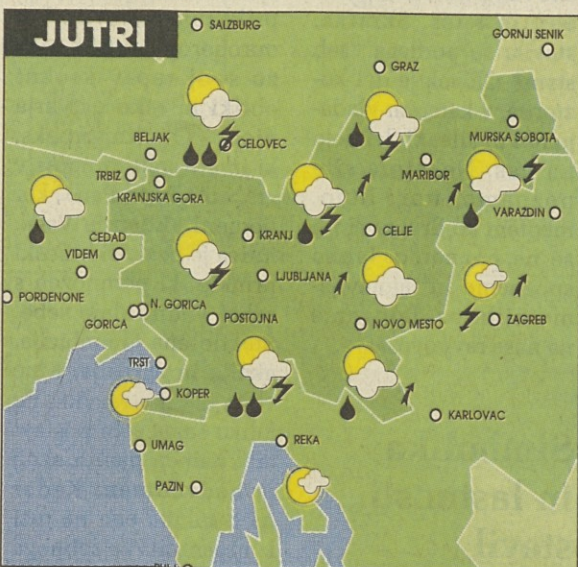

Slovenija:

Pretežno jasno in vroče bo. Najnižje jutranje temperature bodo od 12 do 17°C, najvišje dnevne od 27 do 32°C.

Sosednje pokrajine:

V sosednjih pokrajinah bo sončno in vroče.

V Sloveniji: V ponedeljek bo sončno in soparno. Popoldne bodo v notranjosti nevihte. Temperature se bodo dvignile nad 30°C.

Obeti: V torek bo spremenljivo oblačno z nevihtami. Ohladilo se bo. Na Primorskem bo pihala burja.

RAZMERE NA CESTAH V SLOVENIJI

Ceste v Sloveniji so večinoma suhe in normalno prevozne. Promet v notranjosti in na mejnih prehodih je povečan.

TEMPERATURE ALPE JADRAN
včeraj ob 8. in ob 14. uri

LIJUBLJANA	19/28
TRST	21/26
CELOVEC	18/28
BRNIK	17/27
MARIBOR	21/26
CELJE	19/28
NOVO MESTO	17/28
NOVA GORICA	21/27
MUR. SOBOTA	19/29
PORTOROŽ	18/25
POSTOJNA	14/24
ILIRSKA BISTRICA	14/26
KOČEVJE	14/27
ČRNOMELJ	17/28
SLOV. GRADEC	17/25
BOVEČ	17/26
RATEČE	14/25
VOGEL	14/16
KREDARICA	7/9
VIDEM	19/27
GRADEČ	18/28
MONOSTER	19/28
ZAGREB	22/28
REKA	23/28

TEMPERATURE PO EVROPI
včeraj ob 8. in ob 14. uri

HELSINKI	10/21
STOCKHOLM	13/26
KÖBENHAVN	13/23
MOSKVA	12/19
BERLIN	15/27
VARSAVA	11/24
LONDON	15/26
AMSTERDAM	11/23
BRUSEL	13/25
PARIZ	13/23
DUNAJ	14/28
MÜNCHEN	17/25
ZÜRICH	12/20
ZENEVA	15/25
RIM	19/25
MILAN	17/26
BEOGRAD	13/28
BARCELONA	15/26
BUKAREŠTA	10/27
ISTAMBUL	16/24
MADRID	-7/26
LIZBONA	21/29
ATENE	24/32
TUNIS	24/35
MALTA	23/-
KAIRO	23/37

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo danes vzslo ob 05.17 in zasllo ob 20.55. Dan bo dolg 15 ur in 38 minut. Luna bo vzslo ob 21.06 in zasllo ob 05.44.

SETVENI KOLEDAR

Luna je v znamenju Kozoroga, elementa zemlje. Polna luna bo ob 01.48. Dan je primeren za drugo setev korenčaka in ostale zelenjave s podzemnimi plodovi.

TEMPERATURE JEZER, REK IN MORJA

Ježera: Blejsko 21°C, Bohinjsko 19.5°C.
Jadransko morje: Portorož NP, Koper 24.3°C, Trst NP, Gradec NP, Crikvenica 22.6°C, Pulj NP, Losinj NP, Split 22.5°C, Hvar 22.7°C, Vis 23°C, Opatija 22.5°C, Bar NP.
Reke: Mura (G. Radgona) 17.5°C, Sava (Radovljica) 13.8°C, Sava (Sentačob) 16.2°C, Sava (Radeče) 21.4°C, Savinja (Lasko) 19°C, Ljubljanka (Mostje) 17.5°C, Bistrica (Sodražica) 14.5°C, Sora (Suha) 17.1°C, Iska 15.1°C.

PLIMOVANJE

Danes: ob 4.36 najnižje -67 cm, ob 11.21 najvišje 38 cm, ob 16.42 najnižje -12 cm, ob 22.15 najvišje 45 cm.
Jutri: ob 5.06 najnižje -66 cm, ob 11.52 najvišje 39 cm, ob 17.18 najnižje -12 cm, ob 22.47 najvišje 41 cm.

VREMENSKI POJAVI

Kako nastane mavrica?

ANDREJ KRANJC

Eden najlepših optičnih vremenskih pojavov v naših krajih je mavrica. Pogoj za njen nastanek je, da istočasno dežuje in sije sonce. Pri tem mora biti sonce za opazovalcem hrbtom, deževati pa mora pred njim; poleg tega mora biti sonce dovolj nizko nad obzorjem, sicer mavrice ne vidimo. Če so ugodni pogoji, vidimo obe mavrici - notranjo (glavno, močnejšo) in zunanjo. Pri notranji mavrici je znotraj vijoličasta barva, tej pa sledijo modra, zelena, rumena in zunaj rdeča. Pri zunanji pa je vrstni red barv ravno obraten. Med posameznimi bar-

vami ni ostrih prehodov, ampak se prelivajo druga v drugo. Če smo na tleh, lahko vidimo le mavricni lok, s kakega visokega položaja, na primer iz letala, pa ob primerno razprostranjenih padavinah lahko vidimo tudi cel mavricni obroč. Mavrica nastane zaradi loma in odboja na vodnih kapljicah. Čim večje so kapljice, lepša, izrazitejša je. Pri zelo drobnih kapljicah je mavrica skoraj brez barv. Za nastanek mavrice ni potreben dež, vidimo jo tudi na kapljicah ob slapu ali vodometu, ki ga s prave strani obseva sonce. Zelo lepo je vidna ob

mocnih nalivih, posebej ob ozadje temen nevihtni oblak. Dve mavrici vidimo zaradi dveh načinov odboja svetlobe v kapljicah. Pri notranji gre le za enkratni odboj v notranjosti kapljice, pri zunanji pa za dvakratnega, v obeh primerih pa se svetloba dvakrat lomi: enkrat pri vstopu v kapljico, drugič pa pri izhodu iz nje. Ker oko ne loči posameznih kapljic, na katerih se lomi in odbija svetloba, vidimo mavrico kot nepretrgan barvni trak. Pogosto vidimo samo dele mavrice tam, kjer dežuje in kjer dosežejo dežne kapljice sončni žarki.

FILIPINI / SLOVESNOSTI OB SVETEM KRIŽU

»Plavajoča« cerkev potegnili za sabo v rečne valove več kot tristo vernikov

Pregled hudih nesreč »na vodi«

RIM - Po rečni nesreči na Filipinih so objavili podatke o najhujših tovrstnih nesrečah v zadnjih letih. Do največje tragedije je prišlo pred nekaj meseci, ko se je 16. februarja letos pred obalov otoka Haiti potopila ladja Neptun: v nesreči je umrlo 800 oseb in bilo je tudi na stotine pogrešanih. Na statističnem seznamu je na drugem mestu nesreča, v katero je bil vpleten trajekt Salem Express, ki je vozil na progi Djeddah-Suez; takrat, in sicer 15. decembra 1991, je umrlo 476 ljudi. Na osnovi zbranih podatkov bi se nesreča na Filipinih uvrstila na tretje, nobenega zavidanja vredno mesto. V ostalih največjih tovrstnih nesrečah je v povprečju umrlo 150 oseb, velikokrat pa je presenetljivo visoko število ljudi, ki so bili pogrešani in jih očitno niso nikoli našli ali vsaj zvedeli, kako se je zaključila njihova neprijetna dogodivščina.

BOCAUE (Filipine) - V zahrbtnih vodah reke Bocaue, približno 20 kilometrov stran od glavnega mesta Manile, je med verskimi slovesnostmi ob Svetem križu umrlo nad 300 oseb, med katerimi je bilo veliko žensk in otrok. Glede števila vernikov, ki so umrli v nesreči, se razne izjave bijejo med sabo: civilna zaščita je namreč zaenkrat potegnila iz reke 233 trupel, krajevni zupan pa je izjavil, da je umrlo vsaj 309 oseb, vendar je kasneje izjavo prekrical. Ne glede na uradne izjave pa vlada mnenje, da je »plavajoča« cerkev, ki je bila nameščena na treh splavih, s seboj v rečne valove potegnili nad 300 oseb, saj se je na splavih zbralo vsaj 400 oseb, ceprav uradni viri govorijo o 300 vernikih. Prav zaradi previsokega števila ljudi, ki so jih spustili na splave, pa večina obtožuje organizatorje, da so s svojim neodgovornim zadržanjem, če ne povzročili, vsaj omogočili, da je prišlo do nesreče.

Praznik Svetega križa je na Filipinih velik dogodek, ki sega v obdobje španske kolonizacije. Ze 400 let se na ta dan po reki spusti »plavajoča« cerkev, ki ima obliko pagode, na splavih pa se zberejo verniki - na Filipinih je velika večina katolicanov - ki molijo za odpravo največjih trenutnih tegob. Verska praznovanja bi se morala zaključiti danes, vendar pa so vsa slava ob nesreči prekinili. Uradne verzije o ne-

sreči se ni, vendar pa očitno pravijo, da se je splav s cerkvijo potopil, ker je bil preobtežen. Slavlje je predvidevalo tudi ognjemete in zato, da bi se jih bolje ogledalo, se je večina ljudi zgnela na eni strani, ki se je najprej prevrnila, nato pa potopila in s seboj potegnili prestrašene ljudi. Prav panika, ki se je polastila ljudi, je dodatno prispevala k temu, da je obracun nesreče tako visok. Na tistem predelu, kjer je prišlo do nesreče, je reka Bocaue globoka približno devet, široka pa 150 metrov. V nesreči se je izgubil tudi dragoceni križ iz časa španske zasedbe.

Reševalcem je uspelo potegniti iz rečnih valov samo del ponesrečencev (Telefoto AP)

Horoskop

piše

Aleksandra Zorc Berce

OVEN 21-3/204 : Nepremišljenost in neprevi-dnost pri denarnih zadevah ne moreta dati dobrih rezultatov, zato se ne zanašajte na srečo, sicer bodo posledice bolele.

BIK 21-4/205 : Zaradi prevelikega optimizma in pričakovanja ste se zapletli v situacijo, iz katere ne vidite elegantnega izhoda. Upajmo, da vas bo ta šola izučila.

DVOJČKA 21-5/21-6 : Vasa obstoječa zveza je bila v preteklem obdobju kar nekajkrat postavljena na preizkušnjo in sedaj je trenutek za končni obracun, ki bo obema prinesel olajšanje.

RAK 22-6/22-7 : Svoji zvezi zelite dati čim več lastnega pridih in jo usmerjati na svoj mlin, vendar tako lahko ne bo slo. Partner se vam uspešno upira in iznika.

LEV 23-7/23-8 : Pred vami sta sedaj dve poti - energično in odločno nadaljevanje s svojim dinamičnim življenjem ali pa izbira med bolj ali manj zanimivimi dejavnostmi.

DEVICA 24-8/22-9 : Tega sicer niste pričakovali niti si želeli, lahko pa se zgodi, zato dobro premislite, če si ne delate medvedjio uslugo s tem, ko prijatelj postaja ljubimec.

TEHTNICA 23-9/22-10 : Pred vami se odpirajo vrata uspeha in napredovanja, pa čeprav se vedno ne veste, na čem bi imeli večji poudarek. Finančna nagrada bo sledila sele ob koncu leta.

ŠKORPIJON 23-10/22-11 : Ni vam jasno, kako so vam uspeli znešati glavo, pa tudi pomembno ni. Ne mislite na prihodnost, uživajte v sedanjosti.

STRELEC 23-11/21-12 : Ne prehitujte dogodkov, sicer boste preskočili bistveni del užitka. Za vsako stvar je potreben čas in dogodki se bodo vrstili spontano.

KOZOROG 22-12/20-1 : Trdo delo, previdnost pri vseh podrobnostih in zaupanje v lastno ustvarjalnost so pogoji, s katerimi lahko dosegate neverjetne rezultate.

VODNAR 21-1/19-2 : Vse kar se vam dogaja v zadnjem času, prinaša nepricakovani in vznemirljiv razvoj dogodkov, zaradi katerih boste pripravljeni na trenutke zatisniti obe ocesi.

RIBI 20-2/20-3 : Čeprav se vam to danes zdi nemogoče, se bodo vendarle koncali tudi ti preizkusi vaše skrajne meje potrpežljivosti. Delno krivico nosite sami.